

KOLARIN KUNTA, Ylläksen osayleiskaavan uudistaminen

EHDOTUS 18.4.2023

NÄHTÄVILLÄ 17.5.-15.8.2023

1.	ELY (NYK.LVV) - 15.8.2023	2
2.	LAPIN LIITTO – 15.8.2023	10
3.	METSÄHALLITUS – 14.8.2023	11
4.	LUONNONVARAKESKUS - 9.6.2023	13
5.	FINGRID OYJ - 16.5.2023	15
6.	KITTILÄN KUNTA – 20.6.2023	15
7.	MUONION PALISKUNTA – 14.8.2023	15
8.	MUSEOVIRASTO - 19.5.2023	17
9.	PALISKUNTAIN YHDISTYS - 15.8.2023	17
10.	KOLARIN KUNTA TEKN. LTK – 28.6.2023	22
11.	TUNTURI-LAPIN VESI OY 21.7.2023	22
12.	TORNIONLAAKSON MUSEO - 15.8.2023	23
13.	VÄYLÄVIRASTO – 17.5.2023	24
14.	ÄKÄSLOMPOLON KYLÄYHDISTYS – 14.8.2023	24
15.	YLLÄKSEN YSTÄVÄT RY– 15.8.2023	29
1.	MUISTUSTUS	31
2.	MUISTUSTUS	31
3.	MUISTUSTUS	32
4.	MUISTUSTUS	32
5.	MUISTUSTUS	33
6.	MUISTUSTUS	33
7.	MUISTUSTUS	34
8.	MUISTUSTUS	34
9.	MUISTUSTUS	36
10.	MUISTUSTUS	36
11.	MUISTUSTUS	36
12.	MUISTUSTUS	38
13.	MUISTUSTUS	38
14.	MUISTUSTUS	39
15.	MUISTUSTUS	39
16.	MUISTUSTUS	41
17.	MUISTUSTUS	41
18.	MUISTUSTUS	42
19.	MUISTUSTUS	43
20.	MUISTUSTUS	43
21.	MUISTUSTUS	44
22.	MUISTUSTUS	44
23.	MUISTUSTUS	45
24.	MUISTUSTUS	45
25.	MUISTUSTUS	46
26.	MUISTUSTUS	46

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
1. ELY (NYK. LVV) - 15.8.2023 <u>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet</u> Kaavaselostuksen luvussa 6.4 Osayleiskaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin on yleisellä tasolla esitetty, miten osayleiskaava edistää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Lapin ELY-keskus katsoo, että lukuun tulee vielä tarkentaa mitä valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta mainitut edistämistoimet koskevat. <u>Yleiskaavan sisältövaatimukset</u> MRL 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys; olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö; asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus; mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla; mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön; kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset; ympäristöhaittojen vähentäminen; rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys. <u>Kulttuuriympäristö</u> Kaava-alueella ei sijaitse valtakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita (RKY). Rakennetun ympäristön kannalta merkittävät kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet sekä arvokkaat rakennukset ja kohteet on tunnistettu ja otettu huomioon kaavamääräyksissä riittävällä tavalla. <u>Luontoympäristö</u> Valmisteluaineistosta antamassaan lausunnossa ELY-keskus on huomauttanut, että kaava-alueelle sijoittuu vireillä oleva erityisesti suojeltavan sammalen rajaus. ELY-keskus on katsonut, että maaston muokkaaminen alueella tulisi kieltää. Kaavaehdotuksessa alue on osoitettu kaavassa merkinnällä VR-sl ja siihen liittyvällä määräyksellä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan on syytä kiinnittää huomiota siihen, että virkistyskäytölläkään ei vaaranneta erityisesti suojeltavan sammalen esiintymää. Merkintä olisi syytä muuttaa enemmän suojelua korostavaksi. Tärkeää olisi, että määräys kieltäisi maaston muokkauksen, kuten valmisteluaineistossa annetussa lausunnossa esitettiin. Koska kaavoitettavan alueen Natura-alueet ovat SAC-alueita, ei lisääntyneen ihmismäärän vaikutuksia suojelualueiden linnustoon ole arvioitu Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin yhteydessä. Erityisesti suojeltavien ja tiettyjen huomionarvoisten lintujen osalta on todettu, että ne on huomioitava kaavoituksessa, mutta tietoja tai tapaa ei ole kuvattu salassapitosyistä. Nämä tiedot eivät myöskään sisältyneet ELY-keskuksen lausuntomateriaaliin, joten linnustovaikutusten arviointiin jää tiettyjä epävarmuuksia. Kaavaehdotuksessa erilaiset huomionarvoiset lajiesiintymät on osoitettu luontoarvojen kannalta huomioitavaa kohdetta tavalla, pistemäisellä merkinnällä. Pisteet eivät kuitenkaan kaikilta osin vastaa luontoselvityksessä esitettyjä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kohteita tulisi joko tarkentaa tai sitten kaavaselostuksessa avata, miksi lopputulokseen on päädytty. Esimerkiksi Mustavuoman lehtojensuojelualueen lajiesiintymistä vain osa on sisällytetty kaavaan. Ylläs-Aakenuksen osalta pisteitä ei ole lainkaan. Suojelualueiden kohdalla pisteiden pois jättäminen voitaneen perustella suojelualueen omalla, suojelevalla kaavamääräyksellä, mutta tällöinkin tulisi olla johdonmukainen, eikä sisällyttää kaavaan vain osaa kohteista. Lisäksi ELY-keskus huomauttaa, että kuten luontoselvityksessäkin on todettu, eivät saukon (luontodirektiivin IV laji) havaintopaikat useinkaan vastaa lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.	Kaavaselostusta tarkennetaan lausunnon mukaisesti. Osayleiskaavaa laadittaessa on huomioitu lainsäädäntö lausunnon mukaisesti. Merkitään tiedoksi. Lausunnon perusteella alue on tarkennettu VR/s-alueeksi, eli retkeily- ja ulkoilualueeksi, jolla ympäristö säilytetään. Natura-arvioinnit ja niiden täydennykset sekä lievennyssuunnitelma on laadittu ja niitä on käsitelty ELY-keskuksen (nyk. LVV:n) ja Metsähallituksen kanssa pidetyissä työkokouksissa. Nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa ei nähty tarpeellisena osoittaa suojelualueilla olevia havaintoja. Kaava kartalle on päivitetty luontodirektiivin liitteen IV lajien, uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien esiintymätiedot Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi-tietokannan 4/2023 ja luontoselvityksen tulosten mukaan. Eliölajeista on esitetty kaikki laji.fi-tietokannan tiedot lukuun ottamatta nisäkä- ja lintuhavaintoja.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
<u>Natura</u> Valmisteluaineistosta antamassaan lausunnossa ELY-keskus on katsonut, että kaavoituksessa tulisi laatia Natura-arvioinnit kaikkien kolmen kaava-alueella sijaitsevan Natura-alueen osalta. Nämä Natura-alueet ovat Ylläs-Aakenus (FI1300618), Niesaselkä (FI1300706) ja Tornionjoen ja Muonionjoen vesistö-alue (FI1301912). Kaavoituksen yhteydessä on laadittu edellä mainitut Natura-alueet kattava Natura-arvioinnin tarvearviointi, joka on päivätty 18.4.2023. ELY-keskus korostaa, että tarvearvioinnin tarkoitus on määrittää, onko varsinaiselle luonnonsuojelulain mukaiselle Natura-arvioinnille tarvetta. Näin ollen arvioinnin tarvetta ei ole mahdollista sulkea pois etukäteen. Tämän vuoksi vastineraportissa (liite 9) esitetty väite siitä, että tarveharkinta on jo keväällä 2023 todettu riittäväksi ELY-keskuksen kanssa käytössä työneuvottelussa, on harhaanjohtava. Natura-vaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty Pöyry Environment Oy:n voimassa olevaan Ylläksen osayleiskaavaan vuonna 2008 laatimaa Natura-arviointia, joka on koskenut Ylläs-Aakenuksen aluetta. Kyseinen Natura-arviointi on pohjautunut suunnitelmaan, jossa Ylläksen alueen vuodepaikkamäärä, yöpymisvuorokaudet ja vakituisten työntekijöiden määrä kasvavat merkittävästi. Nyt lausunnolla oleva kaavamuutos sisältää pääasiassa samaa kokoluokkaa olevia kasvusuunnitelmia, joskin se sisältää myös reservialuein osoitetun, vielä suuremman asukaslukumahdollisuuden. Lisäerona vuoden 2008 ja nykyhetken välillä on Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kävijämäärän huomattava kasvu. <u>Ylläs-Aakenus</u> Ylläs-Aakenuksen Natura-alueen suojeluperusteina on 17 EU:n luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä. Luontotyypeistä pinta-alaltaan yleisimmät ovat luonnonmetsät, aapasuot, puustoiset suot, vaihettumissuot ja rantasuot sekä tunturikankaat. Luontotyypeistä kolme on priorisoituja eli ensisijaisen tärkeitä luontotyyppiä (luonnonmetsät, aapasuot ja puustoiset suot). EU:n luontodirektiivin II lajeista Ylläs-Aakenustunturin Natura-alueen suojeluperusteina ovat lapinleikki, lettorikko, saukko sekä 2 sensitiivisiä lajia. Vuonna 2008 tehdyssä Natura-arvioinnissa on todettu, että Ylläksen matkailukeskuksen kävijämäärä kasvanee kaavoituksen seurauksena voimakkaasti. Tämän on arvioitu aiheuttavan kulkemisen voimakasta lisääntymistä matkailukeskuksen lähialueella. Kaavan vaikutusten luontodirektiivin luontotyyppien on arvioitu riippuvan voimakkaasti siitä, kuinka hyvin retkeilijät saadaan kulkemaan reiteillä. Hallitsemattomassa tilanteessa (ei lieventäviä toimenpiteitä) hankkeella on arvioitu olevan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia muutamiin pienialaisiin ja/tai herkkiin luontotyyppien, jotka voivat muuttua pysyvästi tallauksen seurauksena. Tällaisia luontotyyppiä ovat erityisesti lehdot ja tunturikankaat, mutta myös lähteet ja lähdesuot, letot ja silikaattikalliot. Muille Ylläs-Aakenuksen Natura-alueella sijaitseville luontotyypeille kaavasta ei ole arvioitu aiheutuvan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia. Mikäli lisääntyvän ihmismäärän kulku Natura-alueella saadaan hallittua (tilanne lieventävien toimenpiteiden jälkeen), ei Ylläs-Aakenuksen alueen luontotyyppien ole arvioitu kohdistuvan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia. Natura-arvioinnin lopputulema on siis ollut, että merkittävien vaikutusten ehkäisyssä keskiössä ovat lieventävät toimenpiteet. Arvioinnissa on todettu, että Ylläksen matkailukeskuksen lähialueen reitistöä olisi kehitettävä huomattavasti, sillä arviointihetkellä matkailukeskuksen lähialueiden maastossa on ollut selkeitä jälkiä maaston kulumisesta. Reitistöä olisi todennäköisesti pinnoitettava, lisättävä ja tehostettava reittien rakenteita (pitkokset, portaat, sillat, kaiteet ym.) sekä lisättävä opasteita ja yleensäkin panostettava ympäristökasvatukseen. Myös vuoden 2023 Natura-tarvearvioinnissa on korostettu lieventävien toimenpiteiden tärkeyttä merkittävien vaikutusten ehkäisyssä. Tarvearvioinnissa lieventävät toimenpiteet on katsottu nykyisellään käytössä oleviksi toimenpiteiksi. ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että	Natura-arvioinnit ja niiden täydennykset sekä lievennyssuunnitelma on laadittu ja niitä on käsitelty ELY-keskuksen (nyk. LVV:n) ja Metsähallituksen kanssa pidetyissä työkokouksissa.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
jos ja kun Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien merkittävien vaikutusten ehkäisy edellyttää lieventäviä toimenpiteitä, ei asiaa voida käsitellä tarvearviolla vaan vaikutukset tulee käsitellä varsinaisessa Natura-arvioinnissa. Harkittaessa Natura-arvioinnin tarvetta ei voida ottaa huomioon lieventäviä toimenpiteitä (Komission tiedonanto C(2021) 6913, s. 53-). Natura-arvioinnista vuonna 2008 antamassaan lausunnossa ELY-keskus on katsonut, että lieventävien toimenpiteiden seurannalla tulee olemaan erityisen tärkeä merkitys heikentävien vaikutusten ehkäisemisessä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Natura-arvioinnissa esitetyt toimet (kulumisseuranta, käytäjäseurannat, kävijälaskennat) ovat olleet oikean suuntaisia. Arvioinnissa on esitetty, että toimenpiteet sisältyvät Metsähallituksen Pallas-Yllästunturin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan, jolloin niiden toteuttamisesta vastaa Metsähallitus. Metsähallitukselta on ilmeisesti kysytty näkemystä lievennystoimien toteuttamismahdollisuuksista. Kyseinen lausunto ei ole kuitenkaan sisältynyt nyt lausunnolla olevaan materiaaliin. Euroopan komission Natura-arvioinnista antaman ohjeistuksen (Komission tiedonanto C(2021) 6913) mukaan lieventävät toimenpiteet on kuvattava yksityiskohtaisesti ilmoittaen muun muassa, kuka toteuttamisesta vastaa, mikä on toimenpiteiden ajoitus suhteessa hankkeeseen sekä seurantaohjelma toimenpiteiden vaikuttavuuden todentamiseksi. Vuoden 2008 Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa ELY-keskus on katsonut puutteeksi lieventäviä toimenpiteitä koskevan konkreettisen suunnitelman puuttumisen Natura-arvioinnista. Tarkka suunnitelma ei myöskään ilmene nyt lausunnolla olevasta materiaalista. Suunnitelman katsotaan oletettavasti ilmenevän Pallas-Yllästunturin hoito- ja käyttösuunnitelmasta. Metsähallitus on parhaillaan uudistamassa kyseistä hoito- ja käyttösuunnitelmaa, joten sen tulevasta sisällöstä ei ole vielä tarkkaa tietoa, eikä ELY-keskus pysty arvioimaan siinä esitettyjen toimenpiteiden riittävyyttä. Tällöin niitä ei myöskään voida katsoa nykyisillään käytössä oleviksi toimenpiteiksi, kuten vuoden 2023 tarvearviossa on esitetty. ELY-keskus toteaa, että vaikutusten lieventäminen on keskeinen toimenpide, jotta merkittävä heikentyminen tiettyjen suojeluperusteluontotyyppien osalta voidaan sulkea pois. Seurantojen osalta vuoden 2023 Natura-tarveharkinnassa on esitetty tietoja käyttäjäseurannoista ja kävijälaskennoista. Vuoden 2008 Natura-arvioinnissa ja siitä annetussa lausunnossa korostetusta kulumisseurannasta ei kuitenkaan ole tarveharkinnassa esitetty minkäänlaisia tietoja. Tarveharkinta itsessään pohjautuu vuoden 2008 biotooppiaineistoon. ELY-keskus muistuttaa, että asianmukaisen arvioinnin tulisi perustua alan parhaaseen tieteelliseen tietoon; tietojen on oltava ajantasaisia. Vaikka kaavaudistuksessa tavoiteltava kävijämäärä olisikin samaa mittaluokkaa kuin se oli edellisessä uudistuksessa vuonna 2008, tulee tarveharkinnassa ottaa huomioon alueella ja sen toimintaympäristössä sittemmin tapahtuneet muutokset sekä vanhan arvioinnin jälkeen hankittu uusi tieto. Toimintaympäristön muutoksia ovat olleet muun muassa kansallispuiston kävijämäärän ja maastopyöräilyn suosion kasvu. Mikäli vuonna 2008 esitettyä kulumisseurantaa on tehty, pitäisi siitä olla olemassa viidentoista vuoden ajalta tietoja, jotka ovat keskeisessä roolissa tulevilla vaikutusten arvioinneissa. Vuoden 2008 kuviotietojen ei välttämättä myöskään voida katsoa olevan ajan tasalla, ainakaan niillä alueilla, joilla maaston kulumisen riski on suurin. Tällöin on hieman harhaanjohtavaa väittää, että vaikutuksia tarkasteltaisiin nykytilaan verrattuna. Erityisen tärkeää tietojen ajantasaisuus on alueilla, joilla oli havaittavissa kulumisen jälkiä jo vuonna 2008, kuten Varkaankurun lehdossa ja sen ympäristössä sekä matkailukeskusta lähimmillä tunturikankailla. ELY-keskus katsoo, että Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia tulisi täydentää näiltä osin. Metsähallitus on valmisteluaineistosta antamassaan lausunnossa (26.11.2021) huomauttanut, että kansallispuiston kestävyyden kannalta hyväksyttävän muutoksen ylärajaksi on määri-	

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
tetty 700 000 maastokäyntiä vuodessa. Näistä suuri osa suuntautuu Äkäslompolon ja Ylläsjärven kylien läheisyyteen, eli suurin käyttäjäpaine kohdistuu verrattain pienelle alueelle. Metsähallitus on lausunnossaan todennut, että ellei kaavassa osoitetun lisärakentamisen aiheuttamaa kävijäpainetta pystytä kanavoimaan kansallispuiston ulkopuolelle, tulevat käyntimäärät nousemaan kestäättömälle tasolle. Metsähallitus on myös esittänyt, että jatkokeskusteluissa pohdittaisiin tarkemmin luonnon kestävävyn ja luontomatkailun imagoon liittyviä näkökulmia. On syytä huomioida, että Natura-arvioinnissa suojeluperusteisiin kohdistuvat heikennykset on suljettu pois nimenomaan lieventävillä toimenpiteillä. ELY-keskus katsoo, että mikäli lieventävistä toimenpiteistä vastaava toimija (Metsähallitus) pitää tilannetta kestäättömänä lieventävien toimenpiteiden onnistumisen kannalta, ei Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvia merkittäviä vaikutuksia voida enää sulkea pois ja kaavaa ei voida toteuttaa siinä muodossa, kun se suunnitelmassa on esitetty. Lieventävien toimenpiteiden toteuttamisesta ja niiden riittävydestä tulee saavuttaa yhteisymmärrys Metsähallituksen kanssa, jotta kaavaa voidaan toteuttaa. Lisäksi ELY-keskus on vuoden 2008 Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa huomauttanut, että arvioinnissa ei ole tarkasteltu kävijämäärien voimakkaan lisääntymisen aiheuttamia vaikutuksia mahdollisesti koituviin jätehuolto-ongelmiin ja lisääntyvään roskaantumiseen, joilla pahimmillaan saattaisi olla vaikutusta esimerkiksi rehevöitymisen kautta Natura-alueen luontotyyppeihin ja lajistoon. Näitä asioita ei ole huomioitu myöskään vuoden 2023 Natura-tarveharkinnassa. Vuonna 2008 on arvioitu, että kaavoituksella ei olisi merkittäviä heikentäviä vaikutuksia luontodirektiivin liitteen II lajeihin. ELY-keskus on tällöin lausunnossaan katsonut, että arviointi on ollut kattavaa ja tulosten osalta hyväksyttävää. Myös vuoden 2023 Natura-tarveharkinnassa vaikutukset on arvioitu asianmukaisesti ja lajikohtaisesti. ELY-keskus katsoo, että liitteen II lajeihin ei kohdistu merkittäviä heikentäviä vaikutuksia myöskään nyt vireillä olevasta kaavan uudistamisesta. ELY-keskus huomauttaa, että vaikka alueen pääasiallinen luontomatkailukohde onkin Palas-Yllästunturin kansallispuisto, lisännee alueen kasvava asukas- ja kävijämäärä myös Niesaselän luontopolulle ja lintutornille kohdistuvaa retkeilyä. Todennäköisyys kasvaa, jos kansallispuiston luontoarvojen suojelemiseksi retkeilyä pyritään aktiivisesti ohjaamaan sen ulkopuolelle, kuten muun muassa Metsähallitus on kaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa esittänyt. Erityisesti on syytä huomioida, että lintutornin ja luontopolun läheisyydessä esiintyy luontotyyppiä 7160 lähteet ja lähdesuot, jota on vuoden 2008 Natura-arvioinnissa kuvattu kulutukselle haavoittuvaiseksi luontotyyppiksi, sillä lähteiden laitojen kulutuskestävyys on heikko ja avolähteistä otetaan mielellään vettä. ELY-keskus katsoo, että Niesaselän osalta Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia tulisi täydentää. <u>Tornionjoen-Muonionjoen vesistö</u> Vuonna 2008 tehdyn Natura-arvioinnin yhteydessä on todettu, että tarveselvitysvaiheessa on tultu lopputulokseen, että osayleiskaava ei vaikuta vesistöihin. Näin ollen kyseinen Natura-arviointi ei ole koskenut Tornionjoen-Muonionjoen vesistön Natura-alueita. ELY-keskus on Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa katsonut, että ratkaisu on ollut perusteltu. Vuoden 2023 Natura-tarvearvioinnissa on arvioitu, että kaavalla ei ole heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin, lajiin tai alueen eheyteen, joten varsinaista Natura-arviointia ei tarvita. ELY-keskus katsoo tälläkin kertaa, että ratkaisu on perusteltu ja kyseiseen Natura-alueeseen kohdistuvat merkittävät vaikutukset voidaan sulkea pois. Varkaankurun yläosaan, Natura-alueen ulkopuolelle on tehty vuonna 2013 esitys erityisesti suojeltavan sammallajin rajaukseksi. Asia on vireillä ELY-keskuksessa ja ELY-keskus toteaa, että rajausta tulisi merkitä kaavakarttaan. Rajaustiedot ovat	

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
saatavilla ELY-keskukselta. ELY-keskus katsoo, että raja-alue huomioida Varkaankurun yläosan RM-merkinnöissä sekä kaavamääräyksissä. Maaston muokkaaminen rajauksen alueella tulisi kieltää. Varkaankurussa on lisäksi korostettu tarve virkistyskäytön ja luonnonsuojelun yhteensovittamiselle, koska alueella on poikkeuksellisia lajistoarvoja ja suuri virkistyskäyttöpaine. ELY-keskus huomauttaa, että luontoselvityksen tekstissä kuvataan ainoastaan huomionarvoiset putkilokasvit, vaikka alueella kasvaa myös muita uhanalaisia ja huomionarvoisia lajeja. Luontoselvityksissä tulisi ottaa huomioon muutkin eliöryhmät. ELY-keskus ei kuitenkaan edellytä luontoselvityksen päivittämistä tältä osin, koska kaavakartoilla huomionarvoiset lajit on esitetty. <u>Yhteenveto</u> Niesaselän Natura-alueen (FI1300706) osalta kasvavan kävijämäärän vaikutuksia ei ole huomioitu Natura-tarveharkinnassa. Vaikutusten arviointia tulee siltä osin täydentää. Ylläs-Aakenuksen Natura-alueen (FI1300618) osalta tarveharkinnassa korostuu lieventävien toimenpiteiden merkitys merkittävän heikennyksen ehkäisyssä. Tällöin kaavan vaikutuksista tulee laatia luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi. Arvioinnissa tulee arvioida kaavan vaikutukset Natura-alueen suojeluperusteina oleviin, kulutusherkkiin luontotyyppeihin; lehtoihin, tunturikankaisiin, lähteisiin ja lähdesoihin, lettoihin ja silikaattikallioihin. Natura-arvioinnin tulee perustua ajantasaiseen tietoon, jolloin siinä pitää huomioida edellisen arvioinnin (2008) jälkeen toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset (tähänastinen kuluminen, kävijämäärän kasvu, maastopyöräily yms.) sekä aiemmassa Natura-arvioinnissa huomioitua jääneet asiat (jätehuolto-ongelmat, roskaaminen). Lieventävät toimenpiteet on kuvattava täsmällisesti; miten, milloin ja kuka ne toteuttaa. Mikäli on tarkoitus, että lieventävät toimenpiteet toteuttaa Metsähallitus, tulee niiden toteutuksesta sopia Metsähallituksen kanssa ennen kaavan toteuttamista. ELY-keskus katsoo, että luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukaisesti Natura-arviointi ja lausuntomenettely on tehtävä ennen suunnitelman eli osayleiskaavan hyväksymistä. Poronhoito Kaavaselostuksen mukaan kaavasta on järjestetty poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu sekä työneuvottelu elinkeinon edustajien kanssa. Vaikutusten arviointia on tehty yhteistyössä paliskunnan kanssa. Lapin ELY-keskus katsoo, että poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset on tunnistettu riittävällä tavalla. Kaavan yleisissä määräyksissä mainitaan, että <i>"Rakennettaessa poronhoitoalueelle on huomioitava poronhoitolain 3 §:n taakamaa porojen vapaa laidunnusoikeus. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan tärkeät alueet ja yhteystarpeet."</i> Lapin ELY-keskus katsoo, että yllä olevan määräyksen tulisi koskea kaikkea alueiden käyttöä, ei pelkästään reservialueita. Näin määräys olisi Tunturi-Lapin maakuntakaavan koko maakuntakaava-alueella koskevien määräyksien mukainen. Lisäksi määräyksen viimeisen lauseen sana "toiminnan" olisi syytä vaihtaa sanaan "poronhoidolle" selkeyden vuoksi. Yllä olevassa määräyksessä on viitattu poronhoitolain 3 pykälään, mutta Muonion paliskunta sijaitsee erityisellä poronhoitoalueella, jota koskee myös poronhoitolain 2 §:n 2. mom. Lapin ELY-keskus katsoo, että määräystä tulisi täsmentää poronhoitolain 2 §:n 2. mom. mukaisesti.	Natura-arvioinnit ja niiden täydennykset sekä lievennyssuunnitelma on laadittu ja niitä on käsitelty ELY-keskuksen (nyk. LVV:n) ja Metsähallituksen kanssa pidetyissä työkokouksissa. Määräyksen ensimmäinen lause kattaa kaiken alueiden käytön maakuntakaavan mukaisesti. Määräyksen toinen virke vain nostaa vahvemmin esille reservialueiden käyttöönottoa harkittaessa poronhoidon huomioimisen. Selkeyden vuoksi muutetaan lausunnon mukaisesti viimeisen lauseen sana "toiminnan" sanaan "poronhoidolle". Lisätään tarkennuksena poronhoitolain 2 §:n 2. mom. viittaus määräykseen.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
Ilmastovaikutusten arviointi Yhdyskuntarakenne: Ylläs III -kehittämissuunnitelman mukaisesti tavoitteena on, että Ylläs on luonnonmukainen ja ympärivuotinen matkailukeskus. Olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta tiivistetään ja käytössä olevia alueita täydennetään, jolloin jäljelle jää riittävän suuria alueita virkistymiseen ja luontokokemuksiin. Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen on oleellista ilmastotavoitteiden osalta kahdesta syystä. Ensinnäkin se vähentää liikkumisen tarvetta ja sitä kautta liikkumisen päästöjä. Toiseksi se maksimoi maankäyttösektorin hiilinielut ja -varastot, kun uusia alueita ei oteta rakentamisen käyttöön. Korkeat asukasmäärän kasvutavoitteet Äkäslompolon ja Ylläsjärven kylissä voivat kuitenkin vaikuttaa negatiivisesti tavoitteisiin tiivistää yhdyskuntarakennetta alueella. Samoin nykyisen majoituskapasiteetin kaksinkertaistaminen vuoteen 2040 mennessä voi vaarantaa maankäytölle asetettujen ilmastotavoitteiden toteutumisen. Toisaalta osayleiskaavan vaiheistaminen turvaa ehyemmän yhdyskuntarakenteen rakentumisen sen sijaan, että kaikki kaava-alueen rakentamiselle osoitetut alueet olisivat käytössä samanaikaisesti. Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan on hyvä, että kaa-voitusta on ohjannut myös ilmastokestävyys. Ilmastovaikutusten arviointi pelkistyy kuitenkin kestävämpään kulkutapajakaumaan ja tiiviimpään rakentamiseen. Ilmastokestävyys täytyy yhteensovittaa muiden tavoitteiden kanssa. Ylläksen alueen kasvu ja vetovoima perustuu matkailuelinkeinoon, joka puolestaan kasvaa vauhdilla. Ilmastomuutoksen vaikutukset muualla Euroopassa ja maailmalla voivat vaikuttaa positiivisesti kansainvälisen turismin kasvuun Suomen Lapissa, mutta sen tekeminen kestävästi on haasteellista. Raideliikenteen kehittäminen Rautuvaarasta Ylläsjärvelle ja Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 suunnittelussa esitetty Tunturirata tukisivat alueen kestävän matkailun toteuttamista merkittävästi. Käikään kaikkiaan ilmastovaikutusten kannalta olisi tärkeä pohtia, onko tärkeämpää kasvattaa erityisesti matkailijoiden määrää alueella vai pyrkiä tuottamaan alueelle lisää palvelu- ja ohjelmatarjontaa, joka maksimoisi matkailijoiden rahankäytön alueella. Tällöin pienempi määrä matkailijoita riittäisi tuottamaan suuremman hyödyn alueen matkailuelinkeinolle. Tätä näkökulmaa on korostettu myös Ylläs III -suunnitelmassa. Myös ympärivuotisen matkailun kehittäminen mahdollistaa tasaisemman ja kasvavan tulonmuodostuksen alueen matkailuelinkeinolle. Liikenne: Osayleiskaavaehdotuksessa on esitetty nykyisten kevyenliikenteen väylien osalta myös suunnitellut uudet kevyen liikenteen väylät, jotka muodostavat kevyen liikenteen runkoreitistön alueella. Ilmastovaikutusten kannalta merkittävimpana voi pitää suunniteltua yhdystie 9404:ä eli Tunturintietä/Maisematietä mukailevaa kevyen liikenteen väylää. Kevyen liikenteen väylät parantavat pyöräilyn ja kävelyn edellytyksiä yleisesti ja välimatkojen ollessa suhteellisen lyhyitä, kuten Äkäslompolon ja Ylläsjärven välillä, yhä useammalla on mahdollisuus valita vähähiilinen liikkumisväline. Kevyenliikenteenväylä parantaa myös Tunturintie/Maisematien liikenneturvallisuutta ja mahdollistaa pyörämatkailun kehittämisen edelleen alueella. Ylläs III -suunnitelman tavoitteiden mukaiset maakuntakaavan ratavaraukset ja joukkoliikennedyhteyksien kehittäminen tukevat ilmastomuutoksen hillintää. Ratayhteys Rautuvaarasta Ylläsjärvelle tukisi kestävän matkailun kehittämistä alueella. Joukkoliikennekäytävä ja sen kehittäminen tukee alueella tapahtuvaa kestävästä liikkumisesta ja mahdollistaa myös täysin autottoman matkailun koko Ylläksen matkailualueella. Liikenteen osalta	Merkitään tiedoksi. Osayleiskaava uudistus ei muuta mitoitusta voimassa olevasta yleiskaavasta. Kaavauudistuksen tavoitteen mukaisesti on ilmastovaikutusten kannalta huomioitu, että paitsi keskustatoimintojen ja palveluiden alueilla myös kylä- ja asuntoalueille saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä lähipalveluita sekä liike-, palvelu- ja työtiloja. Lisäksi retkeily- ja ulkoilualueille saa sijoittaa ohjelmapalvelutukikohtia ja porotarhoja sekä sallitaan muu luontaiselinkeinojen vaatimiin toimintoihin liittyvä rakentaminen. Yleiskaava vastaa omalla keinovalikoimallaan täysin myös toimintojen ympärivuotisuuteen. Merkitään tiedoksi jatkosuunnittelua varten.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
osayleiskaavan linjaukset ovat siis oikeansuuntaisia ilmastovai- kutusten näkökulmasta. Kuitenkin henkilöauto on oletettavasti vielä tällä hetkellä yleisin kulkuväline Ylläksen alueelle, mistä syystä vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkevien ajoneuvojen la- taus- ja polttoaineinfrastruktuuriin olisi hyvä panostaa ja huomi- oida myös tämä osayleiskaavassa. <u>Sopeutuminen:</u> Osayleiskaavassa on tunnistettu ilmastomuut- oksen vaikutuksia alueella tulvimisen osalta. Sadannan ja tulvi- misen muutokset ovat kuitenkin vain yksi esimerkki ilmaston- muutoksen vaikutuksista alueella. Ilmastomuutoksen vaikutuk- sia kaava-alueeseen ja sopeutumista niihin olisi hyvä tarkastella laajemmin. Esimerkkinä porotalouden sopeutuminen ilmaston- muutokseen. Jo nyt ilmastomuutos heikentää porotalouden toi- mintaedellytyksiä koko Lapin alueella mm. lumipeitteisyydessä tapahtuvien muutosten osalta. Jos ja kun Ylläksen alueella ote- taan uusia alueita rakentamisen käyttöön ja uusia liikenneväyliä rakennetaan, vaikuttavat ne entisestään porotalouden toiminta- edellytyksiin alueella mm. laidunten pirstaloitumisen myötä. So- peutumisen kysymykset ovat monimutkaisia, mutta osayleiskaa- vassa olisi hyvä arvioida näitä laajemmin. Lapin ELY-keskus katsoo, että kaiken kaikkiaan Ylläksen osayleiskaavassa on huomioitu ja tunnistettu hyvin kaavan il- mastovaiikutuksiin liittyviä näkökulmia, jotka keskittyvät alueella tapahtuvaan liikkumiseen ja yhdyskuntarakenteeseen. Kehittä- misen tarvetta olisi kaavan maankäyttösektorin ilmastovaiikutus- ten sekä energiakysymysten osalta. Puurakentamisen lisäksi myös maankäytön muutoksen vaikutukset alueen hiilinieluihin ja -varastoihin tulisi tunnistaa ja pyrkiä lisäisyyteen sen sijaan, että olemassa olevia nieluja menetetään. Infrarakentamisessa olisi hyvä huomioida mahdollisuudet päästöjen vähentämiseen ja kiertotalousratkaisujen hyödyntämiseen. Myös ilmastomuutok- sen vaikutusten tunnistaminen ja ennakointi on puutteellista ja vaatisi laajempaa tarkastelua. Esimerkkilaskelma kaavan ilmas- tokestävyydestä on lausunnon liitteessä 1. Luonnon virkistyskäyttö Lapin ELY-keskuksen valmisteluaineistosta annetun lausunnon pohjalta on kaavan laatija vastineraportissa ottanut huomioon esitetyt tarkennukset muun muassa moottorikelkkareitin poiston Äkäslompolojärven osalta. Kyseinen reitti on kuitenkin merkitty kaavakarttaan, mutta kaavaselistuksesta (s. 69) se on pois- tettu. Lapin ELY-keskus katsoo, että Äkäslompolojärven jääpeit- teen kautta esitetty moottorikelkkareitti tulee poistaa myös kaa- vakartalta. Lapin ELY-keskus katsoo, että kaavassa on hyvin osoitettu ul- koilureitit eri käyttötarkoituksiin. Luontoselvityksessä esitetyt maankäyttösuositukset ovat asialliset ja ne tulee ottaa kaavan laadinnassa huomioon. Tulva Kaava-aineistoon on valmisteluaineiston jälkeen täydennetty alueen vesistöjen tulvakorkeuksia. Kaavaselistuksessa on käsi- telty Äkäslompolon, Ylläsjärven ja Luosujärven tulvakorkeuksia ja kaavakartalla on esitetty ko. järville laskennalliset tulva-alu- eet. Kaavassa on yleismääräys alimmista rakentamiskorkeuksista <i>"Rakentamisessa tulee huomioida viranomaisen määrittelemät alimmat rakentamiskorkeudet tai kuitenkin niin, että maanpinnan alin korkeus rakennuspaikalla tulee olla metrin ja alimpien kas- tuvien rakenteiden 1,5 metriä vesistön keskivedenkorkeutta ylempänä."</i> Lapin ELY-keskus toteaa, että kaavaselistuksessa luvussa 2.14.1 on esitetty Äkäslompololle ja Luosujärvelle alimmat ra- kentamiskorkeudet, jotka on määritetty aiemmassa yleiskaavoit- uksessa. Ylläsjärvelle alin rakentamiskorkeus on määritetty	Osayleiskaavan uudistaminen tiivistää rakentamisen alueita verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan ja si- ten jättää enemmän alueita laiduntamiseen kuin voi- massa oleva kaava. Voimassa oleva kaava ei juuri muutoinkaan huomioi alueen porotaloutta. Maa- ja metsä- sekä porotalousvaltaisella alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen har- joittamismahdollisuudet. Lisäksi määrätään, että met- sätalous on sovitettava alueella harjoitettavaan porota- louteen. Kaavauudistuksen myötä alueella olisi sallittua paitsi maa- ja metsätalouteen myös luontaiselinkeino- jen vaatimiin toimintoihin liittyvä rakentaminen. Po- roelinkeino on nostettu myös laajojen VR-alueiden ni- meen, eli päivitystyön myötä nämä olisivat jatkossa; retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltainen alue. Kaavaeh- dotukseen on osoitettu myös poronhoidon merkittävä kuljetusreitti (ph), mikä on huomioitava tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa. Kaavan uudistuksen tavoitteena on muuttaa voimassa olevaa kaavaan ilmastokestävämmäksi, kuten se on lausunnon mukaisesti onnistunut. Laajan Ylläksen alueen osayleiskaavan tarkoitus on osoittaa ensisijaiset käyttötarkoitukset ja toimia ohjeena tarkempaan suun- nitteluun, jossa laskelmia ja ennakoitua on tarkoituk- senmukaisempaa tehdä. Nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa ei ollut kelkka- reittiä vaan se oli poistettu valmisteluvaiheen lausun- non mukaisesti. Kuten lausunnossa kirjoitettu, on alin rakentamisen korkeus tarkemmassa kaavoituksessa (mm. AK- muutos ja rantaAK) määritettävä. Kaavaselistukseen on alimmiksi rakentamiskorkeuksiksi laskettu Äkäslom- pololla +219.3, Luosujärvellä +198.82 ja Ylläsjärvellä

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
kaavaselostuksessa tasolle, joka on metrin tulvakorkeutta ylemmänä. Yleisessä kaavamääräyksessä on määrätty, että maanpinta tulee olla metrin ja alimpien kastuvien rakenteiden 1,5 metriä vesistön keskivedenkorkeutta ylemmänä. Lapin ELY-keskus katsoo, että Äkäslompolon ja Luosujärven alin rakentamiskorkeus tulee täydentää olemassa olevaan kaavamääräykseen tai lisätä ko. järviä koskeva uusi kaavamääräys, koska ko. järvillä alimmat rakentamiskorkeudet poikkeavat kaava-alueen muiden vesistöjen alimman rakentamiskorkeuden määrittämisestä. Äkäslompolossa käytetään viimeisimmän asemakaavamuutoksen yhteydessä määritettyä havaittuun tulvakorkeuteen perustuvaa alinta rakentamiskorkeutta ja Luosujärvellä Luosujoen ranta-asemakaavassa määrättyä korkeutta. Mikäli Ylläsjärvellä halutaan käyttää kaavaselostuksessa mainittua korkeutta alimpana rakentamiskorkeutena, tulee myös Ylläsjärven alin rakentamiskorkeus täydentää kaavamääräykseen. Kaavamääräykseen voisi lisätä sanan "vähintään" seuraaviin kohtiin; "...maanpinnan alin korkeus rakennuspaikalla tulee olla vähintään metrin ja alimpien kastuvien rakenteiden vähintään 1,5 metriä...", jotta alin rakentamiskorkeus voidaan tarvittaessa määrittää korkeammalle. Tilanne voi tulla eteen esimerkiksi silloin, jos tulevaisuudessa alueella havaitaan kaavamääräyksen laskennallista tulvakorkeutta korkeampi tulva. Pohjavedet, arvokkaat geologiset muodostumat ja maa-ainesten ottoalueet Lapin ELY-keskus katsoo, että kaavan valmisteluaineistosta annetussa lausunnossa esitetyt pohjaveden suojeluun liittyvät näkökohdat on kaavaehdotuksessa huomioitu riittävällä tavalla. Kaavaselostusta on täydennetty pohjavesialueiden tietojen sekä vaikutustenarvioinnin osalta ja pohjavesialueille on annettu oma kaavamääräyksensä, josta käy ilmi vesilain ja ympäristönsuojelulain asettamat rajoitukset alueille sijoittuville toiminnoille. Määräys on, kaavataso huomioiden, ELY-keskuksen näkemyksen mukaan riittävä. Lapin ELY-keskus toteaa, että vesilain suojeltujen lähteiden kaavamääräystä on korjattu lausunnossa esitetyn mukaisesti. Lapin ELY-keskus kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että luontoselvityksen mukaan alueella on useita peruskarttaan merkittyjä lähteitä. Karttatarkastelun perusteella kaikkia näitä kohteita ei kuitenkaan ole esitetty kaavakartalla, esimerkiksi maise-matien länsipuolella, tien läheisyydessä sijaitsevat lähteet (Haaskajängän ja Mustavuoman tienoilla) sekä Rötkömukan-maan pohjavesialueen pohjoispäässä sijaitseva lähde. Epäselväksi jää, onko kohteet tarkistettu luontoselvityksen laatimisen yhteydessä, ja jos on, minkälaiset perusteet ovat johtaneet siihen, ettei kohteita ole osoitettu kaavakartalla. Lapin ELY-keskus katsoo, että myös arvokkaiden geologisten kohteiden osalta kaavaselostusta ja kaavassa osoitettuja ge-alueita sekä niitä koskevia kaavamääräyksiä on täydennetty riittävällä tavalla, jotta kohteiden geologiset arvot pystytään huomiomaan ja turvaamaan kaavanmukaista alueidenkäyttöä toteuttaessa. Kaavassa osoitettujen maa-ainesten ottoalueiden (EO) osalta kaavaselostusta on täydennetty avaamalla perusteita alueiden osoittamiselle. Kaavamerkinnot ja -määräykset Valmisteluaineistossa antamassaan lausunnossa Lapin ELY-keskus pyysi huomioimaan MRL 128.1 §:n kohdan 3) puiden kaatamisen osalta M-alkuisten alueiden kaavamääräyksissä. ELY-keskus huomauttaa, että maisematyölupavaade ei koske puiden kaatamista M-alkuisilla alueilla. Tämän voisi tuoda esiin myös kaavamääräyksissä. Kaavaehdotuksessa on kaavakartalle osoitettu asemakaavoitetun alueen rajat. Lapin ELY-keskus katsoo, että merkintä helpottaa asemakaavoitetun alueen tulkintaa tällä hetkellä, mutta se vanhenee nopeasti asemakaavoituksen edetessä. Näin ollen merkintä heikentää tulkintaa pitkällä aikavälillä. Lapin ELY-	+194.42 (N2000). Ilmastomuutoksen vuoksi alimmat rakentamiskorkeudet voivat muuttua nopeammin kuin kunnan osayleiskaavalle olisi jälleen uudistamistarvetta. Sen vuoksi kaavamääräyksellä vaaditaan, että rakentamisessa tulee huomioida viranomaisen määrittelemät alimmat rakentamiskorkeudet ja kaavakartalle on tuotu tulva-alueiden rajaukset huomioitavaksi maan käytössä. Koska osayleiskaava ei toimi rakentamislupien myöntämisen perusteena, on tarkoituksenmukaisempaa, että rakentamiskorkeudet määritellään tarkemman suunnittelun aikana. Tarkennetaan lausunnon mukaisesti vähintään sanat määräykseen. Kaavakartalle on lisätty siitä puuttumaan jääneet peruskarttaan merkityt lähteet kaava-alueella Maanmittauslaitoksen maastotietokannan aineiston mukaan. Peruskarttaan merkityistä lähteistä näistä on luontoselvityksessä tarkistettu vain Äkäslompolon Koppelontien päässä lounaispuolella oleva lähde. Kaavakartalla on esitetty maastotietokannan mukaisten lähteiden lisäksi luontoselvityksessä havaitut lähteet. Määräystä tarkennetaan lausunnon mukaisesti. Laatimisvaiheessa asemakaava-alueiden laajuutta kuvaamaan oli nähtävillä olleilla kartoilla esitetty asemakaavoitetun alueiden rajaukset. Näillä alueilla tarkempi kaava, asemakaava tai ranta-asemakaava, on voimassa, vaikka osayleiskaavaa uudistetaan. Havainnollistaminen oli tarkoitettu osallisille ja kiinteistönomistajille kuulemisvaiheissa. Asemakaava-alueen rajausta poistettu kaavakartalta lausunnon mukaisesti.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
keskus kehottaa kuntaa harkitsemaan merkinnän poistamista kaavasta. Kaavaehdotuksessa on osoitettu merkintöjä -sl-loppuliitteellä: urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jolla ympäristö säilytetään (VU-sl) sekä retkeily- ja ulkoilualue, jolla ympäristö säilytetään (VR-sl). Lapin ELY-keskus katsoo, että -sl-loppuliitteen sijaan tulisi käyttää ympäristöministeriön yleiskaavamerkintäoppaan mukaista /s-merkintää, kuten yleiskaavan RM-alueille on esimerkiksi osoitettu. /s-merkintä viittaa alueeseen, jolla ympäristö säilytetään.	/s-merkintää on yleisesti käytetty rakentamiselle tarkoitettujen alueiden lisämääränä, mutta -sl-liitteellä pyritty korostamaan läheisten suojelualueiden merkitystä rakentamisen alueiden ulkopuolella. Kaavamerkintä muutetaan lausunnon mukaiseksi teknisenä tarkennuksena.
2. LAPIN LIITTO – 15.8.2023	
Suhde maakuntakaavaan Osayleiskaavan alueella on voimassa 16.5.2012 lainvoiman saanut Tunturi-Lapin maakuntakaava. Osayleiskaava-alue on maakuntakaavassa osoitettu pääosin matkailupalvelujen alueena Ylläksen matkailukeskus (RM 1406). Osa alueesta on osoitettu virkistysalueena Kuertunturi (V 850). Äkäslompolo on osoitettu keskustatoimintojen alueena (c 111) ja keskuskylänä (at 350), myös Ylläsjärvi on osoitettu keskustatoimintojen alueena (c 116) ja keskuskylänä (at 352). Osayleiskaava-alueen itäreunaan on maakuntakaavassa osoitettu luonnonsuojelualue Pallas-Yllästunturin kansallispuisto (SL 4009) ja kaava-alueelle luonnonsuojelualue Mustavuoman lehtojensuojelualue (SL 4193). Osayleiskaava-alueelle on maakuntakaavassa osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet Äkäslompolon kylä (ma 5982), Ylläsjärven kylä (ma 5983) sekä kaava-alueen koillisosaan Nilivaaran poroaita (ma 5984). Lisäksi Äkäslompolon kylään on osoitettu rakennussuojelukohde Tanon talo (SR 3084). Maakuntakaavassa on osoitettu ohjeellinen sivuradan linjaus Rautuvaaran suunnasta kohti Ylläsjärveä. Kantatie 80 Ylläsjärveltä Kolarin keskustan suuntaan on osoitettu merkittävästi parannettavana tienä. Alueelle on osoitettu sähkölinjan yhteystarve Ylläsjärveltä etelään ja Hannukaisen suunnasta kohti Äkäslompoloa. Lisäksi osayleiskaava-alueelle on maakuntakaavassa osoitettu moottorikelkkailu- ja ulkoilureittejä. Ylläksen ja Levin välille on osoitettu raideliikenteen kehittämiseksi selvitetävä yhteys. Osayleiskaava-alue kuuluu kokonaisuudessaan matkailun veto-voima-alueeseen, matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohde-alueeseen Levi–Ylläs–Olos–Pallas–Hetta (mv 8411). Alue sijoittuu myös erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulle alueelle. Tunturi-Lapin maakuntakaavassa on koko maakuntakaava-alueella koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä, rakentamisrajoituksia ja suojelumääräyksiä, jotka tulee ottaa huomioon osayleiskaavaa laadittaessa. Ratayhteysselvitys Sodankylä–Kittilä–Ylläs, Tunturirata on valmistunut 17.4.2023. Lapin poikittaisen ratayhteysselvityksen tavoitteena on arvioida ratayhteysvaihtoehtojen vaikutukset ja laatia maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n tarkoittama riittävä selvitys ja merkittävien vaikutusten arviointi maakuntakaavoituksen lähtötiedoiksi ja kuntakaavoituksen tueksi. Selvityksen tuloksia käytetään Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 ja Tunturi-Lapin maakuntakaavan kaavamerkintöjen, -määräysten sekä selostuksen aluekuvausten ja kehittämisperiaatteiden suunnittelussa. Lapin liiton näkemys Lapin liitto on lausunut myös osayleiskaavan luonnosvaiheessa 25.10.2021. Lausunto on huomioitu osayleiskaavaehdotuksen laadinnassa. Kaavaselostuksen kohdassa 2.3.1 Maakuntakaavoitus todetaan, että Tunturi-Lapin maakuntakaavan päivistyön on arvioitu alkavan vuonna 2024. Tulevan maakuntakaavoituksen osalta vaihtoehtoina on Pohjois-Lapin maakuntakaavan jälkeen aloittaa joko uusi seutukierros tai teemoittainen koko Lapin kä-	Tunturi-Lapin maakuntakaavan merkinnät, niiden määräykset sekä yleiset määräykset on huomioitu osayleiskaavaa laadittaessa. Kaavaselostukseen tarkistetaan maakuntakaavoituksen tilanne.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
sittävien vaihemaakuntakaavojen laatiminen. Suunnittelujärjestelmästä päätetään vuoden 2024 toimintasuunnitelman yhteydessä. Kaavaselostuksen kohdassa 2.3.2 Maakuntaohjelma esitellään Lappi-sopimusta 2017-2021, joka on hyväksytty marraskuussa 2017. Kohta tulisi korjata päivitetyn Lappi-sopimuksen mukaiseksi. Päivitetty Lappi-sopimus pitää sisällään Lapin maakuntaohjelman 2022–2025 sekä maakuntasuunnitelman vuoteen 2040. Lapin liiton hallitus viimeisteli ja hyväksyi Lappi-sopimuksen 2022–2025 kokouksessaan 12.11.2021. Kaavaselostuksen samassa kappaleessa oleva karttakuva 3. Lappi-sopimuksen Lapin tulevaisuuskuva 2040 on hyvä päivittää uuden Lappi-sopimuksen mukaiseksi. Muutoin Lapin liiton virasto toteaa Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksen toteuttavan Tunturi-Lapin maakuntakaavan tavoitteita.	Kaavaselostukseen päivitetään myös Lappi-sopimusta koskevat seikat lausunnon mukaisesti.
3. METSÄHALLITUS – 14.8.2023	
Aluevaraukset Valtion maalle on osoitettu kaavaehdotuksessa matkailuelinkeinojen alueita (RM) ja loma-asuntoalueita (RA). Metsähallitus esittää, että yleiskaavassa matkailuelinkeinojen alueiksi osoituille alueille olisi mahdollista tulevaisuudessa asemakaavoittaa tarpeen mukaan myös loma-asumista. Ylläksen alueen keskeisimmät alueet soveltuvat matkailuelinkeinojen alueeksi, mutta uusista rakentamisalueista osalle voi olla tarvetta loma-asuntoalueina. Kaavaehdotuksessa Ison Kaupinjärven itäpuolelle on osoitettu RM/S- ja RA/s -alueita. Aluetta voitaisiin paremmin jatkokehittää yhtenä RM/S-alueena. Kaavaehdotuksessa on osoitettu alueita erilaisiin koreihin, ensisijaisesti täydennettäviin ja tiivistettäviin, laajentumisen alueiksi sekä reservialueiksi. Ylläksen yleiskaava ulottuu laajalle ja Ylläksen kylät sekä kylien osat voivat rakentua eri tahtiin. Laajentumisen alueet on kaavaehdotuksen määräyksen mukaan varattu täydentämään olemassa olevaa rakennetta, mikäli vastaavat alueet on otettu jo käyttöön. Ensisijaisten alueiden käyttöön ottaminen ennen laajentumisen alueiden käyttöönottoa ei tulisi olla ehdoton. Ensisijaiset alueet voivat olla esimerkiksi tarkempien asemakaavaselvitysten mukaan jostain syystä vaikeasti käyttöön otettavia tai niille ei olisi kysyntää. Myös reservialueita tulisi olla mahdollista ottaa käyttöön perustellusta syystä ennen laajentumisen alueita ja mahdollisesti jossain tapauksessa myös ennen ensisijaisia alueita. Osayleiskaavan alueen M-aluevarauksen otsikkotasolla "Maa- ja metsä sekä porotalousvaltainen alue". Aluevarauksen nimen on jo tarkoitus kertoa alueella harjoitettavat päämaankäyttömuodot. Päämaankäyttömuotoja tulee voida harjoittaa rinnakkain päällekkäiskäytön periaatteella kunkin päämaankäyttömuodon omista lähtökohdista huomioiden kuitenkin alueen muut päämaankäyttömuodot. Aluevarauksen tarkemmassa määrittelyssä kerrotaan, että "alueen metsätalous on sovitettava alueen harjoitettavaan porotalouteen". Lisäys ei ole linjassa aluevarauksen päämäärittelyn kanssa. Metsätalous yhtenä päämaankäyttömuodoista ei voi olla alisteinen toiselle päämaankäyttömuodolle ja Metsähallitus esittää tekstin poistamista. Metsähallitus korostaa, että porotalous tulee luonnollisesti huomioida metsänkäsitelyssä, mutta aluevarauksen kuvaus on huonosti muotoiltu ja sisällöltään epälooginen. Myös ko. aluevarauksen OHJE-tekstiin sisältyvä avohakkuiden välttämistä kertovan tekstin voidaan katsoa olevan ylimääräinen, koska kysymys on nimenomaan M-aluevarauksesta.	Osayleiskaava näyttää vain ensisijaisen pääkäyttötarkoituksen. Alueet tulee joka tapauksessa asemakaavoittaa ja silloin on luontevaa selvittää tarkemmin loma-asutuksen ja matkailupalveluiden suhde lähialueille ja tehdä korttelialueet ajankohtaisen tarpeen mukaisesti. Osayleiskaavan uudistustyön keskeinen tavoite on ollut kestävän kehityksen ratkaisujen osoittaminen. Alueiden toteuttamisen vaiheistus on merkittävä keino rakenteen tiivistämiseen ja täydentämiseen ensisijaisesti pyrittäessä. Uusien alueiden käyttöönottoa tulisi välttää ns. viimeiseen asti. Osayleiskaava toki ohjaa asemakaavoittamista, mutta luonnollisesti lausunnoissa esitetyistä perustelluista syistä voidaan jatkosuunnittelun ja toteutuksen järjestystä muuttaa. Yleiskaavojen M- ja V-alkuisilla alueilla on metsälaki voimassa ja metsätaloutta näillä alueilla harjoitetaan metsälain mukaisesti ja osayleiskaava esittää näillä alueilla vain kunnan tavoitteen, miten metsätaloutta voitaisiin harjoittaa huomioiden porotalous ja maise-mallinen merkitys Ylläksen alueella. Osayleiskaava on metsäalueille kohdistuvissa määräyksissä nostanut esiin, että myös M- ja V-alueita koskevaa käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoito ja sen tärkeät alueet ja yhteystarpeet. Käytännössä ei lausunnonkaan mukaan ole ristiriitaa, joten tekstiä ei tarvitse poistaa.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
Maisematyö lupa Aluevarauksiin MY-2 ja MY-3 sisältyy MRL:n 128 §:n mukainen luonto- ja maisema-arvoja mahdollisesti heikentäviltä toimenpiteiltä edellytettävä maisematyölupavaatimus. Metsähallitus haluaa tässä yhteydessä tuoda esiin ja varmistaa, että edellä mainitun lain 128 §:n 3-kohdan mukaan maisematyölupavaatimus ei voi koskea puiden kaatamista, koska kysymys on maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi osoitetusta alueesta. Ulkoilureitit Metsähallitus viittaa osayleiskaavan valmisteluvaiheen lausunnossa esittämänsä huoleen kaavan mitoitustavoitteesta ja sen vaikutuksesta kansallispuiston kestävytyteen ja korostaa kansallispuiston ulkopuolelle sijoitettavan ulkoilureittiverkoston merkitystä kansallispuiston kävijäpaineen hillitsemisessä. Kansallispuiston reitteihin liittyvät haasteet tulivat hyvin ilmi, kun alueen hoito- ja käyttösuunnitelman päivitykseen liittyen vuoden 2022 lopulla kerättiin kansalaisten näkemyksiä internet-kyselyn kautta. Kyselyssä saatiin kaikkiaan 458 karttavastausta. Näistä neljäsosassa tuotiin esille jokin ongelmakohta. Ongelmakohteista yli puolet sijoittuu alle 10 km säteelle Äkäslompolosta. Ongelmien perussy syy liittyy suureen kävijämäärään samoilla reiteillä ja taukopaikoilla. Yhteiskäyttöiset reitit aiheuttavat ongelmakemuksia niin patikojien kuin pyöräilijöidenkin keskuudessa. Osayleiskaavassa esitetty vuodepaikkojen lisäys tulee lisäämään kävijäpainetta samoille reiteille, joilla ongelmia on paljon jo nykyiselläänkin. Kansallispuiston puolella ongelmien ratkaisukeinot ovat rajalliset, kun huomioidaan kansallispuiston keskeisin perustamistarkoitus eli alueen arvokkaan ja ainutlaatuisen luonnon suojeleminen. Jotta kasvavaan kysyntään pystytään vastaamaan ja jakamaan kävijäpainetta laajemmalle, tarjoten siten matkailijoille ongelmattomia luontoelämyksiä, on osayleiskaavassa tarpeellista esittää varauksia erityyppisille uusille reiteille ja palveluvarustukselle (ml. pysäköintialueet) erityisesti kansallispuiston ulkopuoliselle alueelle. Kaavoitettavalla alueella tulee olla riittävästi lähivirkistykseen soveltuvia alueita ja niille pääsy on varmistettava. Metsähallituksen näkemyksen mukaan asemakaavatasolla ei ole mahdollista riittävällä tavalla tarkastella ulkoiluun tarkoitettujen reittien jatkuvuutta, jos kokonaissuunnitelma reittiverkostosta puuttuu. Metsähallitus esittää, että osayleiskaavassa annettaisiin koko kaava-alueetta koskeva yleismääräys, joka edellyttää kansallispuiston lähiympäristöön suuntautuvien virkistyskäyttöön osoitettavien reittien tarkempaa suunnittelua ennen uusien asemakaavojen käynnistämistä. Metsähallitus on myös esittänyt, että vielä toteutumattomien RM- ja RA -alueiden ja kansallispuiston välinen alue osoitettaisiin riittävän leveänä retkeily- ja ulkoilualueena. Kaavauudistus ei kuitenkaan ole tuonut muutoksia rakentamisalueiden ja kansallispuiston välisiin etäisyyksiin. Metsähallituksen näkemyksen mukaan on tärkeää, että kävijät ohjattaisiin kansallispuiston reiteille hallitusti. Tämä voitaisiin toteuttaa kansallispuiston ja rakentamisalueiden väliin osoitettavalla "kokoavalla" reitillä, joka voitaisiin esittää osayleiskaavassa ulkoilun runkoreitistön yhteystarve -merkinnällä. Natura 2000-verkostoon kuuluva alue Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet osoitetaan kaavassa pisteviiva –merkinnällä. Merkintään liittyy kaavamääräys: <i>"Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojelun perusteena olevien luonnonarvojen merkittävän heikentämisen. Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi"</i>. Metsähallitus on jo kaavan valmisteluvaiheessa esittänyt, että kaavamääräys tulisi muotoilla siten, että se vastaa ku-	Määräys tarkennettu lausunnon mukaisesti. Osayleiskaava uudistus ei muuta mitoitusta voimassa olevasta yleiskaavasta. Osayleiskaava uudistus ei muuta mitoitusta voimassa olevasta yleiskaavasta. Osayleiskaava ei estä ulkoilureittejä toteuttamasta siten, kuten lausunnossa on esitetty. Ulkoilureittejä voidaan suunnitella ja toimittaa vapaasti omalla menettelyllään ja yleisiin määräyksiin on lisätty, että <i>"Kaavan laajat VU-, VL- ja VR-alueet toimivat Pallas-Yllästunturin kansallispuistoa täydentävänä retkeily- ja ulkoilualueena. Tätä virkistystoimintaa palvelevia polku- ja reittiverkostoja, aktiviteettireittejä sekä niitä palvelevia rakennuksia tulee ylläpitää sekä uusia suunnitella ja toteuttaa monipuolisessa yhteistyössä maanomistajan ohjeistuksessa."</i>

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
motun luonnonsuojelulain 64 a §:n ja voimassa olevan luonnonsuojelulain (9/2023) 34 §:n säännöstä, joka kieltää Natura -alueen suojelun perusteena olevien luonnonarvojen merkittävän heikentämisen. Kaavaehdotuksen tarkistettu kaavamääräys ei vastaa luonnonsuojelulain säännöstä. Kaavamääräyksestä saa käsityksen, että luonnonarvojen merkittävä heikentyminen olisi tavoitteena.	Määräyksen muotoilua tarkistettiin lausunnon mukaisesti väärinymmärryksen välttämiseksi.
4. LUONNONVARAKESKUS - 9.6.2023	
Ylläksen osayleiskaavan muutosta varten kaavaselostukseen on laadittu myös poronhoitoa ja porotaloutta koskevat osiot, jossa Muonion paliskunnan poronhoitoa ja sen toimintaa on kuvattu sekä arvioitu myös kaavamuutoksen mahdollisia vaikutuksia porotalouteen. Poronhoidollisesti Ylläksen yleiskaavan muutosehdotuksen suunnittelualue sijaitsee Muonion paliskunnassa, Paliskunta sijoittuu ns. erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulle alueelle, jolla sijaitsevaa valtion maata ei saa käyttää siten, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (Poronhoitolaki 2§). Paliskunnan alueesta 66,5 % on valtionmaata ja loput yksityismaata (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 33/2019). Paliskunnan koillis- ja itäosassa sijaitsee Pallas-Yllästunturin kansallispuisto. Paliskunnan alueella on kaksi suurta matkailukeskusta (Äkäslompola-Yllästunturi ja Olostunturi). Oloksen matkailukeskuksessa on myös tulipuisto ja Kolarin Hannukaiseen on suunnitella rautakaivos. Poronhoidon ohella metsätalous on alueella laajimpia maankäyttäjää, mutta Muonion paliskunnan alueelle sijoittuu myös hyvin laajoja, aidattuja autotestialueita. Kaavaselostuksessa kuvatussa porotalouden vaikutusarvioinnissa todetaan, että lähtökohtana on vertailu voimassa olevaan kaavaan, joka on oikeusvaikutteinen ja toteutettavissa siihen saakka, kunnes päivitystyö saa lainvoiman. Lisäksi vaikutusten arvioinnissa huomioidaan, että usean voimassa olevan kaavan aluevaraus ei ole toteutunut. Arvioinnissa todetaan myös, että nyt voimassa olevassa kaavassa on hyvin vähän poroelinkeinoon viittaavia merkintöjä. Arvioinnissa todetaan poronhoidon osalta, että Muonion paliskunnan tilanne on muuttunut voimassa olevan kaavan laadinnan aikaisesta tilanteesta merkittävästi. Todetaan, että poronhoidon tila ja alueet ovat yleisesti kaventuneet, eli rauhalliset laidunalueet ovat vähentyneet eri maankäyttömuotojen laajentumassa ja vaikuttaessa haitallisesti poronhoitoon. Tämän vuoksi arvioidaan jäljellä olevien laidunalueiden säilyttäminen aikaisempaa kriittisempänä. Ylläksen osayleiskaavan muutoksen vaikutusarvioinnissa todetaan myös, että esitetyt muutokset voimassa olevaan kaavaan nähden ovat porotalouden näkökulmasta poroelinkeinoon paremmin huomioivia. Osayleiskaavan muutoksessa rakennettavia alueita on jonkin verran supistettu ja tiivistetty, ja alueiden toteuttamista on esitetty vaiheistetuksi. Poronhoidon huomiointia on lisätty merkintöihin ja määräyksiin, ja Nilivaaran poroaita on huomioitu omalla merkinnällään. Osayleiskaavassa laajoja alueita jää nykyisenkaltaiselle käytölle, eikä esim. uusia reittejä ole osoitettu halkomaan laidunalueita. Vaiheistuksen katsotaan myös huomioivan voimassa olevaa yleiskaava paremmin laidunten säilyttämismahdollisuudet ja tätä kautta laidunnusmahdollisuudet sekä porojen ja koko elinkeino ja poronhoitokulttuurin säilymismahdollisuudet alueella. Vaikutusarvioinnissa Ylläksen alueen kehitys matkailukeskukseksi nähdään kuitenkin tuovan joka tapauksessa vaikutuksia poroelinkeinoille. Uudet, kaavan myötä laajenevat rakentamisen alueet ja muut lähialueelle suunnitellut rakentamiset (mm. rautatie) vähentävät poroelinkeino käytössä olevia laidunalueita ja saattavat vaikuttaa haitallisesti porojen kulkureittien muutoksiin, ravinnonsaantiin ja porojen liikennevahinkoihin,	Merkitään tiedoksi.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
mikä voi vaikuttaa poronhoidon kannattavuuteen ja poronhoitokulttuuriin. Luke katsoo, että Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksessa alueen poronhoitoa ja kaavan mahdollisia vaikutuksia porotalouteen on käsitelty varsin monipuolisesti ja kattavasti. Luke pitää hyvänä, että kaavan muutosehdotuksessa poronhoitoa on huomioitu lisäämällä kaavamerkintöihin poronhoitoa koskevia osia, tiivistämällä rakentamista ja pitäytymällä avaamasta uusia laitumia pirstovia reittejä. Luke jakaa kuitenkin myös vaikutusarvioinnissa esitetyn näkemyksen siitä, että kaavan myötä laajeneva rakentaminen Ylläksen matkailukeskusten ympärillä yhdessä muiden lähialueelle suunniteltujen maankäyttöhankkeiden (Hannukaisen kaivos rakennelmineen ja rautatie) kaventavat ja pirstovat poronhoidon laidunalueita sekä voivat hankaloittaa monella tavalla poronhoitoa mm. vaikeuttamalla porojen laidunten käyttöä ja vuodenaikaisia siirtymisiä laidunalueiden välillä. Siksi Luke näkee tärkeäksi, että kaavan toteuttamisen myöhemmissä vaiheissa Muonion paliskunnan kanssa neuvoteltaisiin tarkemmin kunkin rakentamisvaiheen toteuttamisesta ja pyritäisiin lieventämään rakentamisesta poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia haittoja. Kaavaselostuksen täydentämiseksi porotalouden osalta Luke esittää, että Muonion paliskunnan laidunalueet, rakenteet ja porojen kulkureitit kaava-alueella ja sen lähiympäristössä koetaan kaavaselostukseen tarkemmin ja kattavammin erilliseksi karttaesitykseksi. Nämä Muonion paliskunnan poronhoidon paikkatiedot ovat saatavilla Paliskuntain yhdistyksen ylläpitämässä porotalouden paikkatietokannassa. Poronhoidon paikkatietoja voi myös tarkastella Suomen ympäristökeskuksen Liiteri-palvelussa. Luke muistuttaa kuitenkin, että kyseiset paikkatiedot on syytä tarkistaa ja päivittää yhdessä Muonion paliskunnan kanssa ennen kuin ne siirretään kaavaselostukseen. Lisäksi Luke näkee hyödylliseksi, että porotaloudelle aiheutuvien haittojen lieventämiseksi näitä paikkatietoja päivitetään ja hyödynnetään yhdessä paliskunnan kanssa myös myöhemmissä kaavan toteuttamisvaiheissa. Lausunnon tiivistelmä: Kolarin kunta on pyytänyt Luonnonvarakeskukselta lausuntoa Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksesta. Nyt antamassaan lausunnossa Luke keskittyy poronhoitoon ja porotalouteen liittyviin asiakokonaisuuksiin. Poronhoidollisesti Ylläksen yleiskaavan suunnittelualue sijaitsee Muonion paliskunnassa. Paliskunta sijoittuu ns. erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetulle alueelle, jolla sijaitsevaa valtion maata ei saa käyttää siten, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (Poronhoitolaki 2§). Ylläksen osayleiskaavanmuutosta varten kaavaselostukseen on laadittu myös poronhoitoa koskevat osiot, jossa Muonion paliskunnan poronhoitoa on kuvattu ja arvioitu kaavamuutoksen mahdollisia vaikutuksia poronhoitoon. Vaikutusarvioinnissa todetaan, että kaavaan esitetyt muutokset ovat porotalouden näkökulmasta elinkeinon paremmin huomioivia. Samalla kuitenkin todetaan Ylläksen alueen kehityksen ja mm. suunnitteilla olevan rautatien tuovan yhdessä erilaisia haitallisia vaikutuksia poroelinkeinoille. Luke katsoo, että Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksessa alueen poronhoitoa on huomioitu ja siihen kohdistuvia vaikutuksia käsitelty varsin monipuolisesti. Luke pitää hyvänä, että kaavan muutosehdotuksessa poronhoitoa on huomioitu lisäämällä kaavamerkintöihin poronhoitoa koskevia osia, tiivistämällä rakentamista ja pitäytymällä avaamasta uusia laitumia pirstovia reittejä. Kuitenkin myös Luke arvioi, että kaavan myötä laajeneva rakentaminen Ylläksen ympärillä yhdessä muiden alueelle suunniteltujen maankäyttöhankkeiden kanssa voi vaikeuttaa poronhoitoa monella tavalla. Luke näkee siksi tärkeäksi, että kaavan toteuttamisen myöhemmissä vaiheissa Muonion paliskunnan kanssa neuvoteltaisiin tarkemmin kunkin	

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
rakentamisvaiheen toteuttamisesta, jotta poronhoidolle aiheutuvia haittoja voitaisiin lieventää. Kaavaselostuksen täydentämiseksi porotalouden osalta Luke näkee tärkeäksi, että Muonion paliskunnan laidunalueet, rakenteet ja porojen kulkureitit kaava-alueella ja sen lähiympäristössä koottaisiin ja päivitetäisiin kaavaselostukseen tarkemmin ja kattavammin erillisenä karttaesityksenä.	Paliskuntain yhdistys ei ole antanut lupaa poroGIS-aineiston julkaisemiseksi. Laidunalueet, rakenteet ja kulkureitit on huomioitu osayleiskaavan päivitystyössä, valitettavasti karttaesityksiä asiasta ei saada selostukseen eikä liitteiksi. Kuva 29. on paliskuntain yhdistyksen mukaan riittävä kertomaan poronhoidosta yleisesti.
5. FINGRID OYJ - 16.5.2023	
Tiedoksi: Fingrid ei tee lausuntoa Kolarin Ylläksen muutosehdotuksesta, sillä kyseisellä alueella ei ole Fingridin voimajohdoja eikä muita toimintoja.	Merkitään tiedoksi.
6. KITILÄN KUNTA – 20.6.2023	
Kolarin kunnanhallitus on pyytänyt lausuntoa Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksesta. Osayleiskaavaehdotus on nähtävillä 17.5.-15.8.2023 ja lausunto on toimitettava viimeistään 15.8.2023. Kaava-aineisto on kokonaisuudessaan Kolarin kunnan internet-sivuilla https://uwuw.kolarifi.fi/palvelut/asuminen-ia-rakentaminen/kaavoitus.html@yllas Kunnanhallitus on antanut valmisteluvaiheen aineistosta lausunnon 9.11.2021 S 473, Osayleiskaavaehdotus ei ole Kittilän kunnan rajan läheisyydessä merkittävästi muuttunut valmisteluvaiheesta. Suurin osa Kittilän kunnanrajaan rajoittuvasta Ylläksen osayleiskaavan muutosalueesta kuuluu Pallas- Yllästunturin kansallispuistoon, joka on osayleiskaavassa luonnossuojelualueena kansallispuisto ja Natura-alue), Alueen ulkoilureitistö on olemassa olevan mukainen. Kunnan rajan läheisyyteen rakentamista on osoitettu Ylläsjärven kylän alueelle. Matkailuelinkeinojen alue (RM) sijoittuu Kittiläntien ja Ylläsjärven väliin sekä loma-asuntoalue (RA) Kittiläntien pohjoispuolelle, alueet vastaavat olemassa olevaa rakentamista. Osayleiskaavaehdotuksessa on huomioitu junaratayhteys kunnan rajalle. Osayleiskaavaehdotuksessa alueelle ei ole osoitettu sellaista toimintaa, jolla olisi merkittävästi haitalliset vaikutuksia Kittilän kunnan alueelle. Kunnan hallitus toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksesta. Kunnanhallitus päätti yksimielisesti omana lausuntonaan, että hallitusohjelmaan kirjattu Kolarin radan sähköistäminen toteutuessaan tukee maakuntakaavassa olevaa Kolari-Kittilä-Levi-Sodankylä-Kemijärvi ratayhteyttä sekä tukee alueen infratruktuurin kehittämistä.	Merkitään tiedoksi.
7. MUONION PALISKUNTA – 14.8.2023	
Kaavoitettava alue on Muonion paliskunnan kesä-, syys- ja talvilaidunten raja-alueella ja erittäin keskeisellä alueella paliskunnan toiminnalle. Muonion paliskunnassa on paljon muuta maankäyttöä ja alueita on viety turismin, kaivosteollisuuden, autotestauksen ja metsätalouden nimissä valtava määrä paliskunnalta ja pirstaloitu paliskuntaa. Muonion paliskunnalla ei ole enää vara antaa pilata porolaitumia, ja kaavoituksen tiivistäminen laajentamisen sijaan onkin ainoa oikea suunta kestävä kehityksen ja luontaiselinkeinojen turvaamisen nimissä. Leviävä kaavoitus pirstaloi porolaitumia lisää, tehden laidunkieron toteuttamisen vaikeaksi ja syöden laidun-, ja kokoamisalueita vähän kertaansa. Paliskunnalla ei ole enää mahdollisuutta väistyä ja kaavoituksen leviäminen tarkoittaa enemmän porotalouden ja muun maankäytön ristiriitoja ja vastakkainasettelua sekä jatkuvaa liikennevahinkojen lisääntymistä, kun porot ajetaan rauhallisilta alueilta pois ja infran sekaan. Kaava-alueen luoteinen ja pohjoinen osa on paliskunnan tärkeimmän erotusaidan kokoamisaluetta, jolla on tärkeää turvata rauha poroille. Kaupinsekä on rauhallinen ja lähes luonnontilainen alue, joka on saatu säästettyä suuremmilta hakkuilta ja on hyvää porolaidunta ja kokoamisaluetta. Liitteessä 1 kuvataan	Ylläksen osayleiskaavan muutoksessa alueen poronhoitoa on huomioitu ja siihen kohdistuvia vaikutuksia käsitelty varsin monipuolisesti ja maankäyttö- ja rakennuslain (nyk. alueidenkäyttölain) mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukset täyttäen. Kaavamuutoksessa poronhoitoa on huomioitu lisäämällä kaavamerkintöihin poronhoitoa koskevia osia, tiivistämällä rakentamista ja pitäytymällä avaamasta uusia laitumia pirstovia reittejä. Kaavamuutoksella on alueiden vaiheistuksen ja määräysten avulla parannettu poronhoidon tilannetta verrattuna voimassa olevaan kaavaan. Kaavan toteuttamisen myöhemmissä vaiheissa ja asemakaavoituksessa Muonion paliskunnan kanssa neuvotellaan tarkemmin kunkin rakentamisvaiheen toteuttamisesta, jotta poronhoidolle aiheutuvia haittoja voitaisiin lieventää. Poronhoidon kannalta kaavamuutoksella saavutetaan paliskunnan esittämät vaatimet, joita voimassa oleva kaava ei huomio.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
Lamumaan kokoamisalueen kaavaan jäävää aluetta, jolla tulisi säilyttää rauha poronhoidon turvaamiseksi. Paliskunta esittää liitteen 1 mukaisesti lisättäväksi kaavaan porotalouden kannalta tärkeää osa-alue merkintää. Kaupinselän ja Kaupinjärven välinen RA-reservialue tulisi myös poistaa sen uhatessa kokoamisalueen rauhaa tulevaisuudessa. Kaavan itäinen, kaakkoinen ja eteläinen alue on paliskunnan kesälaidunta ja sieltä tulisi olla mahdollisuus päästä syyslaidunmelle kaava-alueen keskiosaan. Tästä syystä Kurkkiovaaran, Sulanojanselän ja Luosuntien RA-reservialueita ja laajentumisen aluetta tulisi edelleenkin osin poistaa ja osin pienentää, jotta rakentaminen ei tulisi ikimuistoisten vaellusreittien päälle, aiheuttaen näin estevaikutusta eri laidunalueiden välille. Liitteessä 2 kuvataan porojen luontaista siirtymää Kurkkiovaaran läpi. Jos tuo alue kaavoitetaan kiinni, porot siirtyvät syysalueille hajanaisemmin, osa poroista siirtyy kauempaa etelästä ja lännestä ja osa ajautuu jo nyt rakennetuille ja rakennettaville alueille Kurkkiovaarassa, Kotarovassa ja Ylläsjärven kylällä. Ylläsjärven kylällä porot aiheuttavat ongelmia asukkaille ja niiden kokoaminen rakennetuilta alueilta ei ole käytännössä mahdollista. Muonion paliskunta esittää Kurkkiovaaraan yhteystarve-merkintää Liitteen 3 kuvaamalla tavalla. Rautatie on kaavan suurin ongelma porotaloudelle kuvatulla paikalla. Rautatie sille merkityllä paikalla tarkoittaa paliskunnan eteläosan katkaisemista erilleen, jolloin se poistaisi laidunkieron mahdollisuuden kokonaan koko paliskunnasta. Muonion, Kolarin ja Alakylän paliskuntien luonnollisille rajoille sijoitettuna rautatiestä ei ole poronhoidolle merkittävää haittaa, ja rautatietä varten ehdottomasti tehtävä esteita toimii samalla myös raja-aitana paliskuntien välillä. Hyyverovan ja Luosuvaaran RA- ja AT-reservialueet ovat kuljetusreitillä poroja siirrettäessä Hyyverovasta Luosun kokoamisalueelle. Hyyverova on jyrkkä maa, jossa ainoa toimiva porojen kuljetusreitti menee Hyyverovan laidasta, Niesalompolon ja Luosujärven välisen maan läpi Luosuvaaraan. Alueet on osin poistettava ja vähintään osin pienennettävä kaavasta. Liitteessä 4 on kuvattu ainoaa mahdollista porojen kuljetusreittiä kesälaitumilta Hevosmaasta Hyyverovaan ja Hyyverovasta Luosuvaaraan rykimäalueelle. Alueen ollessa maastonmuotojen puolesta pullonkaula poroja kootessa, on kaavalla valtava estevaikutus porojen kokoamiseen. Häiriötekijät alamäkeen tapahtuvassa kuljetuksessa tarkoittavat väistämättä porojen hajoamista ja työn epäonnistumista. Muonion paliskunta ehdottaa kaavaan jo suunnitellun poronhoidon kannalta erittäin tärkeää yhteystarve merkinnän laajentamista liitteen 5 mukaisesti. Paliskunta ehdottomasti vastustaa Haaskajänkkään, Äkäslompolon Tunturipaloon ja Kaulavaaraan suunniteltuja kaava-alueita sekä uutta yhdystietä Ylläksentielle. Alueet ovat koskemattomia vanhoja metsiä, erittäin hyviä porolaitumia ja paliskunnan rykimäaikaisen kokoamisen alueella. Liitteessä 6 kuvataan Luosun syyskokoamisaluetta, jolloin alueella on 1000-1500 poroa. Kaavoituksen leviäminen luontaiselle rykimäalueelle aiheuttaa suuria ongelmia porojen ajautuessa pihille ja teille. Rykimäaikaan hirvaat voivat olla aggressiivisia ja voivat käydä ihmisten, tai minkä vain päälle, jonka kokevat uhkaavaksi. Kaavoituksen levittäminen rykimäalueelle ei siis ole riskitöntä matkailijoillekaan. Syyserotusten jälkeen Rautuvaaran erotusaidassa alueelta käytetyt porot tuodaan takaisin Luosun alueelle, josta ne myöhemmin talvella poistuvat omia aikojaan joko pohjoisille tai läntisille laidunalueille. Paliskunta esittää poronhoidolle erityisen tärkeää osa-aluemerkintää myös liitteen 6 mukaiselle alueelle ja vaatii RM, RM/s, KL/s, RM laajentumisen aluetta, RM/s reservialuetta sekä yhdystietä poistettavaksi osayleiskaavasta liitteen 7 mukaisesti. Yleisiin määräyksiin on lisättävä: Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservi- ja laajentumisen alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan tärkeät alueet ja yhteystarpeet.	Osayleiskaavan päivitystyössä on voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita juuri tiivistetty ja määräyksin esitetään ensisijaisesti jo rakentamiselle otettujen alueiden täydentämistä uusien alueiden toteuttamisen sijaan. Osayleiskaava on laadittu AKL 42 §:n mukaisesti oikeusvaikutteiseksi yleiskaavaksi, jonka yleismääräyksellä on poronhoito huomioitu: <i>"Rakennettaessa poronhoitolain 2 §:n 2. mom. erityiselle poronhoitoalueelle on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaalaidunnusoikeus. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja yhteystarpeet."</i> Rata on osoitettu jo voimassa olevassa osayleiskaavassa. Osayleiskaavamuutoksen ohjeellinen ratalinjaus noudattelee voimassa olevan maakuntakaavan Rautuvaarasta Ylläsjärvelle osoitettua sivuraidetta. Osayleiskaavamuutos ei määritä radan tarkkaa sijaintia, vaan toteutuksen paikka tarkastellaan radan suunnitteluvaiheessa ja osayleiskaavamuutokseen lisätyt määräykset "Ohjeellisen rautatien tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida turvallisuus porotalouden kannalta esimerkiksi aitausten sekä porojen luontaisen laidunkieron mahdollistaminen ja mahdollisen estevaikutuksen vähentäminen riittävän ylityksin" parantamaan poronhoidon tilannetta nykyisestä voimassa olevasta kaavasta. Ph-osa-aluemerkintä on kaavassa osoitettu juuri huomioimaan maantien ja radan estevaikutuksen poistamisen, mikä haittaa voimassa olevassa kaavassa. Lausunnoissa mainitulle kuljetusreitille ei kaavamuutoksessa ole osoitettu ensisijaisia rakentamisen alueita vaan nimenomaan niitä on pienennetty ja siirretty pitkäaikavälin mahdollisiksi reservialueiksi (voidaan ottaa käyttöön vasta, kun samalla maankäyttömerkinnällä osoitettu viereinen alue on lähes toteutunut) kaavoitukselle tietoon saatetun reitin vuoksi. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyttöä suunniteltaessa on kaavan yleismääräysten mukaisesti otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja yhteystarpeet. Poronhoidon toiminnan säilyminen on turvattu koko kaava-alueella ja huomautetaan, että alueella on voimassa oleva osayleiskaava, jonka toteutumisella olisi huomattavasti merkittävämmät vaikutukset. Tällä kaavamuutoksella on paliskunnan ja Paliskuntain yhdistyksen esiintuomat seikat huomioitu, aluerajauksia muutettu, alueita poistettu, kaavamääräyksiä lisätty ja kaiken kaikkiaan elinkeino huomioitu parhaalla mahdollisella tavalla, mitä voimassa oleva kaava toteutuessaan ei tee. Yleismääräyksellä on poronhoito huomioitu: <i>"Rakennettaessa poronhoitolain 2 §:n 2. mom. erityiselle poronhoitoalueelle on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaalaidunnusoikeus. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservi- ja laajentumisen alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan tärkeät alueet ja yhteystarpeet."</i>

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
Porotalouden tarpeet on huomioitava kaikessa asemakaavoituksessa ja kaikkien alueiden käytössä. Poronhoidon rakenteet tulee hyväksyä kaikilla kaava-alueilla. Kaavoituksen levitessä paliskunta voi olla pakotettu tekemään uusia rakenteita laidunolosuhteiden vaikeutuessa.	<i>tämisedellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja yhteystarpeet.</i> Kaikilla kaavan rakentamisen alueilla on luonnollisesti elinkeinon vaatimat rakenteet sallittuja. M- ja V-alkuilla ne on pääkäyttötarkoituksen lisäksi sallittuja.
8. MUSEOVIIRASTO - 19.5.2023	
Museolain uudistumisen myötä kulttuuriympäristön suojelua koskevat viranomaisasiat siirtyivät 1.1.2020 aloittaneille alueellisille vastuumuseoille. Tornionlaakson alueella vastuumuseona toimii Tornionlaakson museo, joka antaa lausunnon otikon asiassa. Museovirasto ei anna enää kulttuuriympäristösuojeluun liittyviä lausuntoja kuin rakennussuojelulailla ja asetuksella suojeltuihin valtion rakennuksiin, kirkkolain alaisiin sekä eräiden valtion toimijoiden välisten yhteistyösopimusten alaisiin kohteisiin liittyvissä hankkeissa sekä maakuntakaavoissa liittyen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) täyttymiseen https://www.museovirasto.fi/fi/ajankohtaista/uusi-museolaki-voimaan-1-1-2020-mikae-muuttuu-kulttuuriympaeristoeteh-taevien-hoidossa. Alueellinen vastuumuseo Tornionlaakson museo (kirjaamo@tornio.fi) mainitaan lausuntopyyntöön osallisten luettelossa.	Merkitään tiedoksi.
9. PALISKUNTAIN YHDISTYS - 15.8.2023	
Kolarin kunta valmistelee Ylläksen osayleiskaavan uudistamista. Suunnittelun tavoitteena on uudistaa Ylläksen osayleiskaava vuodelta 2008. Suunnittelualue kattaa voimassa olevan Ylläksen osayleiskaavan alueen lukuun ottamatta vireillä olevan Hannukaisen kaivosalueen yleiskaavan aluetta. Suunnittelualueeseen sisältyy Ylläksen keskeinen tunturialue sekä Ylläsjärven ja Äkäslompolon kylät. Alueen pinta-ala on noin 196 km². Yleiskaavan uudistamisen tavoitteena on turvata Ylläksen alueen maankäytön ja rakennetun ympäristön laadukas kehittäminen sekä luoda edellytykset alueen matkailun kehittämiseksi. Kaavassa osoitetaan mm. uusia matkailupalveluiden alueita, loma-asuntoalueita ja rautatie. Kaava-alue sijoittuu kokonaan Muonion paliskunnan alueelle, erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulle alueelle. Kaava-alue sijoittuu suurelta osin valtion maille. Muonion paliskunnan suuriin sallittu eloporomäärä on 6 000 ja poronomistajia on 126. Porotalous on merkittävä elinkeino Kolarin kunnassa. Alueen poronhoito perustuu luonnonlaitumien ympärivuotiseen hyödyntämiseen ja porojen luontaiseen laidunkiertoon. Poronhoito luo perustan alueen kulttuurille. Se ylläpitää alueen perinteistä elämäntapaa, kulttuurimaisemaa ja kulttuuriperintöä. Poronhoito on merkittävä sidostoimiala matkailulle ja se työllistää merkittävästi Kolarissa myös lihan ja muiden materiaalien (sarvi, nahka) jalostamisen kautta. Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa Poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoitolaki turvaa elinkeinon aseman ja säätää poronhoidolle sen perusedellytyksen, poronhoito-oikeuden, johon sisältyy vapaa laidunnus-oikeus (PHL 3 §): "Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta." Muonion paliskunta sijaitsee erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella. Alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Maan luovuttaminen tai vuokraaminen tällä alueella saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada kor-	Ylläksen osayleiskaavan muutoksessa alueen poronhoitoa on huomioitu ja siihen kohdistuvia vaikutuksia käsitelty varsin monipuolisesti. Kaavan muutosehdotuksessa poronhoitoa on huomioitu lisäämällä kaava-merkintöihin poronhoitoa koskevia osia, tiivistämällä rakentamista ja pitäytymällä avaamasta uusia laitumia pirstovia reittejä. Kaavassa on alueiden vaiheistuksen ja määräysten avulla parannettu poronhoidon tilannetta verrattuna voimassa olevaan kaavaan. Kaavan toteuttamisen myöhemmissä vaiheissa ja asemakaavoituksessa Muonion paliskunnan kanssa neuvotellaan tarkemmin kunkin rakentamisvaiheen toteuttamisesta, jotta poronhoidolle aiheutuvia haittoja voitaisiin lieventää. Osayleiskaava on laadittu AKL 42 §:n mukaisesti oikeusvaikutteiseksi yleiskaavaksi, jonka yleismääräyksellä on poronhoito huomioitu: <i>"Rakennettaessa poronhoitolain 2 §:n 2. mom. erityiselle poronhoitoalueelle on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaalaidunnusoikeus. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittäminen edellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja yhteystarpeet."</i> Kaavatyönaikana on käyty lausunnon mainittu Poronhoitolain 52§ mukainen neuvottelu 23.2.2023 ja lisäksi

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
vausta porojen aiheuttamista vahingoista (PHL 2 §). Poronhoitolaissa (53 §) säädetään myös, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa. Muonion paliskunnan kanssa on järjestetty poronhoitolain edellyttämä neuvottelu osayleiskaavan ehdotuksen valmistelun aikana. Tunturi-Lapin maakuntakaavan yleismääräyksissä edellytetään, että alemman asteisessa suunnittelussa "Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asian osaisen paliskunnan kanssa." Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999) 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoito on Kolarissa tärkeä osa elinkeinoelämää ja etenkin sivukylillä tärkeä toimeentulon lähde ja elinvoiman ylläpitäjä. Poronhoitajat ovat kaava-alueella oikeudenhaltijoita. MRL 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena muutettaessa yleiskaavaa. Suunnittelualue on tärkeää poronhoidon laidun- ja toiminta-alueita ja poronhoidon turvaaminen alueen osayleiskaavan muutoksessa on välttämätöntä. Kaavan vaikutukset poronhoitoon Muonion paliskunnan alueella on paljon muuta maankäyttöä, jotka vaikuttavat paliskunnan poronhoidon harjoittamisen mahdollisuuksiin: mm. matkailutoiminta Ylläksellä, Oloksella, Pallaksella ja muu-alla paliskunnan alueilla, taajamat, autojen kylmätestausalueet, metsätalous, tuulivoima sekä suljettu ja uudelleen avattavaksi suunniteltu kaivostoiminta Hannukaisessa ja Rautuvaarassa. Paliskunta on joutunut väistämään ja sopeutumaan eri tavoin, eikä sillä ole enää varaa menettää luonnon-tilaisia alueita uusille maankäyttäjille. Osayleiskaavan muutoksessa osoitetaan uusia alueita matkailulle ja muulle rakentamiselle sekä uusi rautatie. Kaavan toteuttamisen vaikutukset poronhoitoon ovat pääosin matkailun ja liikenteen aiheuttamia suoria ja epäsuoria vaikutuksia. Muu maankäyttö aiheuttaa aina erilaisia vaikutuksia poronhoidolle. Laidunalueet vähenevät suoraan rakentamisen alle ja pirstoutuvat pienempiin osiin, jolloin niiden käytettävyyttä muuttuu. Matkailun vaatimat reitit pirstovat poronhoidon toiminta-alueita ja aiheuttavat häiriötä laajemmalle keskustun ympäristöön. Ihmistoiminnan lisääntyessä porojen laidunnus siirtyy rauhallisemmille alueille sen aiheuttaman häiriön vuoksi, jolloin aiheutuu epäsuoria laidunmenetyksiä. Rakentaminen vääristää paikkaa voi johtaa sellaisiin estevaikutuksiin, että laajojakin alueita jää käyttökelvottomaksi. Laidunalan vähentyessä jäljelle jääville alueille kohdistuu suurempi laidunnuspaine ja ne kuluvat entisestään. Lisäksi poronhoitotoiminta voi vaikeutua ja poronhoidon rakenteita jäädä käyttökelvottomiksi tai vaikeasti käytettäviksi. Poroja ei voida kuljettaa tokkana mistä tahansa, vaan se vaatii alueen, josta poro kulkee luontaisesti mielellään ja missä ei ole häiriötä hajottamassa tokkaa. Muun muassa tällaisten vaikutusmekanismien kautta uusi matkailurakentaminen ja ihmistoiminta heikentävät porolaitumien kuntoa ja porotalouden kannattavuutta: karjan tuotto heikkenee ja kustannukset, mm. lisätyöstä ja -ruokinnasta, infran rakentamisesta ja suunnitellusta kasvavat. Poronhoito voidaan joutua järjestämään kokonaan uudelleen. Kaava-alueelle, Ylläksen pohjois- ja itäpuolelle, eli Muonion paliskunnan itärajalta, sijoittuu paliskunnan tärkeä kesälaidunalue. Porojen laidunkierto tapahtuu etelää kohti paliskunnan itärajaa pitkin ja etelästä porot nousevat takaisin kaava-	7.3.2023 Paliskunnan, Paliskuntain yhdistyksen ja kunnan välinen työneuvottelu. Tunturi-Lapin maakuntakaavan merkinnät, niiden määräykset sekä yleiset määräykset on huomioitu osayleiskaavaa laadittaessa. Osayleiskaavamuuotos ei aiheuta maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa vaan Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksessa alueen poronhoitoa ja kaavan mahdollisia vaikutuksia porotalouteen on käsitelty varsin monipuolisesti ja kattavasti. Kaavamuuotuksessa poronhoitoa on huomioitu lisäämällä kaavamerkintöihin poronhoitoa koskevia osia, tiivistämällä rakentamista ja pitäytymällä avaamasta uusia laituria pirstovia reittejä. Merkitään tiedoksi ja selostuksen kappaleessa 2.10.2 Poronhoitoa ja kappaleessa 7.5.1 on kaavantoteutuksen vaikutuksista porotalouteen selvitetty riittävästi.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
alueelle, sen länsiosaan syksyksi rykimäalueilleen (lisääntymis-alue). Alue on tärkeää syyslaidunta, sillä siellä on hyvää kangasmaata missä on runsaasti porojen tärkeintä syysravintoa, sieniiä. Poroja myös kootaan tälle Luosun ja Äkäslompolon väliselle syyslaidunalueelle poronhoitajien toimesta ympäröiviä vaaroja pitkin. Merkittävän suuri osa paliskunnan poroista, noin 1500 poroa, laiduntaa alueella syksyllä. Porot käytetään erotuksessa rykimääjän jälkeen kaava-alueen lounaispuolella, Rautuvaaran erotusaidassa. Erotuksen jälkeen eloporotokka tuodaan takaisin Äkäslompolon eteläpuolelle loppusyksyn/alkutalven laidunalueelleen. Porojen kuljettamisessa erotukseen ja takaisin laidunalueelle on tällä alueella kriittistä päästä Kylmäojan yli. Tokan kanssa on myös kriittinen kohta päästä Luosujärven ja Niesalompolon välisen maa-alueen kautta. Äkäsjoen pohjoispuoli ja Kuerjoen itäpuoli on porojen kokoamisaluetta paliskunnan pääerotusaidalle, Lamumaahan, joka sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle. Kokoamisalueilla laidunrauhan säilyttäminen on tärkeää, jotta alueelle kootut porot pysyvät siellä. Tässä osassa kaava-aluetta myös Äkäsjoen ylitys on kriittinen kohta paliskunnalle. Sen törmät ovat jyrkät, minkä vuoksi porojen kanssa ei päästä yli mistä tahansa. Sellaiset kohdat mistä tokan kanssa enää pääsee, on pidettävä rakentamisesta sekä muusta häiriöstä vapaana. Kaavalla on suuri vaikutus koko paliskunnan eteläisen osan toimivuuteen poronhoidossa. Kaavassa rakentamista aiotaan nykyisestä rakennetusta alueesta laajentaa mm. Ylläsjärven länsipuolelle. Sinne sijoitettujen RA-reservialueiden rakentaminen kaventaisi merkittävästi porojen luontaisen laidunkierroksen reittiä, joka johtaa etelästä kaava-alueen länsiosaan syyslaitumille. Mikäli porojen laidunkierroksen estyy tai muuttuu, ne voivat ajautua kyliin tai naapuripaliskuntiin, sillä paliskuntien rajalla ei ole aita. Porojen aiheuttamien haittojen estäminen ja poishakeminen on työlästä ja aiheuttaa kustannuksia poronhoitajille. Kaavan rakentamisella ei saa katkaista jokien ylityspaikkoja, ja muita porojen kulku- ja kuljetusreittejä vaan ne on turvattava kaavassa rakentamattomiksi alueiksi. Kaava-alueen länsiosa on Muonion paliskunnan tärkeää rykimä- ja syyslaidunalueita, ja siellä laidunnusrauhan säilyttäminen on tärkeää. Esimerkiksi Äkäslompolon eteläpuolelle on osoitettu uusi tie ja sen varteen uusia RM laajenemis- ja reservialueita luonnontilaiselle laidunalueelle. Matkailun kehittämisen niille ei ole kestävä. Kaavan tavoitteena tulee olla rakentamisen tiivistäminen olemassa olevilla rakennetuilla alueilla. Uusia luonnontilaisia alueita ei saa ottaa rakentamisen piiriin. Eri toimintojen vaatimat reitit tulee sovittaa samoihin maastokäytäviin, eikä uusia alueita saa pirstoa. Rautatie on osoitettu porojen laidunkiertoreitille, mikä katkaisee porojen laidunkierroksen ja johtaa alueiden jäämiseen pois laidunnuskäytöstä. Laitumet pirstoutuvat ja kuluvat epätasaisesti mikä vaikuttaa poronhoidon tuottavuuteen. Ratapenkat ovat korkeita ja voivat ohjata poroja hakeutumaan räkkäsuojaan tai kulkemaan niitä pitkin, jolloin niitä jää huomattavia määriä junan alle. Aidattuna rata on totaalinen este, jos sitä ei voi ylittää. Rautatie on este poronhoitajille työssään, sillä sitä ei saa ylittää maastoajoneuvoilla kuin esim. maantieliikenteelle tarkoitettujen liittymien kohdalla. Porotokan kuljettaminen yli tällaisista kohdista on mahdotonta. Rautatie on osoitettu suoraan porojen kuljetusreitille esimerkiksi Luosujärven eteläpuolella. Rautatie aiheuttaisi paliskunnan toiminnalle huomattavaa haittaa. Kaavamääräykset ja -merkinnät Kaava-alue on paliskunnan koko eteläosan poronhoidon järjestämisen kannalta kriittinen. Alueelle sijoittuu poronhoidon rakenteita sekä erittäin tärkeitä lisääntymis-, laidun- ja poronhoidon toiminnan alueita. Kaava-alueella on rauhallisia laidunalueita sekä useita porojen kulkemisen ja kuljettamisen ”pullonkauloja”, joiden säilyminen rakentamiselta ja toiminnalta va-	Poronhoidon toiminnan säilyminen on turvattu koko kaava-alueella ja huomautetaan, että alueella on voimassa oleva osayleiskaava, jonka toteutumisella olisi huomattavasti merkittävämmät vaikutukset. Tällä kaavamuutoksella on paliskunnan ja Paliskuntain yhdistyksen esiintuomia seikkoja huomioitu, aluerajauksia muutettu, alueita poistettu, kaavamääräyksiä lisätty ja kai-

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
paana ja häiriöttömänä on paliskunnalle kriittisen tärkeää. Poronhoidon toiminnan säilyminen tulee maakuntakaavan mukaisesti turvata koko kaava-alueella. Kaavaan on merkitty aluevarauksina M-alueita ja VR-alueita, joihin on lisätty päämaankäyttäjäksi poronhoito. Maa- ja metsä- sekä porotalousvaltaisen (M) alueen kaavamääräyksen mukaan <i>"Alueella turvataan nykyisten elinkeinojen, kuten maa- ja metsätalouden sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamismahdollisuudet. Alueen metsätalous on sovitettava alueella harjoitettavaan porotalouteen. Alueella on sallittua luontaiselinkeinojen vaatimiin toimintoihin liittyvä rakentaminen. Aluetta voidaan käyttää myös haja-asutusluonteiseen rakentamiseen sekä ulkoilu- ja virkistystarkoituksiin pääasiallista käyttötarkoitusta kohtuuttomasti vaikeuttamatta. Rakentaminen tulee sijoittaa siten, että maisemalliset ja muut ympäristöarvot säilytetään. OHJE: Metsän käsittely maisemassa selvästi eroituvilla alueilla ja tiestön varsilla tulisi tehdä avohakkuuta välttämättä."</i> VR-alueet ovat retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaisia alueita. Niihin liittyy kuvaus ja määräykset: <i>"Kansallispuiston aluetta täydentävä merkittävä retkeily- ja ulkoilualue. Alueella on erityisesti virkistystoiminnan kannalta huomioitavia luonnon ja maiseman arvoja. Alueen käytön ohjauksessa otetaan huomioon alueen tärkeys poronhoidolle. Alueelle saa rakentaa yleistä virkistystoimintaa palvelevia polku- ja reittiverkostoja, aktiviteettireittejä, sekä palvelevia rakennuksia. Alueella sallitaan toimintoja palveleva ajoneuvoliikenne ja pysäköinti. Alueelle saa sijoittaa ohjelmapalvelutukikohtia ja porotarhoja sekä sallitaan muu luontaiselinkeinojen vaatimiin toimintoihin liittyvä rakentaminen. Alueelle ei saa rakentaa majoitustiloja. Alueelle ei saa sijoittaa hissi- ja rinnerakentamista. Alueella ei saa suorittaa maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä ilman MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa. OHJE: Rakentaminen tulisi toteuttaa pienimuotoisena siten, että se sopeutuu maisemaan ja maastonmuotoihin. Alueen metsiä tulisi hoitaa siten, että huomioidaan matkailuelinkeinon tarpeet ja metsämaisema luonnossa liikkuvan kannalta. Metsänkäsittelyssä tulisi noudattaa Pohjois-Suomen metsänhoitosuosituksia ja se on sovitettava alueella harjoitettavaan virkistyskäyttöön ja porotalouteen. Alueella sallitaan puuston käyttö tavanomaisiin kotitarpeisiin."</i> M- ja VR-merkinnät määräyksineen ovat tärkeitä ja huomioivat alueiden käyttötarvetta porolaitumina. Kaavassa on osoitettu seuraavat merkinnät poronhoidolle erityisen tärkeillä alueilla. Ph- osa-aluemerkintä viivana, johon liittyy merkinnän kuvaus ja määräys. Esitämme, että merkintään liittyvään määräykseen sisällytetään rakenteiden ohella poronhoidon toimintojen säilyttäminen, seuraavasti: "Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä osa-alue, Nilivaaran erotusaita. Alueen suunnittelussa on turvattava poronhoidolle merkittävien rakenteiden ja toimintojen säilyminen." Lisäksi on osoitettu Ph- osa-aluemerkintä alueena, johon liittyy seuraava kuvaus ja määräys: "Poronhoidon kannalta erityisen tärkeä yhteystarvealue. Poronhoidon merkittävä kuljetusreitti huomioitava tarkemmassa suunnittelussa ja asemakaavoituksessa." Tämä aluemerkintä määräyksineen on erittäin tärkeä ja perusteltu. Se sijoittuu kaavaehdotuksessa Nieslompolon ja Luosujärven väliselle alueelle, joka on erityisen kriittinen kuljetusreitillä. Jotta merkinnällä olisi tarvittava vaikutus, sen aluetta tulisi laajentaa länteen, kohti Hyyverovaa ja sen eteläpuolelle (kartta Muonion paliskunnan lausunnossa). Paliskuntain yhdistys katsoo, että vastaava alue tulisi merkitä myös Luosujokivarteen, sen itäpuolelle, porojen luontaiselle laidunkiertoreitille. Alue on vastaavanlainen kriittinen porojen kulku- ja kuljetusreitti, joka tulee säilyttää poronhoidon turvaamiseksi. Kaava-alue on paliskunnan koko eteläosan poronhoidon järjestämisen kannalta kriittinen. Tästä syystä poronhoidolle erityisen	ken kaikkiaan elinkeino huomioitu parhaalla mahdollisella tavalla, mitä voimassa oleva kaava toteutuessaan ei tee. Nämä ovat juuri lisäyksiä ja muutoksia mitä voimassa olevassa kaavassa ei M- ja V-alkuisilla alueilla ole nykyisin. Merkintää on tarkennettu lausunnon mukaisesti. Osa-aluemerkintä on kaavassa osoitettu vain huomioimaan maantien ja radan estevaikutuksen poistamisen. Lausunnoissa mainitulle kuljetusreitille ei kaavamuu- tokassa ole osoitettu ensisijaisia rakentamisen alueita vaan nimenomaan niitä on pienennetty ja siirretty pitkänaikavälin mahdollisiksi reservialueiksi (voidaan ottaa käyttöön vasta, kun samalla maankäyttömerkinnällä osoitettu viereinen alue on lähes toteutunut) kaavoitukselle tietoon saatetun reitin vuoksi. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyttöä suunniteltaessa on kaavan yleismääräysten mukaisesti otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja yhteystarpeet.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
tärkeitä alueita, jotka kuvaavat porojen kokoamisalueita ja laidun- ja lisääntymisalueita tulisi osoittaa Ph-osa-alueina muuallekin paliskunnan esittämille alueille alueina, jolla on tärkeä säilyttää laidun- ja rykimärauha. Kaavassa annetaan yleinen kaavamääräys, joka kuuluu: "Rakennettaessa poronhoitoalueelle on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaalaidunnusoikeus. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan tärkeät alueet ja yhteys-tarpeet." Määräystä tulee täydentää siten, että poronhoito ja sen toiminta- ja kehittämisedellytykset turvataan myös muiden kuin reservialueiden toimintojen ja rakentamisen yhteydessä. Määräyksen tulee koskea myös kaavaan merkittyjä laajentumisen alueita sekä uusia "värillä osoitettuja" RM- ja RA-alueita. Kaavaan osoitetut RM- ja RA- laajenemis- ja reservialueet tulisi poistaa tai supistaa Kurkkiovaarasta, Hyyverovasta ja Luosujärven ja Niesalompolon väliseltä alueelta. Nämä ovat porojen luontaisia kulku reittejä ja jyrkissä maissa ainoita paikkoja, joista porojen kulku ja kuljettaminen on mahdollista. RA-reservialue Kaupinselän ja Kaupinjärven välissä myös ongelmallinen. Kaupinsekä kuuluu Lamumaan pääerotusaidan kokoamisalueeseen ja on saatu säilymään jokseenkin luonnontilaisena Metsähallituksen toimilta. Poronhoidon rakenteet sallitaan VR-, M-alueella sekä maise-mallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA). Niitä tulee sallia myös muualla kaava-alueella. Kaavakartalle on osoitettu uudelle rautatielle ohjeellinen merkintä. Paliskuntain yhdistys katsoo, että sitä ei tule osoittaa kaavassa. Kuten edellä lausunnossa on todettu, rautatie aiheuttaisi huomattavaa haittaa alueen poronhoidolle, mikä on poronhoitoalaissa kielletty. Ohjeellisen rautatien linjauksen yhteydessä määrätään "Ohjeellisen rautatien tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida turvallisuus porotalouden kannalta esimerkiksi aitauksin sekä porojen luontaisen laidunkierroksen mahdollistaminen ja mahdollisen estevaikutuksen vähentäminen riittävän ylityksin." Samankaltainen määräys koskee uuden rautatien vaihtoehtoiset ohjeelliset linjaukset -merkintää. Määräys on välttämätön ohjaamaan alempiasteista suunnittelua, mikäli rautatietä todella lähdetään toteuttamaan. Lopuksi Kaava-alue on paliskunnalle erittäin kriittinen ja kaavalla on mahdollisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia poronhoidolle. Kunnan on kaavoittaessaan otettava huomioon MRL 39 §:n mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukset sekä MRL 32 §:n mukaan maakuntakaavan ohjausvaikutus. Kaavaa laadittaessa ei ole otettu riittävästi huomioon kunnan elinkeinoelämään olennaisesti kuuluvan poronhoidon toimintaedellytyksiä alueella. Kaavalla ei tällaisenaan turvata alueen poronhoidon edellytyksiä maa-kuntakaavan ohjauksen mukaisesti. Tästä syystä lausunnossa ja Muonion paliskunnan lausunnossa esitetään muutamia lisäyksiä ja muutoksia kaavamääräyksiin sekä kaavamerkintöihin kaavakartalle. Muonion paliskunnan kanssa on neuvoteltu PHL 53 §:n mukaisesti osayleiskaavan ehdotusvaiheen aikana. Mikäli paliskunta katsoo vielä tarpeelliseksi, PHL 53 §:n mukaisia neuvotteluja tulee jatkaa. Neuvotteluja tulee käydä siten, että niillä on tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa kaavaan. Paliskuntain yhdistys pyytää saada vastineen lausuntoonsa osoitteeseen kirjaamo@paliskunnat.fi.	Kaavamuutoksella on lausunnossa mainittuja alueita poistettu ja supistettu verrattuna voimassa olevaan osayleiskaavaan, jossa alueita on enemmän, ne ovat pinta-alallisesti ovat huomattavasti laajempia ja kaikki alueet ovat ensisijaisia. Kaikkialla kaavan rakentamisen alueilla on luonnollisesti elinkeinon vaatimat rakenteet sallittuja. M- ja V-alkuilla ne on pääkäyttötarkoituksen lisäksi sallittuja. Rata on osoitettu jo voimassa olevassa osayleiskaavassa. Osayleiskaavamuutoksen ohjeellinen ratalinjaus noudattelee voimassa olevan maakuntakaavan Rautuvaarasta Ylläsjärvelle osoitettua sivuraidetta. Osayleiskaavamuutos ei määritä radan tarkkaa sijaintia, vaan toteutuksen paikka tarkastellaan radan suunnitteluvaiheessa ja osayleiskaavamuutokseen lisätyt määräykset "Ohjeellisen rautatien tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida turvallisuus porotalouden kannalta esimerkiksi aitauksin sekä porojen luontaisen laidunkierroksen mahdollistaminen ja mahdollisen estevaikutuksen vähentäminen riittävän ylityksin" parantamaan poronhoidon tilannetta nykyisestä voimassa olevasta kaavasta. Ylläksen osayleiskaavan muutoksessa alueen poronhoitoa on huomioitu ja siihen kohdistuvia vaikutuksia käsitelty varsin monipuolisesti ja maankäyttö- ja rakennuslain (nyk. alueidenkäyttölain) mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukset täyttäen. Kaavamuutoksessa poronhoitoa on huomioitu lisäämällä kaavamerkintöihin poronhoitoa koskevia osia, tiivistämällä rakentamista ja pitäytymällä avaamasta uusia laituria pirstovia reittejä. Kaavamuutoksella on alueiden vaiheistuksen ja määräysten avulla parannettu poronhoidon tilannetta verrattuna voimassa olevaan kaavaan. Kaavan toteuttamisen myöhemmissä vaiheissa ja asemakaavoituksessa Muonion paliskunnan kanssa neuvotellaan tarkemmin kunkin rakentamisvaiheen toteuttamisesta, jotta poronhoidolle aiheutuvia haittoja voitaisiin lieventää. Poronhoidon kannalta kaavamuutoksella saavutetaan paliskunnan esittämät vaatimet, joita voimassa oleva kaava ei huomio.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
10. KOLARIN KUNTA TEKN. LTK – 28.6.2023 Kolarin kunnanhallitus on pyytänyt teknisen lautakunnan lausuntoa 10.05.2023 päivättyllä lausuntopyynnöllä Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksesta. Lausuntoaikaa on 15.8.2023 saakka. Kolarin kunnanhallitus on päättänyt Ylläksen osayleiskaavan uudistamisesta ja sen rinnalla on työstetty ns. kehittämissuunnitelmaa työnimellä Ylläs III. Ylläksen osayleiskaavan muutoksen valmisteluvaiheen asiakirja-aineistoon voi tutustua kunnan sivuilla osoitteessa www.kolari.fi / Palvelut/Kaavoitus Osayleiskaavaudistustyössä on rajattu pois ns. Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaava-alue, jonka Kolarin kunta on hyväksynyt valtuustossa 10.05.2021 § 9. Kaavan hyväksymispäätös ei ole lainvoimainen. Lausuntopyyntö, lausuntopyyntö, voimassa oleva osayleiskaava, kaavaehdotus ja merkintöjen selostus ja kaavamääräykset liitteenä. Ylläksen osayleiskaavan muutoksen rinnalla on tehty Ylläs III kehittämissuunnitelma, jonka kunnanhallitus on hyväksynyt kokouksessaan 14.12.2022 § 298. Ylläksen osayleiskaavan muutoksen valmisteluvaiheen asiakirja-aineistoon voi tutustua kunnan sivuilla osoitteessa www.kolari.fi / Palvelut/Kaavoitus. Osayleiskaavaehdotus ja muutokset esitellään kokouksessa. Tekninen lautakunta päättää, ettei sillä ole huomautettavaa Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksesta.	Merkitään tiedoksi.
11. TUNTURI-LAPIN VESI OY 21.7.2023 Haluamme lausua, mahdollisesti aiemman lausutun lisäksi, yleistä vesihuoltoon liittyvää, joka tulee huomioida osayleiskaavan muutosta laadittaessa. Osayleiskaavan tulee lähtökohtaisesti huomioida jo toimiva ja olemassa oleva vesihuolto toiminta-alueillamme. Tämän lisäksi osayleiskaavassa tulisi huomioida osayleiskaavan toteutumisen vaatima vesihuollon kehittymistarve, niin että vesihuolto voidaan osayleiskaavan alueella tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti toteuttaa niiden tosiasioiden vallitessa mitä vesihuoltolaki vesihuollon toiminnalle säättää. Osayleiskaavan muutos ei saa missään olosuhteissa vaarantaa jo olemassa olevan vesihuoltoinfran olemassaoloa tai vaikuttaa sopimustenmukaisten palveluiden tuottamiseen, mm. niin että niiden laatu ja sisältö muuttuu. Osayleiskaavassa tulee erityisesti varmistaa vedenhankinta nyt ja jatkossa, niin että jo olemassa olevat vedenottamot suojataan riittävällä tasolla, jotta voidaan turvata ja varmistua niiden turvallisesta käytöstä ja vedenlaadusta muutoksen jälkeenkin. Tämän lisäksi osayleiskaavassa on turvatta ja suojattava tiedossa olevat pohjavesialueet niin, että niiden käyttö tulevaisuudessa voidaan varmistaa niiden varsinaisessa käyttötarkoituksessa, eli vedenotossa. Pohjavesialueet pitää ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa. Kaavanlaatijan on pyydettävä lausunto viranomaiselta, laatimastaan selvityksestään, kaavam muutoksen vaikutuksista olemassa oleviin pohjavesialueisiin ja vedenottamoihin. Osayleiskaavan muutoksessa ei ole mm. huomioitu Tunturi-Lapin Vesi Oy:n Äkäslompolon rannassa olevaa vedenottamoa. Osayleiskaava ei saa vaarantaa olemassa olevan vesihuoltoinfran olemassaoloa tai aiheuttaa tarpeettomia kustannuksia olemassa olevan vesihuoltoinfran varmistamiseksi ja säilyttämiseksi. Osayleiskaavassa on tarkoituksenmukaisinta, vesihuollon kannalta, välttää osayleiskaavan mahdollistavien satelliittialueiden syntymistä. Tarkoituksenmukaisinta on laatia osayleiskaava niin, että vesihuoltoa voidaan kehittää ja laajentaa aina lineaarisesti. Tämä on yksi oleellisin asia osayleiskaavan halutun mukaisten tavoitteiden toteutumiselle, sillä nykyaikaiset kehittyvät yhdyskunnat eivät tule toimeen ilman toimivaa	Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensisijaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin rakennettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. Uudistuksella on nimenomaan huomioitu vesihuollon tarkoituksenmukaisempi ja kustannustehokkaampi toteuttaminen kuin mikä tilanne on voimassa olevassa osayleiskaavassa. Osayleiskaavan muutos ei vaaranna olevaa infraa eikä vaikuta palvelujen tuottamiseen. Kaava-alueen pohjavesialueille on kirjattu määräys ELY-keskuksen ohjeistuksessa asiantuntijatyönä, jolla niitä vaalitaan eikä pohjavesialueille ole osoitettu uutta rakentamista voimassa olevasta yleiskaavasta poiketen. Osayleiskaavamääräyksen mukaisesti pohjavesialueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyyttä ei vaaranneta. Pohjavesialueilla jätevesien imeyttäminen maaperään on kielletty. Oleva ottamo on lisätty et-kaavamerkinnällä lausunnon mukaisesti. Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensisijaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin rakennettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. Uudistuksella on nimenomaan huomioitu vesihuollon tarkoituksenmukaisempi ja kustannustehokkaampi toteuttaminen kuin mikä tilanne on voimassa olevassa osayleiskaavassa.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
vesihuoltoa, joka varmistetaan vain tarkoituksenmukaisella kaavoituksella.	
12. TORNIONLAAKSON MUSEO - 15.8.2023	
Kolarin kunta on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa Ylläksen osayleiskaavan muutoksen ehdotusvaiheen kuulemisena. Kaavan uudistaminen koskee nykyistä Ylläksen osayleiskaavan aluetta lukuun ottamatta vireillä olevaa Hannukaisen kaivosalueen osayleiskaavan aluetta. Museo on tutustunut kunnan kaava-asiakirjoihin: osallistumis- ja arviointisuunnitelma (25.4.2023) ja sen vastineraportti (14.4.2023), kaavaluonnos (18.4.2023), kaavamerkinnot (18.4.2023), kaavaselostus (18.4.2023) sekä maisemaselvitys (luonnos 6.9.2021). Alueellisen vastuumuseona Tornionlaakson museo vastaa toimialueensa rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntija- ja viranomaistehtävistä. Tornionlaakson museo on lausunut kaavan vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 8.12.2020 sekä Ylläksen osayleiskaavan valmisteluvaiheesta 2.12.2021. Kaavan vireilletulo vaiheen lausunnossaan museo kehotti kaavamuutoksen laatijaa olemaan hyvissä ajoin yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon ja esittämään suunnitelman laadittavasta kulttuuri- ja luonnonmaisemaselvityksestä sekä sen, mitä aiemmin laadittuja selvityksiä kulttuuriympäristön osalta on tarkoitus kaavan uudistamisessa hyödyntää. Tornionlaakson museo toteaa, että asiasta ei ole oltu yhteydessä museoon. Kaavaselostuksen luonnoksen mukaan kaavasta on pidetty viranomaisneuvottelu 18.12.2020. Kulttuuriympäristöstä vastaavaa alueellista vastuumuseota ei ole kutsuttu viranomaisneuvotteluun eikä museon valmisteluvaiheessa antamaa lausuntoa ole mitenkään huomioitu kaavaa laatiessa tai vastineissa. Alue on valtakunnallisesti merkittävä matkailualue, jolloin kaavaa uudistettaessa myös selvitysten tulee olla ajan tasalla, jotta kaavan sisältövaatimukset ja vaikutusten arviointi on mahdollista toteuttaa asianmukaisesti. Tornionlaakson museo toteaa edelleen, että Ylläksen osayleiskaavan uudistamisen tavoitteet ja mitoitukset ovat kunnianhimoiset. Tavoitteena on sekä pysyvän asutuksen, vuodepaikkojen sekä muun matkailuun liittyvän maankäytön lisääminen. Toisaalta kaavan maisemaselvityksessä ja kaavaselostuksen luonnoksessa on tunnistettu olemassa olevat kulttuuriympäristön arvot, joita halutaan vaalia. Keskeisimpinä näistä ovat Äkäslompolon ja Ylläsjärven maakunnallisesti merkittävät kyläalueet. Ylläsjärven ja Äkäslompolon kylät on osoitettu kaavamääräyksessä paikallisesti arvokkaiksi taajamakokonaisuuksiksi, vaikka ne ovat maakuntakaavassa, joten ovat <u>maakunnallisesti</u> merkittäviä. Kaavaluonnoksessa kuitenkin keskeisimmät täydennysrakentamisen ja tiivistämisen alueet on edelleen osoitettu juuri näille kyläalueille, joiden ominaispiirteiden halutaan säilyvän. Tornionlaakson museo toistaa toteamuksen, ettei kaavaluonnos tue riittäväällä tavalla kyläkuvallisten arvojen säilymistä. Erityisesti keskeisimmille järvenranta-alueille osoitetut tiivistettävät keskustatoimintojen alueet (C) ovat ristiriidassa kulttuuriympäristön arvojen kanssa. Lisäksi kyseisessä kaavamääräyksessä olevat rakennetun ympäristön suunnittelua ja maiseman arvojen huomioimista ohjaavat määräykset ovat ehdollisia. Määräykset eivät tue kulttuuriympäristön säilymistä. Sama ympäristö- ja maisema-arvojen huomioimisen ehdollisuus koskee myös muita kyläalueiden merkintöjä (AT, AP ja C-1). Kaavamääräyksiä tulee tarkentaa näiltä osin sekä tarkemmin arvioida keskustatoimintojen alueiden rajaukset arvokkailla alueilla. Järvinäkymien ja tunturinäkymien säilyminen edellyttää myös rakentamiselta vapaita alueita ranta-alueilla. Maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksessä (luonnos 6.9.2021) rakennusperintö ja arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu perustuen Muinaisjäännösrekisteriin, Lapin kulttuuriympäristöt tutuksi -hankkeen (2006–07) tuloksiin sekä jo tehtyihin arkeologisiin inventointeihin. Selvityksen yhteydessä rakennetun kulttuuriympäristön inventointia on täydennetty kahdella kohteella.	Luonnosvaiheen lausunto ei valitettavasti ole tavoittanut kaavoitusta, ja kaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun kutsusta oli valitettavasti jäänyt alueellinen vastuumuseo pois. Asiaa on pahoiteltu, ja tämän vuoksi käytiin erillinen työneuvottelu sekä museo osallistui vuorovaikutteisesti toiseen viranomaisneuvotteluun. Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensisijaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin rakennettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. Osayleiskaava ei nosta tai muuta voimassa olevan osayleiskaavan mitoitusta. Määräys tarkistettu lausunnon mukaisesti. ”<i>Maakunnallisesti arvokas taajama-alueen kyläkokonaisuus. Omaleimaisen kyläkuvan ja kulttuuriympäristön sekä näkymien säilyttäminen järville ja tunturiin on tärkeää täydennysrakentamisen suunnittelussa.</i> <i>Uudisrakennusten ja oleviin rakennuksiin tehtävien muutosten on sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeuduttava olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön. Alueen ympäristön ominaispiirteet tulee säilyttää.</i>” Osayleiskaava osoittaa yleispiirteisesti mittakaavassa 1:20000 alueiden ensisijaisia pääkäyttötarkoituksia ja alueet on tarkoituksenmukaista toteuttaa asemakaavoituksella. Aluevarausten määräyksissä on rakennetun ympäristön ja maiseman arvoja huomioitu, mm.: C-alueilla asemakaavoituksessa tulisi pyrkiä omaleimaisen kyläkuvan säilyttämiseen. Tunturinäkymien ja näkymien säilymistä järvelle tulisi vaalia. AT-alueilla rakentamisessa tulisi vaalia perinteistä rakentamistapaa. AP-alueiden suunnittelussa on huomioitava uusien rakennusten sopivuus ympäristöönsä. Ja lisäksi yleisissä määräyksissä koskien koko kaavamuutoksen aluetta on, että ”<i>Yllästunturien vaikutusalue</i>

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
Selvityksessä maisemalliset ja kyläkuvalliset arvot on hyvin tuotu esiin ja huomioitu. Rakennetun kulttuuriympäristön osalta alueen inventointia tulee täydentää alueen matkailurakentamisen osalta. 1950–1970-lukujen matkailurakentaminen on keskeistä sekä Ylläksen, että koko Lapin rakennetun ympäristön kerroksellisuuden kannalta. Lapin kulttuuriympäristöt –hankkeessa kyseistä aikakautta ei ole inventoitu. Täydennysinventoinnin myötä voidaan kohteiden arvottamista tarkentaa. Rakennettua kulttuuriympäristöä koskevia kaavamääräyksiä tulee myös tarkentaa. Vastineraportissa 30.12.2021 otetaan tiedoksi Museoviraston 19.10.2021 lausunto, jossa se ilmoittaa, että ”Tornionlaakson museo on nimetty 1.1.2020 voimaan tulleen museolain mukaiseksi alueelliseksi vastuumuseoksi ja vastaa jatkossa toimialueensa rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijatehtävistä”. Tornionlaakson museo on antanut lausunnon 2.12.2021 ja edellyttänyt siinä arkeologisen inventoinnin teettämistä osayleiskaavan keskeisellä, erityisesti kunnan ja yksityisten omistamien kiinteistöjen alueella. Vastineraportissa, jota on päivitetty 21.3. ja 14.4.2023, ei ole huomioitu Tornionlaakson museon 2.12.2021 antamaa lausuntoa, eikä arkeologista kulttuuriperintöä. Tornionlaakson museo toistaa edellytyksen, että osayleiskaavan uudistamiseen liittyen alueella tulee teettää arkeologinen inventointi ajantasaisen tiedon varmistamiseksi alueelta. Erityisesti osayleiskaavan uudisrakentamiseen ensisijaisesti ja toissijaisesti suunnitelluilla paikoilla ja mahdollisilla rakentamisalueilla, sekä alueilla, jotka eivät ole sisältyneet viimeisten 10 vuoden sisällä tehtyihin arkeologisiin inventointeihin, on tarve mahdollisten uusien muinaisjäännöskohteiden inventointiin. Lisäksi tunnettujen kiinteiden muinaisjäännösten tila tulee tarkastaa ja kohteiden puuttuvat aluerajaukset määritellä perustellusti. Vasta täydennysinventoinnin jälkeen Tornionlaakson museo voi ottaa kantaa siihen, onko muinaisjäännöskohteet asianmukaisella tavalla huomioitu osayleiskaavan suunnitelmissa. Tornionlaakson museo muistuttaa, että kaavaa laatiessa maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 1 pykälän mukaan kaavan vaikutuksia selvittäessä on selvitysten annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön. Tornionlaakson museo toistaa lausunnon 2.12.2021 antaman ohjeistuksen, että kiinteiden muinaisjäännösten kohdemerkinnän määräykseen tulee muuttaa teksti seuraavaan muotoon: ”Muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydetävä alueellisen vastuumuseon (Tornionlaakson museo) lausunto.” Tornionlaakson museo toteaa, että kulttuuriympäristön osalta kaavan selvityksiä tulee täydentää ja kaavamääräyksiä tarkentaa. Lisäksi kyläalueiden aluevarausten suhdetta vaalittaviin alueisiin tulee tarkentaa. Osayleiskaavaehdotus ei museon näkemyksen mukaan täytä maankäyttö- ja rakennuslaissa ja -asetuksessa (MRL:n 5 § ja 39 § sekä MRA 1 § ja 18 §) annettuja kaavan sisältövaatimuksia rakennetun kulttuuriympäristön osalta.	on valtakunnallisesti arvokas maisemamatkailun nähtävyys. Kansallismaisemissa yhdistyvät kulttuurihistorialliset arvot, perinteisten maatalous- ja luontaiselinkeinojen synnyttämät arvokkaat luontotyypit, rikas kallio- ja lehtoluonto sekä geologisesti ja geomorfologisesti huomattavat kohteet, joita alueella tulee vaalia. Rakennettavaksi osoitetut alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi. Pää tavoitteena on täydentää ja tiivistää jo käytössä olevia alueita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infraa hyödyntämällä. Asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja väriyksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähimaisemaan, tunturin kaukomaisemaan tai kyläkuvaan..” Osayleiskaavamuutos vaalii laajasti kulttuuriympäristöjä ja moninaisesti kyläkuvallisten arvojen säilymistä voimassa olevaan osayleiskaavaan verrattuna ja yleiskaavatasolla. Yleiskaavan määräyksellä ” Asemakaavoituksen yhteydessä tulee suorittaa alueen arkeologinen selvitys/inventointi. Asemakaavaa laadittaessa osoitetaan arkeologisten kulttuuriperintökohteiden ympärille maaston tai historiallisen yhteyden mukaan luonnollinen suoja-alue.” turvataan muinaisjäännösten asianmukainen huomiointi maankäyttö- ja rakennuslain (nyk. alueidenkäyttölain) sisältövaatimusten mukaisesti. Määräys tarkistettu lausunnon mukaisesti. Rakennetun kulttuuriympäristön osalta alueen inventointia on täydennetty kattamaan alueen 1950–1970-lukujen matkailurakentamisen osalta (Liite 3).
13. VÄYLÄVIRASTO – 17.5.2023	
Suunniteltu kaava-alue jää niin kauas olemassa olevasta rataverkosta, että Väylävirastolla ei ole lausuttavaa. Tieverkoston osalta ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisen lausumaan.	Merkittään tiedoksi.
14. ÄKÄSLOMPOLON KYLÄYHDISTYS – 14.8.2023	
Ylläksen asuin- ja matkailualueella tulee kehittää nyt ja tulevaisuudessa. Kehityksen tulee kuitenkin perustua selkeään strategiaan ja päämääriin, missä otetaan huomioon alueen arvot, kestävä kehitys, alueen väestön tarpeet ja luonnon elinvoima. ”Kolari elää	Äkäslompolon kyläyhdistys on ollut mukana koko kaavan laadinnan ajan kaavatyötä ohjanneessa ohjausryhmässä ja osallistunut myös työpajoihin. Yhdistys on esittänyt oivallista paikallistuntemusta ja kertonut

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
luonnosta"- ja Ylläkselle luonto, kylät ja luontomatkat ovat kunnalle olleet ja ovat myös tulevaisuudessa elinehto. Ylläkselle on yli kymmenen vuotta sitten määritelty voimakas kasvun strategia, mutta konkreettisia toimenpiteitä sinne pääsemiseksi ei ole pystytty kunnan puolesta osoittamaan muulla tavalla kuin voimakkaalla yksittäisten tonttien kaavoittamisella. Ja nyt jo selkeästi mm. infran ja kunnan peruspalveluiden osalta Ylläksen alueen kehityksessä on jääty pahasti jälkeen. Kaavatyön tavoitteeksi asetettiin kunnan toimesta "voimakas kasvu". Tavoiteasetannassa ei kuunneltu alueen toimijoita, alueella asuvia, mökin omistajia ja alueella lomailevia. Tavoitteeksi asetettu 50 000 petipaikkaa ei ole strategia, vaan yksi mittari kasvulle muiden joukossa ja vaikka kyseessä olisikin "kaavan laskennallinen malli", on kaavassa se huomioitu yli mitoitettuina reservialueina. Petipaikkojen kasvattaminen ei ole itsessään myöskään hyvä mittari, tärkeämpää kun on mitata kapasiteetin ympärivuotista täyttöastetta ja luonnon kestävyyttä. Ylläksen vetovoimasuuteen asua, mökkeillä ja lomailla vaikuttaa oikeanlainen asuminen, majoituskapasiteetti, alueen houkuttelevuus, palvelut ja luontoarvot. Oli hyvä, että kaavatyössä otettiin aikalisä ja Ylläs 3 kehittämissuunnitelma valmistui nähtävillä olon rinnalle. Kuitenkin kaavatyössä ei ole voitu ottaa suunnitelmaa kunnolla huomioon, koska työ oli pitkälti tehty jo ennen Ylläs 3 toimenpide suunnitelman valmistumista. Nyt Ylläksen kehitystä ohjaa edelleen vajavaisesti tehty osayleiskaava luonnos ja onkin nähtävillä, että työtä on selkeästi ohjannut vireillä oleva Hannukaisen kaivoskaava, jonka takia Ylläksen olemassa olevaa matkailukaavaa on selkeästi pienennetty. Lisäksi kaavatyötä ohjaa myös kiivas tonttikauppa ja pikavoittojen sijaan ei kaava luonnoksessa edelleenkään osata katsoa kokonaisuutta tulevaisuuden tarpeita huomioiden. Kannanotot kaavaesitykseen Edellinen kaava on vahvistettu 2011 ja Äkäslompolon kyläyhdistys ei ole saanut työskentelyn aikana selkeää vastausta, miksi osa yleiskaava avattiin uudestaan, osa yleiskaavan eliniässä lyhyen ajan sisällä. Voimassa oleva yleiskaava ja järkevät asemakaava avaukset olisivat mahdollistaneet Ylläksen matkailualueen kehityksen. Emme ole edelleenkään saaneet kunnalta vastausta siihen, miksi matkailukaavaa on pienennetty 44km², vaikka matkailu on ja on ollut vuosikymmeniä kunnan merkittävin elinkeino. Onko kaava avattu vain kaivoksen vuoksi? Kaavatyön aikana Hannukainen - Luosu välinen alue poistettiin kaavan laatijan ehdotuksesta, ilman selvitystä. Alue kuuluu vahvasti Ylläksen matkailualueeseen ja poistamisessa ei kuunneltu alueen toimijoita, asukkaita ja kiinteistön omistajia. Avointa keskustelua viereisen kaivoskaavan vaikutuksista ei ole ollenkaan käyty ja edes saanut käydä ohjausryhmässä, eikä avoimissa yleisötilaisuuksissa. Vierekkäin olevien osayleiskaavojen vaikutuksia toisiinsa ei siis tässä vaiheessa ole mitenkään arvioitu ja näin ollen ei ole täytetty hyvän kaavoituksen periaatteita ja ohjeistusta. Äkäslompolon alueen toimijoiden kannanottoja ei ole työssä otettu huomioon, toiveita kuunneltu ja kuultu. Vakituisten asumisen alueiksi Äkäslompolossa on merkitty kylän keskustan alue ja Helukka. Kylän keskustan alueen tonttihakintojen vahvan kehityksen vuoksi, kaava ei palvele Kolarin väkiluvun kasvua ja työvoiman saantia alueelle. Lisäksi pysyvän asumisen osoittaminen vain tietyille asuinalueille muodostaa hiljaisia alueita sesonkien ulkopuolella ja lisää pahimmassa tapauksessa rikollisuuden riskiä. Kaavaluonnos palvelee selkeästi tonttikauppaa ja perustuu massa rakentamiseen ja näin ollen ei tue mitenkään kestävän matkailualueen kehittämistä ja luontoarvoja. Nähtävillä olevassa kaavassa ei ole varattu riittävästi paikkoja kunnan peruspalveluille, virkistyspaikoille, lasten leikkipaikoille,	mm. "Äkäslompolon kylää tulee kehittää kylämaisyyden huomioiden. Alueella on asuntopula ja osoitteettomia ihmisiä on paljon, joten alueelle tarvitaan lisää mahdollisuuksia vakituiseen asumiseen. Lasten ja nuorten harrastuspaikkojen kehittäminen on tärkeää. Tällä hetkellä kylässä ei ole mm. tarjota mitään tiloja eikä aktiviteettia nuorille. Tulee muistaa paikallinen väestö sekä palvelurakenne ja miten siihen lisätään 50 000 vuodepaikkaa. Alueelle tarvittaisiin sähköautojen latauspisteitä. Alueen suunnittelussa on tärkeä huomioida kestävyys. Kaavassa on tärkeä pohtia, kuinka paljon uusia alueita on tarpeen osoittaa ja kuinka paljon olemassa olevia alueita on mahdollista tiivistää. Olisi hyvä pitkälti keskittyä olemassa olevien alueiden kehittämiseen ja aiempaa parempaan hyödyntämiseen. Kyläyhdistyksen näkemyksen mukaan Äkäslompolon puolella puurajaa on pidetty rakentamisen rajana ja tästä olisi hyvä pitää jatkossakin kiinni." Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensisijaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin rakennettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. Osayleiskaava ei nosta tai muuta voimassa olevan osayleiskaavan mitoitusta. Kaavamuutoksella on varattu voimassa olevasata kaavasta poiketen runsaasti alueita keskustatoimintojen alueiksi, kyläalueiksi, asuntoalueiksi sekä sallii loma-asuntoalueilla ympärivuotisen asumisen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön. Kaavanmääräyksin on varmistettu, että uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja värityksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähimaisemaan, tunturin kaukomaisemaan tai kyläkuvaan. Kaikille C- ja A-alueille voidaan toteuttaa yhdistyksen perään kuuluttamia kunnan peruspalveluita, lähivirkistys- ja leikin paikkoja sekä muita vapaa-ajan harrastuspaikkoja. Yhdistys on ohjausryhmän kokouksissa kertonut, mm. että "Reitistöasioihin tulee kiinnittää kaavassa/kehittämissuunnitelmassa huomiota. Reitien kehittämisessä tulee huomioida myös vakituisten asukkaiden tarpeet. Tarvitaan hyvin saavutettavia alueita, joista on hyvä lähteä reiteille. Miten voidaan huomioida muut kestävä liikkuksen muodot. Joukkoliikenteen kehittäminen on tärkeää. Kansainväliset matkailijat saapuvat alueelle pääsääntöisesti muulla kuin omalla autolla. on tärkeää nostaa esille myös kestävät matkakäytöt ja visiossa ta-voite ilman omalla autolla liikkumisesta. Esitetyn uuden kokoojakadun vaikutukset tulee arvioida tarkkaan." Osayleiskaava perustuu joukkoliikenteen mahdollistavalle yhdyskuntarakennetta tiivistävälle ja täydentävälle ratkaisulle. Alueen joukkoliikenteen kehityskäytävät ja yhteystarpeet on osoitettu kaavamuutoksessa sekä jalankulun ja pyöräilyn runkoreitti on suunniteltu ja osoitettu kaavamerkinnöin. Saavutettavuutena autottomille on esitetty maakuntakaavan uusirautatie terminaalineen. Voimassa olevasta kaavasta poiketen on kaavamuutoksessa kokoojakatu osoitettu huomattavasti lyhyempänä ohjeellisella linjauksella ja pitkän aikavälin mahdollisena yhteystarpeena. Laatimisvaiheessa ei länsiosalle yleiskaava-alueutta ilmennyt voimassa olevaan osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita, eikä viranomaisten, kunnan tai maanomistajien osalta uusia tavoitteita. Kunnanhallitus päätti 17.5.2022, että Kuerjoen länsipuolisten alueiden voimassa olevaa osayleiskaavaa ei tässä kaavaprozessissa päivitetä, koska voimassa olevan osayleiskaavan

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
nuorisoinen vapaa-ajan harrastuksille yms. Paikallisen väestön ja matkailun tarpeiden yhteensovittamista virkistyspaikkojen suhteen ei myöskään ole arvioitu ja hyödynnetty. Kolarin kunnan muuttovoitto perustuu tunturialueiden kasvuun ja kaavassa kunnan omistamien alueiden kaavamerkinnot eivät tue kuntalaisten palveluiden kasvattamista. Kunnan lakisäästeiden peruspalveluiden tuottamiselle ei ole varattu riittäviä alueita ja kaavamerkinnot eivät niitä riittävästi tue. Kaava keskittyy edelleen pitkälti yksityisautoiluun, joka sotii vahvasti globaaleja trendejä, sekä jopa olemassa olevaa hallitusohjelmaa vastaan. Kunta ei pysty huolehtimaan edes tällä hetkellä alueella olevien teiden ja jalka- ja pyöräteiden kunnosta ja vastaamaan tarpeisiin, joten suunnittelemalla kunnan kokoon ja talouteen suhteutettuna liian suuria tiehankkeita pelkästään uusien mökkialueiden vuoksi on huolestuttava. Alueen matkailu ja asumisen valtti on luonto, puhdas ilma, kylämaisyys ja maisemat. Nyt kaavaluonnoksessa esitetään edelleen rakentamista maisemallisesti ja luontoarvoiltaan merkittävälle alueelle Maisematien varteen, sekä varausta kokoamatietä luontoarvoiltaan merkittävän alueen läpi, Ely:n lausunnoista huolimatta. Ylläs toimii Suomen suosituimman kansallispuiston Pallas-Yllästunturin tärkeimpänä porttina ja kysymys kuulokin, haluaako tulevaisuuden matkailijat ja asukkaat nähdä puiston tuntuilta rakennettuja maisemia vai luontoa? Kaavaluonnoksesta puuttuvat myös edelleen Ylläksen alueen tärkeimmät vetovoimatekijät, reitit. Reittien suunnittelussa tulee olla aluetasoinen suunnitelma, joka voidaan ottaa asemakaavotuksessa. Ilman kattavaa suunnitelmaa, asemakaavavaiheessa ei päästä kokonaisvaltaiseen reititykseen. Kaavatyössä ei myöskään vastata reiteille pääsyn haasteisiin ja autottomaan, kestävään liikkumiseen. Kaavaluonnokseen on lisätty P-alueita, sellaisiin kohtiin, mihin niiden rakentaminen on lähes mahdotonta ja myös tarpeetonta. Rakentamalla uusia mökkialueita kauemmas reiteistä, kasvatetaan painetta parkkipaikkojen suhteen entisestään. Kaavatyössä on merkitty uusia moottorikelkkareittejä, mutta muiden reittien linjauksia ei ole riittävällä tasolla mietitty. Kaavatyön aikana on käynyt selkeästi ilmi, että kunnalla ei ole selkeää osaamista matkailualueen kehittämiseksi. Ylläs 3 toimenpide suunnitelma jäi hyvin yleiselle tasolle ja työssä ei onnistuttu sitouttamaan alueen toimijoita. Matkailu on ollut Kolarin kunnan tärkein elinkeino jo vuosikymmeniä, ja työn aikana on käynyt selkeästi ilmi, että avointa vuoropuhelua ei haluta käydä. Ylläs on pystynyt Covid19 pandemian aikana onnistuneesti kasvattamaan lumettoman ajan matkailua ja kasvattamaan näin käyttöasteita ja matkailijamääriä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana asiakkaiden laatutietoisuus on kasvanut ja yritysten liikevaihto merkittävästi kasvanut, koska määrän sijasta Ylläksellä on satsattu laatuun. Ylläkseltä haetaan pudasta luontoa ja kylämaisyutta, niin asukkaiden kuin matkailijoiden mukaan (lähde: kyläyhdistyksen kysely 2021, Ylläksen kävijätutkimus 2020 ja 2021, Taloututkimus). Uskomme, että tulevaisuuden matkailijan ostopäätökseen vaikuttaa luonnon saavutettavuus enemmän kuin kaupunkimainen ympäristö. Näin ollen voimakas kasvu ei voi olla Ylläksen kehityksen ohjuri. Kaava Yleiskaavan tehtävänä on yhdyskunnan eri toimintojen, kuten asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen sekä virkistysalueiden sijoittamisen yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaavotuksella ratkaistaan tavoitellun kehityksen periaatteet, ja yleiskaava ohjaa alueen asemakaavojen laatimista. Maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon • yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys	uudistamiseen ei esiintynyt tarvetta. Alueen maankäyttöä ohjaa voimassa oleva osayleiskaava ja osalla aluetta tarkempi ranta-asemakaava. Osayleiskaavamuutoksella on osoitettu kaikki merkittävät luonnonarvokohteet ja alueet ja ne on turvattu monin kaavamääräyksin. Myös pohjavesialueet, geologisesti arvokkaat lieveuomastot, kallioalueet, kivikot ja harjut sekä luonnonsuojelualueet, Natura-alueet ja erityisiä ympäristöarvoja sisältävät metsätalousalueet on kaavamuutoksella osoitettu luontoarvot huomioiden. Kaavamuutoksen päätavoitteena on ja yleismääräyksellä on varmistettu, että Ylläksellä tulee täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infraa hyödyntäen. Kaava määrää, että asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi, ja että alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen, sekä että rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Osayleiskaava osoittaa yleispiirteisesti mittakaavassa 1:20000 alueen pääreitit, ulkoilun sekä jalankulun ja pyöräilyn runkoreitit. Osayleiskaava on maankäytön suunnitelma, jonka perusteella ei suoraan reittitoimituksia pidetä. Mitkä reitit koetaan alueella tarpeelliseksi ja suunnitellaan maastoon eli yksittäiset reitinosat linjataan, on tarkemman suunnittelun ja reittitoimituksen asia. Yleismääräyksen mukaisesti toimivat kaavan laajat VU-, VL- ja VR-alueet Pallas-Yllästunturin kansallispuistoa täydentävänä retkeily- ja ulkoilualueena. Tätä virkistystoimintaa palvelevia polku- ja reittiverkostoja, aktiviteettireittejä sekä niitä palvelevia rakennuksia tulee ylläpitää sekä uusia suunnitella ja toteuttaa monipuolisessa yhteistyössä maanomistajan ohjeistuksessa. Kaavatyön alkuvaiheilla on esitetty tarpeita pysäköintipaikkojen osoittamiseksi reittien lähelle. Osayleiskaavassa on esitetty useita mahdollisia ja osittain vaihtoehtoisia pysäköintialueita yleiselle pysäköinnille mahdollisesti toteutettavaksi. Koska retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaisella VR-alueilla sallitaan toimintoja palveleva ajoneuvoliikenne ja pysäköinti, voi kunta yhdessä Metsähallituksen kanssa selvittää jatkosuunnittelussa, mikäli muille kuin osayleiskaavamuutoksessa osoitetuille yleisille pysäköintialueille ja yleisen pysäköintialueen kohteille on kaava-alueella tarvetta tulevaisuudessa. Osayleiskaavamuutos on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain (nyk. alueidenkäyttölain) mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukset täyttäen. Kaavan sisältö ja sen toteutumisen vaikutusten arviointi on laadittu riittävällä tarkkuudella yleiskaavataso huomioiden kaavaselostuksessa.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
• olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö • asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus • mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla • mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön • kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset • ympäristöhaittojen vähentäminen • rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen • virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys Ylläs3 kehittämissuunnitelman tavoitteet ja lainsäädännössä määriteltyt osa-alueet: yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö, asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus, mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla, mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön, kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset, ympäristöhaittojen vähentäminen, rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen, virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys eivät mielestämme toteudu täysin kaavatyössä, koska kunnan kaavatyötä ohjaavat henkilöt eivät ole osallistuneet ja sitoutuneet osayleiskaavatyöhön. Kaavaselostus Kaavan vaikutusten arvioinnissa ei ole arvioitu kaavan yhteisvaikutuksia avoimena olevan Hannukaisen kaivoskaavan kanssa ja näin ollen todellisia vaikutuksia ei voida arvioida. Vaikutusten arvioinnissa todetaan, että luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemien toimivuus säilytetään, se ei näytä täysin toteutuvan kaavaluonnoksen ratkaisuihin. Vaikutusten arvioinnissa maisemavaikeutusten arvioinnissa ei ole otettu huomioon rakentamisen laajentumista Ylläksen ylärinteille, reservialueiden varaamista luonnonalueelle, joilla voi olla huomattava merkitys alueen yleiseen maisemakuvaan ja kaukonäkyyn, sekä maiseman ominaispiirteisiin ja luontoon. Kaavaluonnos Oheissa muutamia otteita kaavaluonnoksesta; joihin tulee tehdä muutoksia ennen kaavan hyväksymistä. (kartta) LP-alueen poistaminen: Luontoarvoiltaan alue vastaa lähellä olevan luonnonsuojelualueen luontoarvoja ja lisäksi osoitetulle LP-paikalle kulku tulisi arvokkaan reitin kautta, koska muuten siirtyminen tulisi luo -alueen kautta. Luontokeskus Kellokkaalle on rakennettu runsaasti parkkitilaa ja palvelee näin reitistölle menijöitä. LP-alue on tarpeeton, sekä lisäksi erittäin hankalasti saavutettavissa ja kallis toteuttaa. (kartta) Rakentamiseen tarkoitettujen alueiden poisto ja LP-alueen muutos: Maisematien yläpuolisen kaavoittamisen sijaan Y1 parkki-alueen kaavamerkintää voitaisiin muuttaa niin, että se mahdollistaisi matalan rakentamisen myös parkki-alueen päälle ja näin mahdollistaisi monipuolisemman matkailua tukevan matalan rakentamisen. Rinneravintoloille osoitetulle alueelle puolestaan voisi osoittaa majoitustilojen rakentamista ja poistaa vastaavat alueet Tunturien varrelta ja arvokkaiden lieueumien viereltä. Rinnealue on jo rakennettua, alueelta saa hienot maisemat ja matkailijat pääsisivät suoraan majoituksesta rinteeseen. Tunturi-	Osayleiskaavamuutos ei ulotu Hannukaisen kaivos-hankkeen alueelle. Osayleiskaavamuutoksen kattaman alueelle ei tavoitella kaivostoimintaa, ja koska alueelle ei ole osoitettu kaivostoimintaa, ei myöskään sen yhteensovittamista muun toiminnan kanssa ole ollut tarpeen tutkia enemmälti. Kaavamuutoksen yleismääräys sisältää mm. Yllästunturien vaikutusalue on valtakunnallisesti arvokas maisemamatkailun nähtävyys. Kansallismaisemissa yhdistyvät kulttuurihistorialliset arvot, perinteisten maatalous- ja luontaiselinkeinojen synnyttämät arvokkaat luontotyypit, rikas kallio- ja lehtoluonto sekä geologisesti ja geomorfologisesti huomattavat kohteet, joita alueella tulee vaalia. Asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja värityksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähi-maisemaan, tunturin kaukomaisemaan tai kyläkuvaan. Koska retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovälikäisellä VR-alueilla sallitaan toimintoja palveleva ajoneuvoliikenne ja pysäköinti, poistetaan muistutuksessa hankalaksi kuvattu pienialainen yleinen pysäköintialue hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta. Kunta voi yhdessä Metsähallituksen kanssa selvittää jatkosuunnittelussa, mikäli muille kuin osayleiskaavamuutoksessa osoitetuille yleisille pysäköintialueille ja yleisen pysäköintialueen kohteille on kaava-alueella tarvetta tulevaisuudessa. Lausunnossa esitetty yksityiskohta LP-alueen kattamisesta on asemakaavalla ratkaistava asia, osayleiskaavamuutos ei estä ideaa toteuttamasta. Arvokkaan lieueumaston (ge-1, ge) päälle voimassa olevassa osayleiskaavassa osoitettuja rakentamisen alueita on poistettu ja Maisematien itäpuolella olevia

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
tien varsi puolestaan säilyisi luonnontilaisena ja tarjoaisi jo alueelle saapuville hienoa maisemaelämyksiä. Lämpöladun varrelle kaavoitettu LP tulee poistaa, sillä Y1:n ja Kellokkaan parkkipaikat riittävät yksityisautoilun käyttöön. Lisäksi maisematieltä ei tule tehdä pistoja uusille alueille, koska Ylläkselle tärkeä ulkoilureitistö kulkee maisematien vierestä. (karttaa) Riittävä väljyys ja näkymien säilyttäminen järvelle tulee säilyttää. Äkäslompolon pohjoispuolelta tulisi osoittaa virkistyskäytön reitti-yhteys (vähintään talvireitti) kohti Kuertunturin kesä- ja talvireittejä, jotta latuyhteydet Äkäslompolon itä- ja pohjoispuolelta Kuerille eivät ole jääpeitteiden varassa. Ilmasto muuttuu, jääkannen kestävyysden varaan ei voi mitään reittiyhteyksiä suunnitella. Yhteydellä myös parannettaisiin uusien rakentamisalueiden/varauksien yhteyksiä reitistöille. Jokaiselta uudelta asuin- tai lomarakentamisalueelta tulisi olla osoitettuna yhteys reitistöille. Kelkkareitille tulisi löytää muu vaihtoehto lähestyä pohjoisesta päin kohti Äkäslompolon keskustaa. Reittien osalta tulee huomioida ilmastomuutos ja jäättilanteen vaihtelevuus vuosittain tulee ottaa huomioon. Lisäksi tulisi huomioida, että Äkäslompolon alueella on nykyisinkin voimassa maastoliikenteen aluerajoitus moottorikäyttöisten kulkuneuvojen osalta. Uusi kokoojatie linjauksen osalta ELY-keskuksen lausunto oli yksiselitteinen ja linjauksen järjestyminen ja toteuttamismahdollisuudet moottoriajoneuvotarkoitukseen tulee tarkistella uudestaan. Tien varrelle rakentuvat alueet käyttäisivät Äkäslompolon keskustan palveluita, jotka eivät ole enää kävely-yhteyksien varrella, jos rakentaminen laajennetaan yläalueille. Näin ollen uuden tien rakentaminen ei merkittävästi vähentäisi Tunturitien liikennemääriä. Liikennetarkoituksissa tulisi edelleen enemmän miettiä lyhyempiä lenkkiteitä, jotka yhdistävät asuinalueita. Tällä parannettaisiin myös paikallisbussien, kimpptaksien yms. liikennöintiä ja tuettaisiin kestävä matkailua ja liikumista. Liikenteen osalta kaavaluonnoksessa ei ole esitetty riittävästi kevyen liikenteen yhteystarpeita ja pääreittejä. Kevyen liikenteen ratkaisut puuttuvat kokonaan, koska kaikki esitetyt linjaukset ovat tielinjoina. Myös tällä hetkellä vaarallisia tiealueita ei ole kaavassa tunnistettu ja otettu suunnittelussa huomioon. Liikenne ratkaisut on esitetty vain uusina autoliikenteelle soveltuvina tie ratkaisuna ja kävelyn- ja pyöräilyn ratkaisuja ei ole esitetty ollenkaan. Yläkolmosen lähiympäristö tulee säilyttää rakentamattomana, jotta ensilumenladun ympäristö säilyy luontoympäristönä. Rinteeseen sijoitetut rakennus- matkailualuevaraukset vaarantavat tunturin tunnistetut luontoarvot sekä maiseman. Rakentamisalueet tulee sijoittaa tehtyjen luonto- ja maisemaselvitysten mukaisesti olemassa olevan rakentamisen läheisyyteen, vaarojen alaosiin ja laaksoihin, ei tunturin rinteille ja maisematien varrelle. Alueen laajeneminen yläosiin kylästä lisää yksityisautoilun määrää ja ei näin myöskään noudata hyvälle kaavoitukselle asettuja tavoitteita. Maisematien varteen ei tule laajentaa rakentamista kaavaluonnoksessa osoitetussa määrin, maisemallisten ja luontoarvojen huomioimiseksi. Lieueumien alueet sekä luontoarvoiltaan monipuoliset alueet tulee jättää rakentamisalueiden ja laajentumisalueiden varauksista pois ja esittää vastaavat mahdolliset alueet muualta tai mahdollistaa tiiviimpi rakentaminen muilla alueilla. Pitkätörmän alue tulee suojella rakentamisen osalta, koska ympärillä on paljon luonnon alueita. Kellokaan alapuolinen lisärakentaminen tulee myös kieltää. Hannukaisen alueen metsäalueet tulee pitää olemassa olevien kaavamerkintöjen mukaisesti. Kaavaehdotuksessa tulisi hajauttaa vakituiseen asumiseen tarkoitettuja alueita myös Tunturitien läheisyyteen, jossa kaikki alueet on nyt osoitettu vapaa-ajanrakennusalueiksi. Ylläkselle kai-	rakentamisen alueita on supistettu ja vaiheistettu voimakkaasti. Mikäli yleisellä pysäköinnillä ei olisi tarvetta lämpöladun äärellä, ei yleiskaava määrää sitä toteutettavaksi vaan se voidaan jättää toteuttamatta. Osayleiskaava määrää, että asemakaavoituksessa tulisi pyrkiä omaleimaisen kyläkuva säilyttämiseen ja että tunturinäkymien ja näkymien säilymistä järvelle tulisi vaalia. Osayleiskaava on yleispiirteinen suunnitelma, jonka perusteella ei suoraan reittitoimituksia pidetä. Mitkä reitit koetaan alueella tarpeelliseksi ja suunnitellaan maastoon eli yksittäiset reitinosat linjataan, on tarkemman suunnittelun ja reittitoimituksen asia. Voimassa olevan kaavan Äkäslompolon ylittävää moottorikelkkareittiä koitettiin ehdotukseen korvata yhteystarvemerkinä Karilantieltä Nililahentielle. Kuitenkin muistutuksista 2., 4., 7., 9., 12., 21. ja 24. esitettiin, ettei alueelle ole mahdollista sijoittaa kelkkareittiä. Mitkä moottorikelkkareitit koetaan alueella tarpeelliseksi ja suunnitellaan maastoon eli mihin kunnan pohjoisosan ja Äkäslompolon taajaman yhdistävä kelkkareitti linjataan, on tarkemman suunnittelun ja reittitoimituksen asia. Muistutusten vuoksi hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta on poistettu tämä kiistanalainen yhteystarve. Voimassa olevasta kaavasta poiketen on kaavamuu- tokella kokoojakatu osoitettu huomattavasti lyhyempänä ohjeellisella linjauksella ja pitkän aikavälin mahdollisena yhteystarpeena. Kaavamuu- tos perustuu joukkoliikennetarkoituksien kaa- vaselostuksen kappale 5.3 Jalankulun ja pyöräilyn (ent. kevyen liikenteen) runko- verkko uusine osuuksineen ja yhdystarpeineen on esi- tetty kaavamuu- toksesta yleiskaavan mittakaava ja tarkkuustason nähden riittävällä tavalla. Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensi- jaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin raken- nettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. Osayleiskaavamuutoksella on osoitettu geologialtaan erityisen arvokkaat alueet ja määrätään, että alueelle mahdollisesti kohdistuva maankäyttö tulee suunnitella siten, että lieueumastojen arvokkain osa säilytetään. Yleiskaava määrää koko kaava-alueella, että alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Osayleiskaava näyttää alueen ensisijaisen pääkäyttö- tarkoituksen. RA-alueella on sallittu ympärivuotinen asuminen voimassa olevasta osayleiskaavasta poike- ten..

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
vataan uusia vakituiseen asumiseen tarkoitettuja alueita. Alueelle vakituisesti muuttavat tavoittelevat asuinpaikoiltaan samoja arvoja kuin matkailijat, luonnonläheisyyttä ja kauniita tuntu- rimaisemia. Näitä mahdollisuuksia tulee tarjota myös vakituiseen asumiseen tarkoitetuilla tonteilla. Kokonaisuudessaan kaavaehdotuksessa tulee ottaa tarkemmin huomioon kaavaa varten tehdyt erilliselvitykset ja ottaa niissä esiin tuodut suositukset paremmin huomioon kaavaratkaisuissa. Äkäslompolon kylän mahdollisuudet tulevaisuudessa Ennen uusien alueiden kaavoittamista, tulisi tarkasti tutkia olemassa olevien alueiden tiivistäminen ja tehokkaampi käyttö (asemakaavoituksessa rakennusoikeuden nostaminen ja rakentamisen aloittamisen velvoittaminen). Mikäli lisää tonttimaata tulee kaavoittaa, esitämme Äkäslompolon kylän laajentamista edelleen Äkäsjokisvarren Itäpuolta Malmivaaran suuntaan. Tällöin voisimme mahdollistaa myös Velhonkoden kohdalle joen yllä sillan rakentamisen ja laajan matkailureitistön paremman hyödyntämisen ja yhdistämisen. Tien yli reitin tekeminen mahdollistaisi myös portin matkailualueella.	Kaavamuutoksessa on huomioitu kaavatyön aikana laaditut selvitykset ja arvioinnit. Yleismääräyksissä koko kaava-alueella määrätään, että alueidenkäytön päätavoitteena on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttää ja olemassa olevaa infraa hyödyntäen. Kaavakartalla on täysvärein osoitettu juuri ensisijaisesti täydennettävät ja tiivistettävät alueet.
15. YLLÄKSEN YSTÄVÄT RY– 15.8.2023	
Olemme seuranneet Kolarin kunnan Ylläksen alueen osayleiskaavan "Ylläs III" uudistamistyötä osallistumalla tiedotustilaisuuksiin, seminaareihin, työpajoihin ja kaavoittajapalaveri- ihin. Olemme tehneet lausuntoja ja esittäneet mielipiteitämme eri tilaisuuksissa useaan otteeseen koko kaavatyön ajan. Päällimmäisenä on tunne, että meitä, muita osallisia tai mielipiteiden esittäjiä ei kuunnella, vaan kaavoitus jatkuu alkuperäisen ennalta laaditun käsikirjoituksen mukaan. Voimassa olevaan Ylläs II osayleiskaavaan ei ole juurikaan tullut muutoksia paitsi, että alkuperäistä kaava-alue on pienennetty. Ristiriitainen "kaivoskaava" ja Hannukaisen kaivossuunnitelmat eivät esiinny 8.12.2022 julkaistussa kehittämissuunnitelmassa tai kaavamateriaalissa muuten kuin mahdollisena pölyhaittana. Tämä on täysin käsittämätöntä, kun uhkana on toteuttaa aivan ko. osayleiskaava-alueen naapuriin valtava, Euroopan suurimpiin lukeutuva avolouhoskaivos. Uutena asiana tässä kaavaesityksessä on erottaa Ylläs II-alueen länsipuolen osa Kuerjoen ja Äkäsjoen varrella ja sen eteläpuolella irti Ylläs III-alueesta, johon alueeseen jäisi voimassa olevan kaavan merkinnät voimaan. Miksi näin on tehty? Kunnan hallituksen päätöksessä todetaan, että alueella ei ole muutostarpeita, jolloin herää kysymys, miksi se sitten pitää erottaa uuden kaavahankkeen alueesta? Tähän haluamme perusteellisen selvityksen. Yleisluonteisen kaavoituksen tarkoituksena on luoda toimivia maankäytöllisesti järkeviä kokonaisuuksia, joilla luodaan mahdollisuudet kunnan ja mahdollisten rajanaapurikuntien kehittämiseen pitkäjänteisesti selkeillä tavoitteilla. Näiden periaatteiden vastaista on jättää läheisiä alueita huomioimatta tai "silputtaa" maakaistaleita ennalleen omaksi alueekseen. Volyymi Kolarin kunta on säilyttänyt useista kriittisistä kannanotoista huolimatta Ylläs III:n tavoitteeksi luoda alueelle "petipaikka" 50000:lle henkilölle, mikä on sama määrä kuin Ylläs II:ssa. Kaava-alue on kuitenkin pinta-alaltaan pienentynyt 25%. Se aiheuttaa mm. sen, että Ylläksen herkkään ja ainutlaatuisen luontoon on jouduttu koskemaan karkealla kädellä ja moni alue on tuhoutumassa lopullisesti luontoympäristönä, maisema- ja virkistysalueena. Surullinen ja ajankohtainen esimerkki tästä on ns. Lämpöladun pohjoispuolella sijaitseva Rötkömukanmaa III:n asemakaavalaajennus, mikä on etenemässä kaupallisesti mak-	Osayleiskaavan päivityksellä on lukuisia suurempia ja pienempiä muutoksia verrattuna voimassa olevaan osayleiskaavaan. Asiasta on seikkaperäisesti kerrottu kuvapareina selostuksen kappaleessa 6.6. Laatimisvaiheessa ei länsiosalle yleiskaava-alueella ilmennyt voimassa olevaan osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita, eikä viranomaisten, kunnan tai maanomistajien osalta uusia tavoitteita. Kunnan hallitus päätti 17.5.2022, että Kuerjoen länsipuolisten alueiden voimassa olevaa osayleiskaavaa ei tässä kaavaprosessissa päivitetä, koska voimassa olevan osayleiskaavan uudistamiseen ei esiintynyt tarvetta. Alueen maankäyttöä ohjaa voimassa oleva osayleiskaava ja osalla aluetta tarkempi ranta-asemakaava. Kunnan karttapalvelusta on voimassa olevien kaavojen kokonaisuutta helppo tarkastella muutoksen tultua voimaan. Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensisijaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin rakennettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. Osayleiskaava ei nosta tai muuta voimassa olevan osayleiskaavan mitoitusta.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
simaalisena kohti toteutusta. Hieman kohtuullisemmilla tavoitteilla olisi maisemahaitta jäänyt ratkaisevasti pienemmäksi erityisiä luontoarvoja omaavan Lämpöladun läheisyydessä. Nyt laaditussa kaavaehdotuksessa on monta kyseenalaista aluetta, joihin on esitetty rakentamista. Olemme aiemmin kritisoineet uutta tieyhteyttä Maisematietä Äkäsjoen yli Ylläksentielle. Sen varteen ollaan esittämässä uusia rakennusalueita erittäin arvokkaille ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeille alueille. Kaavaesityksen ”luo”-merkinnät eivät tässä tapauksessa ohjaa säilyttämään aluetta, vaan korkeintaan voi ohjata jättämään joitakin yksittäisiä arkoja luonnon erikoisuuksia reliikeiksi rakennusten sekaan. Käytännössä hieno alue tuhoutuu jälkipolvien saavuttamattomiin. Vastaavia alueita on esim. Ylläksentien ja Äkäsjoen välissä, Kaupinjärven ympäristössä ja Nilivaaran kupeessa. Kaavoitettavat rakennusalueet on ajateltu toteutettavaksi vaiheittain ja järjestyksessä tarpeen mukaan. Myöhemmin toteutettavat alueet ovat jääneet ”vihreiksi” kaavakarttaan ohuin kaavamääräysrajoituksen luoden harhakuvaan luontoalueen säilyttämisestä. Ylläs II:n ko. alueet on esitetty todellisten käyttötarkoitusten värisymboleilla. Tämä luo harhan, että Ylläs III olisi kevyemmin kaavoitettu. Kaavan vaiheistus-ajattelutapa ei kuitenkaan välttämättä toteudu, vaan käytännössä ja maanomistajan niin halutessa voi toteutus tapahtua muussakin järjestyksessä. Tavoiteasettelu petipaikkojen tulevaisuuden määrästä on edelleen utopistinen ja johtaisi myös luontomatkailualueiden ja reittien täydelliseen uudelleenarviointiin ja -suunnitteluun – tämä on kaavaesityksessä unohdettu. Jopa Kansallispuiston kantokyky ja sen ainutlaatuisuus olisivat vaarassa. Ylimoitettut petipaikkatavoitteet ja rakennusalueet johtavat ainoastaan liian raskaaseen ja hallitsemattomaan rakentamiseen. Ylläksen arvo on upeassa luonnossa, mutta kaavoituksen lähtökohtamitoitus perustuu ihan muihin arvoihin, mitä Ylläksen erityisen kauniilta seudulta tullaan hakemaan. Petipaikkatavoitetta on pienennettävä ja tulevaisuuden näkymien pitää olla realistiset. Kun luontoarvoja tuhotaan, niitä ei sen jälkeen enää ole. Liikenne ja reitit Luonnossa liikkuminen eri vuodenaikoina, Ylläksen ainutlaatuiset maisemat ja luontokokemukset ovat tunturialueen elinehto. Näiden mahdollisuuksien saavuttaminen vaatii erityistä panostusta ja osaamista suunnittelusta toteutukseen ja reittien ylläpitoon. Kaavaehdotuksessa on pyritty ratkaisemaan Ylläksen haastavat liikenneyhteydet, tiestö sekä ulkoilu- ja kulkureitit kestäväällä tavalla. Näiden periaatteet ja väyläohjeistus pitäisi esittää selvemmin myöhempien kaavoittajien avuksi. Ei voida olettaa, että eri liikkumismuotojen risteämät ratkeavat myöhemmin kokonaisvaltaisesti, turvallisesti ja toimivasti. Ympärivuotinen pyöräily liikuntamuotona Ylläksellä on kehittynyt jo alueen tavaramerkiksi, mikä pitää huomioida erityisesti reitistöjen sijoittelussa. Esimerkiksi moottorikelkkailun väylästä, nopeusrajoitukset ja vaaralliset risteämäkohdat (minimoitava) pitää esittää tässä yhteydessä hyväksyttävällä tavalla. Samoin mahdolliset haittavaikeudet poroihin ja pesiviin eläimiin (esim. saukko ja majava) pitää eliminoida. Reittejä ei saa suunnitella häiritsemään muita liikkujia tai asuinalueita. Kaikin osin ehdotusvaiheen reitistö ei noudata melun suojaetäisyys suosituksia. Turvallisuuden huomioiminen liikenne- ja reitistöratkaisussa on ehdottoman tärkeää alueella, jossa liikkuu eri ikäisiä ja taustaltaan erilaisia matkailijoita. Lopuksi Asiat, joita toimimme esille lausunnossamme 3.12.2021, ovat edelleen pääpiirteittäin ajankohtaisia, kaavatyo on edennyt ja	Voimassa olevasta kaavasta poiketen on kaavamuu- toksella kokoojakatu osoitettu huomattavasti lyhyempänä ohjeellisella linjauksella ja pitkän aikavälin mahdollisena yhteystarpeena. Kaavamuu- toksen päätavoitteena on ja yleismääräyksellä on varmistettu, että Ylläksellä tulee täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infraa hyödyntäen. Kaava määrää, että asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi, ja että alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen, sekä että rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Päinvastoin kuin lausunnossa on kirjoitettu, on osayleiskaavamuutos laadittu AKL 42 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, joka määrää täysväriset alueet ensisijaisesti täydennettävänä ja tiivistettävänä alueina. Yleismääräyksen on vaadittu, että päätavoitteena alueiden toteuttamiselle on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infraa hyödyntäen. Laajentumisen alueet on varattu vasta täydentämään olemassa olevaa rakennetta, mikäli vastaavat alueet on otettu jo käyttöön ja reservi-alueet voidaan ottaa käyttöön, kun samalla maankäyttömerkinnällä osoitettu viereinen alue on lähes toteutunut. Nämä alueet ovat retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaista aluetta (VR) tai urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU) tai maa- ja metsä- sekä porotalousvaltaista aluetta (M), mikäli tarvetta laajentumiselle ei ole. Osayleiskaavamuutoksella on osoitettu kaikki merkittävät luonnonarvokohteet ja alueet ja ne on turvattu monin kaavamääräyksin. Myös pohjavesialueet, geologisesti arvokkaat lievuomastot, kallioalueet, kivikot ja harjut sekä luonnonsuojelualueet, Natura-alueet ja erityisiä ympäristöarvoja sisältävät metsätalousalueet on kaavamuu- toksella osoitettu luontoarvot huomioiden. Osayleiskaava osoittaa yleispiirteisesti mittakaavassa 1:20000 alueen pääreitit, ulkoilun sekä jalankulun ja pyöräilyn runkoreitit. Osayleiskaava on maankäytön suunnitelma, jonka perusteella ei suoraan reittitoimituksia pidetä. Mitkä reitit koetaan alueella tarpeelliseksi ja suunnitellaan maastoon eli yksittäiset reitinosat linjataan, on tarkemman suunnittelun ja reittitoimituksen asia. Yleismääräyksen mukaisesti toimivat kaavan laajat VU-, VL- ja VR-alueet Pallas-Yllästunturin kansallispuistoa täydentävänä retkeily- ja ulkoilualueena. Tätä virkistystoimintaa palvelevia polku- ja reittiverkostoja, aktiviteettireittejä sekä niitä palvelevia rakennuksia tulee ylläpitää sekä uusia suunnitella ja toteuttaa monipuolisessa yhteistyössä maanomistajan ohjeistuksessa. Merkittään tiedoksi.

LAUSUNTO	VASTINE JA TOIMENPITEET
kehittämissuunnitelma on laadittu, mutta lähtökohdat ja ratkaisut ovat pysyneet lähes ennallaan. Ilmastonmuutokseen pitäisi suhtautua ennakoivasti ja Ylläksen seudun matkailuhankkeissa pitäisi panostaa enemmän laatuun massaturismin sijaan. Nyt ovat monet matkailuyrittäjien hankkeet jääneet visioasteelle, johtuen mm. kaivoshankkeen uhasta. Nämä kaksi elinkeinoa, kaivostointa ja luontomatkailu eivät voi toimia näin lähellä toisiaan. Kunnan elinkeinoista kiistaton ykkönen on matkailu, johon pitäisi pikaisesti päästä panostamaan selkeillä ja positiivisilla tulevaisuuden näkymillä.	

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
1. MUISTUTUS	
Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksessa hyvää on se, että rakentamista keskistetään teiden ja jo rakennettujen alueiden lähelle. Äkäslompololaisena pidän ajatuksesta, että kylän "keskustan" viihtyvyyteen kiinnitetään huomiota. On tärkeää, että ihmisillä on mahdollisuus viettää aikaa järven ja joen rannassa. Nyt kun Jounin kaupan rantaan rakennetaan mökkejä, niin rannan virkistyskäyttö on hankalampaa ja korvaavia vaihtoehtoja on löydettävä. Kaikilla ei ole mahdollisuutta kulkea omin voimin järven toiselle puolelle eikä siellä ole parkkipaikkoja lähistöllä. Yleisesti olen sitä mieltä, että rakentamisen määrälle ja kasvulle ei tulisi olla mitään tavoitetta. Ylläksen alueen vetovoimaa lisää se, että rakentamista ei ole liikaa, vaan luonto on pääosassa. Ylläksestä ei koskaan tule Leviä eikä sellaista pidä tavoitellakaan. Luonnon takia tänne tullaan ja ihmiset arvostavat sitä, että mökin tai huoneiston ikkunasta näkyy metsää. Jos tunturin rinteille aletaan enempää rakentaa, niin maisema ja arvokas luonto kärsivät. Lopulta häviävät sekä matkailijat että itsessään arvokkaat ja kaudin metsät ja niiden lajit. Rakentamisen määrän kasvu ei välttämättä tuokaan pitkällä tähtäimellä haluttua taloudellista kasvu. Toivon ennen kaikkea luonnontilaisen metsän säästämistä, rakentamisen merkittävää rajoittamista koskemattomilla sekä erityisesti puuttomilla alueilla, panostusta kylän toimiviin palveluihin ja kylän pitämistä eloisana, mutta samalla viihtyisänä ja pienenä. Pieni kylä paikallisine ihmisineen kauniin tunturimaiseman ja puhtaan luonnon keskellä on se juttu, jonka takia itse muutin tänne ja miksi moni turisti tänne haluaa. Toivottavasti Äkäslompola ja koko Ylläksen alue säilyy sellaisena.	Merkitään tiedoksi. Osayleiskaavan uudistuksen tuloksena valmistunut kaavamuuotos vastaa täysin esitettyyn muistutukseen. Kaavamuuotoksella turvataan viihtyvyyttä, supistetaan rakennettavaksi osoitettuja alueita, vaiheistetaan rakentamisen alueita, mikäli kasvu olisi oletettua heikompaa ja suojellaan herkkää tunturiluontoa. Kaavamuuotoksen tarkoitus on juuri luonnonympäristön pinta-alan lisääminen voimassa olevasta kaavasta ja määräyksiin on kiinnitetty huomiota maisemaan ja uudisrakentamisen ohjaukseen.
2. MUISTUTUS	
Esillä pidettävän kaavaluonnoksen (kuulutus 10.5.2023) merkintöjen perusteella näyttäisi siltä, että Nilivaaran Heikintien alapuolella Olevalle vihervyöhykkeelle ehdotetaan moottorikelkkareittiä. Reitti näyttäisi kulkevan allekirjoittaneen kiinteistöllä (xxx-xxx-xxx-xxx), käytännössä vastavalmistuneen mökin pihalla. Kaavaluonnos perustuu erittäin epäselvään karttapohjaan, mikä vaikeuttaa luonnoksesta lausumista. Kaavaluonnos näyttäisi perustuvan täysin vanhentuneeseen kartta-aineistoon, josta ei käy ilmi, että ehdotettu kelkkareitti kulkee paitsi Nililahentien mökkien yläpuolella, myös jo rakennettujen, rakenteilla olevien ja rakenteille tulevien Heikintien mökkien pihalla. Karttapohjasta ei näy kunnolla edes Heikintietä puhumattakaan Heikintien varren jo rakennetuista ja rakenteilla olevista mökeistä sekä kaavoitetuista tonteista. Äkäslompolan erityinen ja täysin keskeinen vetovoimatekijä on rauhallisuus ja juuri tämänkaltaisen melu- ja valosaasteen puuttuminen alueelta. Moottorikelkkailua edistävä hanke on Äkäslompolan kehittämisen ja siten kunnan talouden näkökulmasta järjenvastainen. Nimitien alapuolella ja myös minun kiinteistössäni kysymys on tiivistyvän mökkialueen ainoasta viherkäytävästä, joka nyt pilattaisiin moottorikelkkaliikenteellä. Moottorikelkkareitin ohjaaminen	Voimassa olevan kaavan Äkäslompolan ylittävä moottorikelkkareitti koitettiin ehdotukseen korvata yhteystarvemerkinällä Karilantieltä Nililahentielle. Muistutuksista tämän 2. lisäksi myös muistutuksissa 4., 7., 9., 12., 21. ja 24. esitettiin, ettei alueelle ole mahdollista sijoittaa kelkkareittiä. Osayleiskaava on yleispiirteinen suunnitelma, jonka perusteella ei suoraan reittitoimituksia pidetä. Mitkä moottorikelkkareitit koetaan alueella tarpeelliseksi ja suunnitellaan maastoon eli mihin kunnan pohjoisosan ja Äkäslompolan taajaman yhdistävä kelkkareitti linjataan, on tarkemman suunnittelun ja reittitoimituksen asia. Muistutusten vuoksi hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuuotoksesta on poistettu tämä kiistanalainen yhteystarve.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
mökkien pihoille ja tuhoamaan alueen ainoa viheralue on täysin Äkäslompolon ja Ylläksen suunnitteluperiaatteiden vastaista, Moottorikelkkareitti aiheuttaisi mökkiläisille kohtuuttoman melu-, valo- ja hajuhaitan sekä alentaisi kiinteistöjen arvoja kymmenillä prosenteilla, jolloin kysymys saattaa olla sadoista tuhansista euroista mökinomistajaa kohtaan. Kelkkareitti kulki osin jyrkässä rinteessä ja mm. ylittäisi puron. Edellä viitatuista yleisistä ja erityisistä syistä vastustan moottorikelkkareitin osoittamista kuvatulla tavalla Heikintien alapuoliselle viheralueelle mukaan lukien omistamani kiinteistön alue. Ehdotettu moottorikelkkareitti tuhoaa myös ainutlaatuisen hiihtouran Nilijänkkältä kohti Kukastunturia, mistä varmasti lausutaan muidenkin tahojen toimesta. Ilmeisesti ladun ja uran yhtymäkohtaan olisi rakennettava eritasoliittymä, koska hiihtäjät tulevat kovalla vauhdilla alamäkeen kohti Nilijänkkää. Osallistun mahdollisesti myös maanomistajien yhteiseen muistutukseen.	
3. MUISTUTUS	
Ylläksen OYK uudistaminen kaavaluonnoksessa on Hormiston-jänkän itälaitaan luonnosteltu parkkialue. Ko. alue on aika vaarallisessa paikassa kulkemisen kannalta. Alueella kohtaavat autot, pyöräilijät ja hiihtäjät. Alueella on korkeuseroa, joten liikkujien vauhdit kasvavat helposti, joka lisää vaarallisuutta ja törmäysriskiä.	Kaavatyön alkuvaiheilla on esitetty tarpeita pysäköinti-paikkojen osoittamiseksi reittien lähelle. Osayleiskaavassa on esitetty useita mahdollisia ja osittain vaihtoehtoisia pysäköintialueita yleiselle pysäköinnille mahdollisesti toteutettavaksi. Koska retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaisella VR-alueilla sallitaan toimintoja palveleva ajoneuvoliikenne ja pysäköinti, poistetaan muistutuksessa hankalaksi kuvattu pienialainen yleinen pysäköintialue hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta. Kunta voi yhdessä Metsähallituksen kanssa selvittää jatkosuunnittelussa, mikäli muille kuin osayleiskaavamuutoksessa osoitetuille yleisille pysäköintialueille ja yleisen pysäköintialueen kohteille on kaava-alueella tarvetta tulevaisuudessa.
4. MUISTUTUS	
Olemme tutustuneet vireillä olevaan Kolarin kunnan osayleiskaavaehdotukseen ja haluamme tuoda esille seuraavat muistutusta koskevat asiat: Kiinteistöjen xxx-xxx-xxx-xxx, sekä xxx-xxx-xxx-xxx ja xxx-xxx-xxx-xxx, nimi ja osoite osalta myös kiinteistön/määräalan omistajana) ja oikeudenhaltijoina haluamme lausua seuraavaa: Ehdotuksessa laadittu kelkkareitti Karilasta Nilivaraan ei perusta yleistä etua alueelle ja näin ollen kaavaehdotuksessa mainittu kelkkareitti on poistettava. Kelkkareitti on tarpeeton ja aiheuttaa sekä alueelle että edellä mainituille kiinteistöille merkittävää haittaa. Ympäristön kestävä käytön kannalta ei ole tarkoituksenmukaista, että Äkäslompolon kylän ja ainutlaatuisen tunturimaiseman ympärille rakennetaan ympäristöä ja luontoa häiritseviä kelkkareittejä. Tämä kelkkareitti johtaa vain hallitsemattomaan liikennöintiin alueella, jossa on poikkeuksellisia luontoarvoja ja lisäksi se vaikeuttaa alueen matkailu- ja virkistystoimintaa ja poroelinkeinojen harjoittamista. Suunniteltu reitti kulkee alueella, jossa on korkean tason matkailurakentamista ja alueen matkailijat sekä kiinteistönomistajat ovat valinneet rakennettavat paikat Pallas-Yllästunturin kansallispuiston välittömästä läheisyydestä. Alueelle on rakennettu ympäristön luontoon ja maisemaan soveltuvia rakennuksia ja suunniteltu kelkkareitti rikkoo alueella toimivan harmonian ja on omiaan aiheuttamaan merkittävää haittaa alueen luontonäkökohtien sekä ympäristön kestävä käytön näkökulmasta. Alueen matkailijat, asukkaat ja kiinteistönomistajat eivät halua alueelle ympäristöä pilavaa maisema- ja ääni haittaa ja näin ollen suunnitelma ei edusta yleistä etua kelkkareitin perustamiseksi. Lisäksi suunniteltu reitti kulkee alueilla, jotka rikkoo olemassa olevien elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Reitin välittömässä läheisyydessä on Muonion paliskunnan Nilivaaran poroerotuspaikka, jota käytetään myös laajan poroelon paimennus- ja kokoamispaik-	Muistutusten vuoksi hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta on poistettu tämä kiistanalainen yhteystarve. ks. perustelu vastine 2.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
kana. Suunniteltu kelkkareitti on omiaan johtamaan porojen luontaista liikkumista pois suunniteltuilta paimentamispaikoilta ja näin ollen on omiaan aiheuttamaan merkittävää haittaa poroelinkeille alueella. Lisäksi suunniteltu reitti on ehdotettu kulkemaan alueelta, joka häiritsee merkittävästi alueen kiinteistönomistajien ja -haltijoiden kiinteistön käyttöä ja saattaa pahimmillaan tuhota kiinteistöjen arvoa ja vaikeuttamaan alueelle rakennettujen huviloiden vuokraamista matkailijoille. Tällä voi olla merkittäviä taloudellisia vahinkoja myös muille paikallisen matkailuelinkeinon harjoittajille ja majoitus- ja ohjelmalveluiden tarjoajille. Nilivaaran ja Karilan välinen alue sijaitsee Pallas-Yllästunturin välittömässä läheisyydessä ja on merkittävä luonto- ja virkistyskäyttöön aluesuunnittelussa tarkoitettu alue. Alueelle ei ole tarkoituksenmukaista suunnitella ja lisätä kelkkaliikennettä. Alueen asukkaat, elinkeinoharjoittajat, mökkiläiset tai kiinteistönomistajat eivät tarvitse ko. kelkkareitin linjausta. Kelkkareitille ei ole sellaista tarvetta tai kiinnostusta laajemmassa kontekstissa, joka voisi perustella reitin ottamista käyttöön ja samalla tuhota alueen ainutlaatuisen luonteen. Reitin perustamisen oikeudelliset edellytykset on myös kaavaehdotuksessa puutteellisesti kartoitettu ja tämän vuoksi reittiehdotus olisi poistettava laajempaa ja yksityiskohtaisempaa tarkastelua ja perustelua varten. Alueen suunnittelijana Sweco ei ole vaivautunut edes laatimaan ehdotusta oikeille karttapohjille ja suunnitelma ei täytä hyvän valmistelun perusedellytyksiä. Alueen kelkkareittien suunnittelussa olemassa olevat linjaukset ovat täysin riittävät ja uusien kelkkareittien perustaminen ei ole tarpeellista eikä tuo alueen asukkaille, matkailijoille tai kiinteistönomistajille sellaista hyötyä, jota reittien perustamisessa olisi edellytettävä. Reittien tuominen kansallispuiston välittömään läheisyyteen on omiaan lisäämään epätoivottavaa kuormitusta alueelle ja lisäämään liikennöintiä alueelle, joka olisi varattava asumiseen ja vierailuun alueella luonnonmukaisella ja ympäristöystävällisellä tavalla.	
5. MUISTUTUS	
Ottaisitteko yleiskaavassa huomioon, että minulla on tarkoitus (poistettu tarkempi sijaintitieto) rakentaa matkailuun liittyvää tarjontaa. Vielä Ei aivan tarkat suunnitelmat mutta ohessa luonnosta.	Liitteessä esitetyn suunnitelman rakentamisen alueet sijoittuvat osayleiskaavan Loma-asuntojen (RA) ja matkailupalveluiden (RM) alueille sekä kyläalueelle. Suunnitelman toteutus vaatii asemakaavoitusta.
6. MUISTUTUS	
Kiinteistö Oy nimi tontin (poistettu tarkempi sijainti- ja tunnistetiedot) pinta-ala on x neliometriä ja siinä on x lomahuoneistoa yhteispinta-alaltaan x neliometriä. Olen yhtiön hallituksen jäsen ja hallitus on valtuuttanut minut edustamaan yhtiötämme kaavoitukseen liittyvissä asioissa Kolarin kuntaan ja muihin asianomaisiin päin. Vastustamme Palovaaran länsialueen, jonka omistamamme tontti kattaa lähes kokonaan, muuttamista nykyisestä loma-asutusalueesta (RA) taajama-alueeksi (AT). Hallitus on tässä asiassa yksimielinen. Tonttimme on merkitty suuntaa antavasti lilalla ovaalilla oheiseen kuvaan. Kauniin harjumaisheman ja suppa-alueiden maisema-arvot tärveltyisivät, jos alueelle tulisi vähänkään merkittävää lisärakentamista. Maisemaan nyt kauniisti sijoitettujen rakennusten muodostama kokonaisuus menetettäisiin. Lisärakennusoikeudesta saatava rahallinen korvaus ei korvaisi menetettyä kulttuurimaishemaa, jossa puolet rakennuksista on kelohuviloita ja puolet hirsihuviloita, kaikki yksikerroksisia. Samoin vastustamme kaavamuutosta ja lisärakennusoikeutta kapealle kaistaleelle tonttimme luoteisreunan ja Junkajänkän väliin, kapealle kaistaleelle tonttimme kaakkoisreunan ja Junkajänkätien väliin sekä tonttimme lounaisreunan välittömään läheisyyteen.	Osayleiskaavamuutos ei korvaa voimassa olevaa asemakaavaa. Osayleiskaava on laadittu mittakaavaan 1:20000 osoittamaan eri maankäyttötarkoituksia yleispiirteisesti. Kyseisellä alueella on voimassa tarkempi asemakaava. Kiinteistöjen osalle ja Ylläsjärven mahdollisen henkilöliikenteen terminaalin eli juna-aseman läheisyyteen on osayleiskaavamuutoksessa osoitettu keskustatoimintojen aluetta ja kyläaluetta. Merkintä ei estä kiinteistöjen nykykäyttöä, vaan antaa mahdollisuuden kiinteistöjen omistajille tulevaisuudessa asemakaavamuutoksella laajempiin maankäyttötarkoituksiin. Osayleiskaava ei toimi rakentamislupien myöntämisen perusteena ja mikäli maanomistajat haluaisivatkin tulevaisuudessa, muistutuksesta poiketen tiivistää ja täydentää aluetta, tulee se tehdä asemakaavoittaan. Mikäli alueen asemakaava lähdetäisiin uudistamaan, tulee alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa huomioida riittävien sisäisten virkistys- ja suoja-alueiden säilyttäminen. Asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
Nämä kaikki alueet rajoittuvat tonttiimme, joten meillä on niihin erityinen intressi ja oikeus kannanottoon. Kaavamuutoksiin tonttimme koillisreunan ulkopuolella meillä ei ole huomautettavaa. Vaadimme että osayleiskaavaan tehdään nämä muutokset ennen sen hyväksymistä.	tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja väriyksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähimaisemaan. Alueen kehittäminen on siis maanomistajalähtöistä, eikä osayleiskaava muuta kiinteistöjen voimassa olevaa asemakaavaa.
7. MUISTUSTUS	
Alueelle on suunniteltu aivan liian paljon rakentamista. Luonto väistyy liian kauas ja vaarana on myös, että jos kaavan sallima rakentaminen joskus toteutuisi, vaarantuisi lähiluonnon kestävyys. Tämä alue ei tule kestämaan kaavan sallimaa massamatkailua. Reittejä myös liikaa. Jokaisen ei tarvitse päästä joka paikkaan. Eri-alaisten kulkijoiden reitit tulisi niputtaa lähekkäin, jolloin luontoa jäisi jäljelle hieman enemmän. Rautatie Luosun kautta halkoo poronhoitomaita vaikeuttaen porojen kuljetusta, lisäksi porohävikkiä niiden jäädessä junan alle ja vähentäen jo muutenkin niukkenevia laidunmaita. Samoin tekee ylisuuri kaava ja sen ulkopuolelle jäävä kaivossuunnitelma.	Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensisijaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin rakennettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rata on osoitettu jo voimassa olevassa osayleiskaavassa. Osayleiskaavamuutoksen ohjeellinen ratalinjaus noudattelee voimassa olevan maakuntakaavan Rautuvaarasta Ylläsjärvelle osoitettua sivuraidetta. Osayleiskaavamuutos ei määritä radan tarkkaa sijaintia, vaan toteutuksen paikka tarkastellaan radan suunnitteluvaiheessa ja osayleiskaavamuutokseen lisätyt määräykset "Ohjeellisen rautatien tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida turvallisuus porotalouden kannalta esimerkiksi aitauksin sekä porojen luontaisen laidunkierroksen mahdollistaminen ja mahdollisen estevaikutuksen vähentäminen riittävin ylityksin" parantamaan poronhoidon tilannetta nykyisestä voimassa olevasta kaavasta.
8. MUISTUSTUS	
Kiinteistöjen xxx-xxx-xxx-xxx, xxx-xxx-xxx-xxx, xxx-xxx-xxx-xxx, xxx-xxx-xxx-xxx, xxx-xxx-xxx-xxx ja xxx-xxx-xxx-xxx, xxx-xxx-xxx-xxx, xxx-xxx-xxx-xxx, toimivaltaisena edustajana tai omistajana lausun seuraavaa. Vaadin jäljempänä esitettävien perusteiden, että kaava on palautettava takaisin valmisteluun koska se on niin perusteiltaan kuin selvitystenkin osalta puutteellinen. Esiin tuoduissa kaavaan liittyvissä asiakirjoissa ja sen tavoitteissa on havaittavissa runsaasti keskinäisiä ristiriitoja. Esitetty kaavakartan pohja on vanhentunut ja siitä puuttuu jo rakennettuja kiinteistöjä. Kaava-alueen rajaus on virheellinen omistamani kiinteistön xxx-xxx-xxx-xxx osalta. Osa siitä on kaavassa, osa on piirretty jääväksi Muonion kunnan puolelle, vaikka todellisuudessa koko kiinteistö on Kolarin kunnan puolella. 8.12.22 päivättyssä loppuraportissa tuodaan esiin useita luontoarvoja, paikallisuutta ja poronhoitoa tukevia strategioita. Ote sivu 20 loppuraportista: "Keskeinen strateginen valinta on kehittää Ylläksen matkailua kasvuhakuisesti, mutta samalla laadukkaasti, kestäväällä ja vastuullisella tavalla, paikallisuuden säilyttäen ja sitä vahvistaen. Matkailun kehittäminen Ylläksellä perustuu korkeaan laatuun, kestävään toteutukseen, luonnonmukaisuuteen ja luonnonläheisyyteen sekä paikallisen osaamiseen hyödyntämiseen ja aitouteen. Paikallisia toimijoita kuullaan matkailun kehittämisessä ja heille tarjoutuu matkailuketjussa yrittämisen mahdollisuuksia" Esitetty osayleiskaavan muutos ei tue näitä tavoitteita. Allekirjoittajan mielipiteen mukaan tehty selvitykset eivät ole riittäviä ja puutteet liittyvät niin Natura-arvoihin, yleensä luonnonarvoihin, terveyteen, turvallisuuteen, asumiseen, viihtyvyyteen ja elinkeinoihin kohdistuviin vaikutuksiin ja niiden tunnistamiseen. Kaavan sisältövaatimukset eivät näin ollen voi toteutua. Ohjaustyöryhmän esityksiä ei ole kirjattu ylös, asianosaisten osallistaminen on ollut näennäistä, riittävä vuorovaikutuskaan ei ole voinut toteutua, kun kysymykset Hannukaisen kaivoksesta, Hannukaisen osayleiskaavan ja	Osayleiskaavan uudistus koskee osaa voimassa olevan osayleiskaavan alueesta. Muistutuksessa esitetty kohta ei ole osoitettu Muonion puolelle vaan ko. kiinteistöjen osat eivät ole olleet mukana voimassa olevassa kaavassa. Mikäli kaava-alueita laajennettaisiin ennen kaavoittamattomalle alueelle, olisi tällä kohtaa yleiskaavassa vain nykykäyttötarkoituksentoteava merkintä, kuten valtaosalla kiinteistöjä, M-alueita. Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensisijaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin rakennettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. koko kaava-alueita koskevan yleismääräyksen mukaan päätavoitteena on täydentää ja tiivistää jo käyttöönotettuja alueita kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infraa hyödyntämällä. Osayleiskaavamuutos on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain (nyk. alueidenkäyttölain) mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukset täyttäen. Kaavan sisältö ja sen toteutumisen vaikutusten arviointi on laadittu riittävällä tarkkuudella yleiskaavatason huomioiden kaavaselostuksessa.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
tämän kaavan keskinäisistä suhteista ja vaikutuksista on torjuttu kaikessa valmistelussa ja kaikissa tilaisuuksissa. Hyvä esimerkki puutteellisesta vuorovaikutuksesta ja luontoarvojen selvittämisestä on esitetty kelkkareitin linjaus. Reitti on linjattu virheellisesti, turvallisuutta, Äkäslompolon ja Äkäsjoen vesistön ja eläimistön suojeluarvoja ja sijaintia erityisellä poronhoitoalueella ja läheistä Nilivaaran poroaitaa ei ole huomioitu. Muita esimerkkejä puutteellisesta luonto- ja suojeluarvojen selvittämisestä on suunniteltu tielinjaus Yllästunturilta Äkäsjoen yli, Haaskajänkän, Kaulavaaran itäpuolen ja Nilivaaran vanhojen metsien alue ja suunniteltu RA/s merkinnällä oleva alue ns. "pitkätörmän" ja Äkäsjoen väliin sijoitettu alue. Äkäsjoen ja tien 940 sijoituva alue on rauhoitettu aikoinaan rakentamiselta juuri erityisten luonto- ja suojeluarvojen takia, joista merkittävin on Äkäsjoen asema merkittävänä meritaimenen kutuvesistönä. Kaikki nämä edellä luetellut kohteet sisältävät merkittäviä luonto- ja suojeluarvoja niin kansallisesti kuin koko Euroopan alueella. Toteutuessaan kaikki edellä luetut tulisivat heikentämään luonnon monimuotoisuutta ja näin ollen myös kestävän matkailuliiketoiminnan ja porotalouden harjoittamista. Suunniteltu kaava on hyvin autoilupainotteinen, pysäköintiä, pysäköintialueita, muita peruskysymyksiä kuten lumen auraamisen järjestelyä Äkäslompolon keskustassa, muut liikkumismuodot ja mitkä ovat kaiken tämän lisääntyvän kuormituksen vaikutukset kansallispuistoon ei ole esitetty. Nykyiselläkin kävijämäärillä on jo todettu maaston merkittävää kulumista puiston puolella. Esitän myös, että katkoviivalla merkityt eri aluevaraukset Nilivaaran, Yllästunturin. Kaupinjärven länsipuolella ja pohjoisessa Muonion kunnanrajaa vasten pitää poistaa koska kukaan ei tiedä tulevien vuosien tuomista vaatimuksista kaavan sisältövaatimuksiin ja myöskään poronhoidon asemaa erityisellä poronhoitoalueella ei saa heikentää. TY-1 merkintä Aavahelukan lentokentän vieressä on myös poistettava. Se rikkoo niin porotalouden kuin matkailun toimintaedellytyksiä. Merkittävin esimerkki puutteellisista selvityksistä ja osallistamisesta on kaavoitettava alue, joka on pienentynyt noin 25 alkuperäisestä, noin 260 km²:sta noin 196 km²:iin. Kaavaluonnoksessa kaavaa pienennettiin 44 km²:llä, joka vastaa Hannukaisen kaivoskaavalle osoitettua aluetta. Nyt esitetyssä muutosehdotuksessa Ylläksen osayleiskaavaa on pienennetty edelleen 21 km². Lisäpienennykselle annettiin vain selityksenä, että se voidaan poistaa, kun mitään muutoksia siellä ei ole. Asian voi kysyä toisinpäinkin, miksi tehdä muutoksia, kun mitään muutoksia ei kohdistu tuolle alueelle. Nyt jää epäselväksi mikä on tämän tarkoitus. Esitys ja päätös on tehty konsultti Swecon aloitteesta kunnanhallituksen kokouksessa. Kuntalaisena edellytän, että asia avataan ja perustelut muutokselle tuodaan esiin kuulemisessa ja päätöksenteon yhteydessä, jotta voidaan arvioida kaavan sisältövaatimusten toteutuminen. Viitataan tässä alla esitettyyn hallintolain 31 5:ään. Esitän tämän Kolarin kuntalaisena ja asianosaisena, jonka etua kaavaesitys koskee, yksilöitynä vaatimuksena. Kaava-alueen pienentämisestä huolimatta tavoiteltava vuodepaikkamäärä on säilynyt sahana 50 000 vuodepaikkana. Kenellekään, jonka elämään tai toimeen kaavoitus voi vaikuttaa ei ole asiaa avattu ja on vain todettu, että Hannukaisen kaivoshanketta ei käsitellä tässä yhteydessä ja kaava laaditaan lähtökohtana siitä, että kaivos ei toteudu. Kaivoskaavaa on kuitenkin kunta ollut vahvistamassa ja pyrkii edelleen kaikessa toiminnassaan ajamaan hanketta eteenpäin, joten perusteet kaivoksen tarkastelulle tämän kaavanmuutoksen yhteydessä on. Mielenpiti on, että Kolarin kunta ei ole käyttänyt tässä selvityselvöllisyytensä kuntalaisiaan kohtaan. "Hallintolain 6 S:ssä säädetään hallinnon oikeusperiaatteista. Sen mukaan viranomaisen on muun muassa kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin, minkä lisäksi viranomaisen toimien on oltava puolueettomia. Säännös on selvästi laadittu velvoittavaan muotoon. Sama koskee hallintolain 31 5:ää, jonka 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä	Muistutusten vuoksi hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta on poistettu tämä kiistanalainen yhteystarve. ks. perustelu vastine 2. Osayleiskaava perustuu joukkoliikenteen mahdollistavalle yhdyskuntarakennetta tiivistävälle ja täydentävälle ratkaisulle. Alueen joukkoliikenteen kehityskäytävät ja yhteystarpeet on osoitettu kaavamuutoksessa sekä jalkakulun ja pyöräilyn runkoreitti on suunniteltu ja osoitettu kaavamerkinnoin. Saavutettavuutena autottomille on esitetty maakuntakaavan uusirautatie terminaalineen. Voimassa olevasta kaavasta poiketen on kaavamuutoksessa kokoojakatu osoitettu huomattavasti lyhyempänä ohjeellisella linjauksella ja pitkän aikavälin mahdollisena yhteystarpeena. Päinvastoin kuin lausunnossa on kirjoitettu, on osayleiskaavamuutos laadittu AKL 42 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, joka määrää täysväriset alueet ensisijaisesti täydennettävänä ja tiivistettävänä alueina. Yleismääräyksiin on vaadittu, että päätavoitteena alueiden toteuttamiselle on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infraa hyödyntämällä. Laajentumisen alueet on varattu vasta täydentämään olemassa olevaa rakennetta, mikäli vastaavat alueet on otettu jo käyttöön ja reservialueet voidaan ottaa käyttöön, kun samalla maankäyttömerkinnällä osoitettu viereinen alue on lähes toteutunut. Nämä alueet ovat retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaista aluetta (VR) tai urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU) tai maa- ja metsä- sekä porotalousvaltaista aluetta (M), mikäli tarvetta laajentumiselle ei ole. Osayleiskaavamuutoksella on osoitettu kaikki merkittävät luonnonarvokohteet ja alueet ja ne on turvattu monin kaavamääräyksiin. Myös pohjavesialueet, geologisesti arvokkaat lieveuomastot, kallioalueet, kivikot ja harjut sekä luonnonsuojelualueet, Natura-alueet ja erityisiä ympäristöarvoja sisältävät metsätalousalueet on kaavamuutoksella osoitettu luontoarvot huomioiden. Osayleiskaava on laadittu AKL 42 §:n mukaisesti oikeusvaikutteiseksi yleiskaavaksi, jonka yleismääräyksellä on poronhoito huomioitu: <i>"Rakennettaessa poronhoitolain 2 §:n 2. mom. erityiselle poronhoitoalueelle on huomioitava poronhoitolain 3 §:n takaama porojen vapaalaidunnusoikeus. Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen toiminta- ja kehittämisestä edellytyksiin olennaisesti vaikuttavaa reservialueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja yhteystarpeet."</i> Osayleiskaava ei nosta tai muuta voimassa olevan osayleiskaavan mitoitus. Osayleiskaavamuutos ei ulotu Hannukaisen kaivoshankkeen alueelle. Osayleiskaavamuutoksen kattaman alueelle ei tavoitella kaivostoimintaa, ja koska alueelle ei ole osoitettu kaivostoimintaa, ei myöskään sen yhteensovittamista muun toiminnan kanssa ole ollut tarpeen tutkia enemmälti.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Näin merkittävää asiaa kuin Hannukaisen kaivoshanke ei voida jättää tämän kaavan selvitysten ulkopuolelle. Kolarin kunnan toteutuksessa Gaian taloudellisuusselvityksessä todettiin, että kaivoksen hyödyt vievät pohjan matkailun toimintaedellytyksiltä. Tämä tarkoittaisi muun muassa sitä, että matkailu menettäisi työpaikoina saman verran kuin kaivostoiminta tuo. Jos Ylläksen matkailu supistuu sadoilla työpaikoilla, kaavaehdotuksen pohjalle tehty strategia ei perustu oikeisiin johtopäätöksiin ja tavoitteisiin, koska perusteita esitetylle 50000 vuodepaikalle ei olisi olemassa. Kuntalaisena voin tehdä vain sen johtopäätöksen, että tämän kaavanmuutoksen taustalla on kunnan tavoite edistää yhden tahon etua ja kiirehtiä asian valmistelua tavalla, joka loukkaa muiden kuntalaisten asemaa ja etua. Viittaan hallinto-oikeudellisten periaatteiden merkitykseen tässä mielipiteessä esitetyllä tavalla ja soveltuvien osin liitteenä olevassa täydennyksessämme Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle 15.03.2023.	
9. MUISTUSTUS	
Nilivaaran alueella yritystoiminnan harjoittajina (nimi, y-tunnus) ja maanomistajina (tilat xxx-xxx-xxx-xxx ja xxx-xxx-xxx-xxx ja osittain xxx-xxx-xxx-xxx) tuomme esille että Nilivaaran alueen läpi kulkeva moottorikelkkareitti on ehdottomasti poistettava kokonaan kaavaehdotuksesta koska se vakavasti vahingoittaisi alueen matkailutoimintaa ja maan- ja rakennusten omistajien etuja. Nilivaaran alue on korkeatasoisten mökkien aluetta, joka on tärkeä matkailutoiminnan kehittämisen kannalta. Matkailutoiminnan tärkein vetovoima on nimenomaan alueen rauhallisuus. Moottorikelkkareitin vetäminen alueen läpi aiheuttaisi vakavaa melua ja valosaastetta ja hajuhaittoja. Moottorikelkkareitti palvelisi ennen muuta safariyrittäjien etuja ja safariyrittäjien suosiminen aiheuttaisi vakavaa taloudellista haittaa alueen majoitustoiminnalle ja mökkien omistajille kiinteistöjen arvonalentumisena moottorikelkoista aiheutuvan häiriön vuoksi. Moottorikelkkareitti veisi alueelta sille ominaisen rauhan ja vaarattomuus, joka toimii alueen vetovoimana ja sillä perusteella myös nykyiset kiinteistöjen omistajat ovat päätyneet valitsemaan alueen. Olisi täysin kohtuutonta toteuttaa alueelle moottorikelkkareitti, joka muuttaisi alueen luonteen. Kaavaehdotuksessa suunniteltu reitti on myös alueen varsinaisen talviaktiiviteetin maastohiihdon kannalta vahingollinen ja jopa hengenvaarallinen, moottorikelkkareitin ja hiihtolatuksen risteykskohdissa. Moottorikelkkojen tuominen alueella aiheuttaisi väistämättä ongelmia myös niiden vastuuttomassa käytössä reitillä ja reitin ulkopuolella sekä parkkipaikkojen lisätarvetta ja niistä aiheutuvaa rauhatonmuutta ja vaaratilanteita. Moottorikelkkareitit aiheuttaisivat alueella ja välittömässä läheisyydessä olevan kansallispuiston luonnolle ja poronhoidolla vahinkoa kun nimenomaan kaavasunnittelussa pitäisi lähtökohdana olla luontoarvojen ylläpitäminen. Omistamallamme (nimi) yritykselle ja omistamiemme maa-alueiden arvolle moottorikelkkareitti vaikuttaisi suoraan koska reitti kulkee eteläpäässä kiinteistömme rajalla ja moottorikelkoista aiheutuva häiriö karkottaisi asiakkaitamme ja myös vähentäisi omistamiemme maiden kiinnostavuutta mahdollisessa myyntitilanteessa.	Muistutusten vuoksi hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta on poistettu tämä kiistanalainen yhteystarve. ks. perustelu vastine 2.
10. MUISTUSTUS	
Tämä (Järvinäkymien avaaminen Jounin kaupalta. kaupan ympäristön maisemointi, selostuksen kuva 5.) osio on pakko poistaa kaavaehdotuksesta, koska järvinäkymiä rakennetaan paraikaa umpeen. Ehkä tämä on itsestään selvää, mutta todettakoon nyt kuitenkin.	Kyseinen kuva ja tavoite on Äkäslompolon kylän kehittämistä koskevasta kartasta, joka on julkaistu Kolarin vuonna 2016 julkaistussa Maankäyttö- ja elinvoimastrategiassa. Muistutuksessa nro10. ei ole osayleiskaavamuutokseen liittyvää palautetta.
11. MUISTUSTUS	
Osayleiskaavan työstämisen viime hetkillä on vahvistettu kevään ja kesänaikana pitkään valmisteluja uusia lakeja – rakennuslaki, luonnonsuojelulaki, kaivoslaki. Onko näiden osalta muutokset huo-	Kaavamuutos perustuu maakäyttö- ja rakennuslakiin. Ennen hyväksymismenettelyä on määräykset tarkistettu voimaan tulleen alueidenkäyttölain mukaisiksi.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
mioitu osayleiskaavaehdotuksessa? Jos ei, niin kaava on vanhentunut jo syntyessään. Vaikkakin kaavatyössä on niin sanotusti osallistettu paljon, vuorovaikutettu ja saatu ohjausta alueen asukkaiden, toimijoiden, yrittäjien ja maanomistajien suunnilta ja vaikka vastineraporttienkin mukaan palautetta ovat antaneet myös monet asianosaiset yhteisöt, näemme vuorovaikutteisten palautteiden sekä alueen kehityssuunnitelman tulleen erittäin puutteellisesti otetuksi huomioon osayleiskaavaehdotuksessa. Kehitysvisio OYK-ehdotus perustuu voimassa olevan osayleiskaavan tavoitteistoon eikä se sisällä oleellisia muutoksia siihen tai aiemmin esitettyyn kaavaluonnokseen. Ehdotuksen mitoitustalustiedot perustuu Gaia Consulting v. 2017 laatimaan Kolarin aluetaloudellisen arvioinnin skenaarioon B eli että länsipuolelle suunnittelualuetta kaavoitettua Hannukaisen kaivosaluetta EI toteuteta. Kuinka vahva ja luotettava tämä kaavoittajan skenaario B valintaperuste on? Voiko siihen luottaa ja voiko sillä oletuksella rakentaa, investoida ja kehittää alueen matkailuelinkeinon toimintaa? Kaikissa käydyissä vuorovaikutustoimenpiteissä on todettu ja todistettu, että matkailun ja kaivos-toiminnan yhteensovittaminen on kriittistä. Vierekkäiset osayleiskaavaprosessit, Hannukaisen kaivosalue ja Ylläs, ja niiden väliset oikeussuhteet ja oikeusvaikutukset tulee hyvän hallintotavan mukaisesti aidon avoimesti ja selkeästi määritellä ennen lopullista Ylläs 3 kaavan hyväksymistä. Jos ei oikeussuhteiden ja -vaikutusten arviointia ei haluta nähdä validina, niin ainakin on avoimesti arvioitava näiden kahden kaavan yhteisvaikutukset ja ristien vaikutukset asianosaisten kanssa. Ylläs III -kehittämissuunnitelma toteaa, että "matkailu on keskeinen elinkeino Kolarin kunnassa". Siis tärkein elinkeino koko kunnan osalta, ei vain Ylläksen alueella. Ehdotetun uuden yleiskaavan pitäisi tarjota maankäytölliset edellytykset tuon kehityssuunnitelman toteuttamiselle, mutta kaavaehdotus ei palvele sitä tarkoitus ja on edelleen monilta osin erittäin vajaa ja puutteellinen. Kaava-alueen pienennys Ylläksen aluetta on pienennetty alueen luoteis-itä-kulmastaan merkittävän isolla alueella, josta ei ole tietoa mihin tarkoitukseen kaivosaluetta pitää laajentaa tässä kohdin tai mikä on se syy leikata alue pois. Tällä linjauksella kaivosalue tai muu tuntematon tulee erittäin lähelle Luosun kylää ja Luosujärveä, mikä vaikuttaa sen asuimistoon ja matkailuyrityksiin sekä luontoon ja niiden tulevaisuuden näkymiin. Nykyisten yritysten lisäksi alue voisi houkuttaa uusia matkailuyrityksiä olemassa olevien kulkuyhteyksien ja perus-infran sekä vaihtelevan maaston äärelle, koska Ylläksen laajenemismahdollisuudet muihin suuntiin on jo rajattu. Junarata Ratareititys siirrettävä huomattavasti kauemmaksi Luosujärvestä Niesaselän Natura-alueen eteläpuolelle. Ehdotettu ratalinja rajaa ja pienentää Ylläksen ulkoilureittiverkoston kehittämistä etelän suuntaan tunturikylistä kohti Kolarin kuntakeskusta ja järvikylä. Perinteisesti Ylläksen ulkoilureittikartat ovat rajautuneet etelässä Luosujärveen ja Luosuun, mutta kehityskeskusteluissa, -työpajoissa ja -suunnitelmissa on todettu tarve estää ruuhkautuminen tunturikylien kasvaessa matkailijamäärien myötä ja siten kehittää ja uudistaa reitistöä etelää kohti ja avata yhteyksiä muihin kohteisiin kunnassa. Ulkoilureitit, talvi ja kesä Kaavaehdotuksessa on edelleen hyvin puutteellisesti Ylläksen alueen tärkeimmät vetovoimatekijät, reitit. Yleiskaavan pitäisi kuitenkin tarjota maankäytölliset edellytykset reittikehityksen toteuttamiselle. Kaavaehdotuksesta puuttuu ratkaisuehdotukset reiteille pääsyn haasteisiin, parkki- ja lähtöpaikkojen ongelmiin, tankkaus- ja latauspisteiden saavutettavuuteen jne. Myös vesistöreitit olisi suunniteltava etupainotteisesti. Sekä reitti- että liikennesuunnitelmissa pitää ottaa mukaan kevyen liikenteen väylät. Kaavaehdotuksessa ei ole esim. aluevarauksia jatkokehitysnäkymiin, joista tarpeina on esitetty mm. ensi-/myöhäisen lumen latu, jolla tavoitellaan talvimatkailusesongin pidentämiseen. Kaavaeh-	Kaavatyön alussa, mahdollisimman varhaisen vuorovaikutuksen vuoksi, järjestettiin useita kaikille avoimia työpajoja aina tavoitteiden asettelusta. Jokainen, joka on tuntenut olevansa osallinen, on voinut antaa palautetta laatimisvaiheessa niin suullisesti yleisötilaisuuksissa kuin kirjallisina mielipiteinä. Kaavamuutostyötä on ohjannut monialainen ohjausryhmä. Maankäyttöratkaisut ja kaavoittaminen on monien erilaisten intressien yhteensovittamista konsensusta tavoitellen, aina ei saavuteta yksimielisyyttä. Kunnalla on laaja harkintavalta kaavoittamisessa. Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensisijaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin rakennettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. Osayleiskaava ei nosta tai muuta voimassa olevan osayleiskaavan mitoitusta. Ylläksen kehittämisen visio ja kehittämisen tavoitteet on huomioitu yleiskaavatyössä monin eri tavoin: aluerajauksia tarkistaen, vaiheistuksen ja määräysten keinoin. Kaavaselostuksen kappaleessa 6.7 on seikkaperäisesti kerrottu, että miten kehittämissuunnitelma on ohjannut osayleiskaavamuutosta. Laatimisvaiheessa ei länsiosalle yleiskaava-alueita ilmennyt voimassa olevaan osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita, eikä viranomaisten, kunnan tai maanomistajien osalta uusia tavoitteita. Kunnanhallitus päätti 17.5.2022, että Kuerjoen länsipuolisten alueiden voimassa olevaa osayleiskaavaa ei tässä kaavaprosessissa päivitetä, koska voimassa olevan osayleiskaavan uudistamiseen ei esiintynyt tarvetta. Alueen maankäyttöä ohjaa voimassa oleva osayleiskaava ja osalla aluetta tarkempi ranta-asemakaava. Osayleiskaavan ohjeellinen ratalinjaus noudattelee voimassa olevan maakuntakaavan Rautuvaarasta Ylläsjärvelle osoitettua sivuraidetta. Osayleiskaavassa on huomioitu myös maakuntakaavan Ylläksen ja Levin väliin on esitetty raideliikenteen kehittämiseksi selvitetty yhteys. Osayleiskaava ei määritä tarkkaa sijaintia, vaan toteutuksen paikka tarkastellaan radan suunnitteluvaiheessa. Osayleiskaavassa on osoitettu vain kaava-alueen reitistön runko. Yleiskaavan mittakaavasta johtuen ei kaikkia alueiden sisäisiä asemakaavataso lähivirkistysalueita ja niiden polkuja ole ollut tarkoituksenmukaista osoittaa ja koska reitit toteutetaan Ulkoilureittitoimituksin. Osayleiskaavassa on esitetty jalankulun ja pyöräilyn (ent. kevyenliikenteen) runkoreitistö. Kaavatyön alkuvaiheilla on esitetty tarpeita pysäköintipaikkojen osoittamiseksi reittien lähelle. Osayleiskaavassa on esitetty useita mahdollisia ja osittain vaihtoehtoisia pysäköintialueita yleiselle pysäköinnille mah-

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
dotus perustuu vanhoihin ja osittain vanhentuneisiin maankäyttö-sopimuksiin voimassa olevan osayleiskaavan pohjalta, eikä siinä ole huomioitu ajanjaksolla tapahtuneita maanomistumuutoksia. Muutosvaatimus: Luosussa kiinteistön xxx-xxx-xxx-xxx osalta ei ole voimassa olevaa rasitetta ulkoilureiteille. Vanha rasite xxxxx-xxxxx on poistettu lohkomisen yhteydessä vuonna 2016. Reiteille on haettava ja sovittava uusi linjaus. Ilmastonmuutos Kaavoituksessa valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden mukaisesti on varauduttava sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät jo nykyisellään jää- ja lumitilanteessa ja niiden laadussa. Talvisin jääalueilla kulkevat reitit on siirrettävä kulkemaan maitse. Ylläksen alueen pienten vesistöjen laatu ja kalakannat ovat jo uhattuna sääolojen lämmetessä ja rehevöitymisen lisääntyessä. Moottorikelkkaliikenne talvisin jääalueilla aiheuttaa turhaa ylimääräistä melu-, paine- ja päästörasitetta herkille vesistöille. Melu Kaavoituksessa valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden mukaisesti on otettava huomioon, että haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit halitaan muulla tavoin. Melu ja muu liikenteen päästöt on huomioitava myös moottorikelkkaliikenteen suoja-alueina. Ympäristöministeriön raportti 3/2009 – Moottorikelkkaväylien tavoiteverkko, Valtakunnalliset suuntaviivat verkon suunnittelun tueksi – tarjoaa sovellettavaksi seuraavia melun suojaetäisyyksiä: (taulukko) Luosujärven ylittävälle moottorikelkkareitille on etsittävä korvaava yhteys. Muutoksesta on tehty kunnanhallitukselle esitys jo kesäkuussa 2020. Voimassa oleva reititys palvelee yhden yrityksen tarpeita ja läheisyydellään se haittaa viereisen alueen asumistoa ja muita palveluita. Edellä esitetyn perusteella emme puolla kaavaehdotuksen hyväksyntää. Se on menneisyysesitys, vaikka sen pitäisi tarjota maankäytöllisen vision Ylläs III -kehittämissuunnitelman tavoitteiden toteuttamisen tueksi. Emme näe kaavaehdotuksen tarjoavan mitään lisäarvoa voimassa olevaan kaavaan nähden.	dollisesti toteutettavaksi. Koska retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaisella VR-alueilla sallitaan toimintoja palveleva ajoneuvoliikenne ja pysäköinti, voi kunta yhdessä Metsähallituksen kanssa selvittää jatkosuunnittelussa, mikäli muille kuin osayleiskaavamuutoksessa osoitetuille yleisille pysäköintialueille ja yleisen pysäköintialueen kohteille on kaava-alueella tarvetta tulevaisuudessa. Osayleiskaava huomioi ilmastonmuutoksen monin tavoin aluerakenteessa, liikennemerkinnoin ja lukuisin määräyksin. ks. selostus 7.3.3. Osayleiskaavan yleisten määräysten mukaisesti alueella on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ympäristölupaviranomaisten antamia määräyksiä. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi puuttua meluhaittaan, jos moottorikelkkailu aiheuttaa kohtuutonta häiriötä. Moottorikelkkareittejä ei ole osayleiskaavanmuutostyössä tarkasteltu vaan kaavakartalla on esitetty informatiivisesti kaavanlaadinnan aikaiset olevat moottorikelkkareitit. Moottorikelkkareitin uusilinjaus tai kokonaan uusi reitti voidaan toteuttaa tarkemmalla suunnitelmalla ja reittitoimituksella.
12. MUISTUTUS	
Osayleiskaavan muutoksessa esitetään moottorikelkkareitin rakentamista Äkäslompolon kylässä Nilivaaran puistoalueelle (kaavaselostus s.69, kuva 49 ja kaavakartta). Vastustamme kelkkareitin rakentamista. Olemme 1980 -luvulla ostaneet lomakiinteistön, poistettu tarkempi sijainti julkisesta liitteestä, kiinteistötunnus xxx-xxx-xxx-xxx. Yhtiömme ostopäätökseen vaikutti merkittävästi se, että tontti rajautuu puistoon. Oletimme, että puistoalueelle ei tulevaisuudessakaan tulla rakentamaan loma-asutusta tai liikenneväyliä. Yksi tärkeimmistä Ylläksen alueen matkailun vetovomatekijöistä on luonnonrauha ja hiljaisuus. Moottorikelkkaliikenteestä on tähän asti ollut vähän haittaa Nilivaaran alueella. Uuden, kaavaillun reitin rakentaminen lisäisi varmasti moottorikelkka-ajoa myös alueen tieverkostossa ja täten aiheuttaisi vaaratilanteita myös muulle liikenteelle, jalankulkijoille, pyöräilijöille ja hiihtäjille. Kaavan laatimisen taustalla olevissa Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja Maakuntakaavassa korostetaan ilmastonmuutoksen torjumista sekä meluhaittojen vähentämistä. Näin ollen tavoitteena pitäisi olla pikemminkin moottorikelkkaliikenteen vähentäminen kuin pyrkimys sen lisäämiseen rakentamalla uusia kelkkareittejä. Suunniteltu kelkkareitti kiertää vain Äkäslompolo -järven, jolloin tarpeeton huviajelu järven ympäri voi lisääntyä merkittävästi. Mielestämme Äkäslompolon Nilivaaran alueelle olisi pitänyt valmistella osayleiskaavan muutoksen sijaan asemakaava, jonka laadinnan yhteydessä olisi voitu tarkastella myös tarvetta uusien kulkuväylien rakentamiseen.	Muistutusten vuoksi hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta on poistettu tämä kiistanalainen yhteystarve. ks. perustelu vastine 2.
13. MUISTUTUS	
Yrityksen toimipaikkamme ja kotimme sijaitsee Luosun kylän (poistettu tarkempi sijainti julkisesta liitteestä). Toimialanamme on koi-	

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
ravaljakkoretket sekä luontomatkailutuotteet Ylläksen alueen matkailijoille. Koiravaljakkoreitistöä ei alueella ole vaan jokainen toimija hoitaa omat reitistönsä omalta sijainniltaan. Ylläksen osayleiskaavassa on linjattu junarata noin 1 km päästä meidän huskytarhaa katkaisten turvallisen yhteyden käyttämillemme reiteille Isohevosmaahan ja Talvijärven suuntaan. Toisella puolella tonttia menee Luosuntie ja sen ylitys valjakoilla ei ole turvallista eikä vaihtoehto. Mikäli kaavailtu junarata linjataan ja rakennetaan tämänhetkisen suunnitelman mukaan, täytyy meidän toiminnan ja muun Niesakeron suuntaan suun tautuvan liikenteen turvallisen jatkumisen mahdollistamiseksi rakentaa radan alittava tunneli. Radan ylitys turvalisesti ei ole mahdollista. Toistaiseksi suurimmat onnettomuudet koiravaljakolla Suomessa ja Ruotsissa on tapahtuneet juurikin junaradan ylityksessä (Torniossa ja Kiirunassa). Meidän lisäksi alueella toimii myös toinen huskytarha (Hannukaisessa, reitistö Pitkäjärven suuntaan). Meidän tämänhetkinen toiminnan laajuus on noin 18-24 valjakkoa / pv eli noin 40-50 asiakasta / pv ja olemme alueen palvelurakenteen kannalta merkittävässä asemassa. Teemme yhteistyötä kahden suuren majoitusliikkeen kanssa ja tarjoamme palveluita myös suoraan matkailijoille. Lisäksi huomautamme myös, että Keroharju on mainittu maastollisesti arvokkaaksi alueeksi ja Luosun alueella on arvokkaita pohjavesiesiintymiä, jotka vaarantuvat suurelta osin junaradan myötä. Ylläksen alueen matkailuinfra kannalta emme näe juna-asemaa tarpeelliseksi Ylläsjärvelle. Kolariin pääsee junalla ja sen on tarpeeksi alueen saavutettavuuden suhteen, sillä joukkoliikennevälinein on jatkettava asemalta joka tapauksessa, tulipa juna Ylläsjärvelle asti tai ei. Ylläsjärven kylä on laajalle alueelle levittäytynyt ja lisäksi vielä enemmän matkailupalveluita on fyysiseltä sijainniltaan toisella puolella tunturia, Äkäslompolossa. Sinne täytyy kulkea joka tapauksessa bussi- ja taksiyhteyksin jatkaen junalta. Kukaan ei lähde matkalaukkujaan hangessa vetämään jalkaisin Ylläsjärven asemalle saavuttuaan. Tässä kohti tullaan myös siihen, että liikeneselvitys antaa liian yksipuoleisen ja asiaan perehtymättömän kuvan suunnitellun Ylläsjärven juna-aseman vaikutuksista. Junarata tulee palvelemaan ennen kaikkea raskasta liikennettä, ei niinkään paljon matkailijoita.	Osayleiskaavan ohjeellinen ratalinjaus noudattelee voimassa olevan maakuntakaavan Rautuvaarasta Ylläsjärvelle osoitettua sivuraidetta. Osayleiskaavassa on huomioitu myös maakuntakaavan Ylläksen ja Levin välillä on esitetty raideliikenteen kehittämiseksi selvitetävä yhteys. Osayleiskaava ei määritä tarkkaa sijaintia eikä eritasoissa toteutettavia reittien ja radan risteyksiä, vaan toteutuksen paikka tarkastellaan radan suunnitteluvaiheessa. ELY-keskuksen lausunnon mukaan: <i>"Raideliikenteen kehittäminen Rautuvaarasta Ylläsjärvelle ja Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 suunnittelussa esitetty Tunturirata tukisivat alueen kestävän matkailun toteuttamista merkittävästi."</i>
14. MUISTUTUS	
Kiinteistön xxx-xxx-xxx-xxx (kiinteistön nimi, Ylläsjärvi) omistajina vaadimme, että kaavaehdotuksessa vain pienelle alueelle kiinteistöllemme osoitettu matkailuelinkeinojen alue (RM) laajennetaan ulottumaan kokonaisuudessaan kiinteistömme alueelle ja vastavasti retkeily- ulkoilu- ja poronhoitovaltainen alue (VR) poistetaan. Olemme vastikään hankkineet ko. kiinteistön, jossa tarkoitukse- namme on asemakaavoittaa alueelle korkeatasoisia majoitusyksi- köitä, jollaisia olemme juuri toteuttamassa naapurikiinteistön alu- eelle Ylläsjärven pohjoisrannalle. Olemme rakentamassa majoitus- rakennusten lisäksi ko. alueelle myös ravintolaa, jolle riittävän majoitus- kapasiteetin rakentaminen on välttämätöntä liiketaloudellisten toimintaedellytysten mahdollistamiseksi. Kiinteistölle xxx-xxx-xxx- xxx on tarkoitettu kaavoittaa samanlainen kokonaisuus majoitusyksi- köitä, joita olemme rakentaneet ja rakentamassa viereiselle kiin- teistölle. Majoituskapasiteetin tarve on x neliötä. Kiinteistö xxx-xxx-xxx-xxx on saavutettavuudeltaan, maisemiltaan, luonnonolosuhteiltaan ja lähellä sijaitsevan valmiin kunnallistekniikan vuoksi erinomainen matkailuelinkeinojen kehittämiseen. Lisäksi kiinteistön saamisella matkailukäyttöön on myös positiiviset työllisyysvaikutukset alueelle.	Osayleiskaava on laadittu mittakaavaan 1:20000 osoitamaan yleispiirteisesti eri maankäyttötarkoituksia yleispiirteisesti ja sitä voidaan vähäisesti tarkentaa. Kyseisellä alueella on voimassa tarkempi asemakaava ja alueen toteutuminen ja luvitus jatkossakin tapahtuu tarkempaan voimassa olevaan kaavaan perustuen eikä osayleiskaavaan. Mikäli alueella tavoitellaan muistutuksen mukaista rakentamista, tulee asemakaavaa muuttaa. Asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja väriyksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähi- maisemaan ja kyläkuvaan. Ranta-alueilla keskustatointojen alueiden (C, C-1) ja kyläalueiden (AT) ulkopuolella vapaan rantaviivan osuus tulee olla vähintään puolet muunnetusta rantaviivasta. Rakentamisessa tulee huomioida viranomaisen määrittelemät alimmat rakentamiskorkeudet.
15. MUISTUTUS	
Yleiskaavan luontoselvitys, metsät, pohjavesialueet, eläimistö Yleiskaavasta tulisi välittömästi poistaa suunnittelut tai varatut rakennusalueet luonnonomaisista, vanhoista metsistä kuten Röhmö- mukanmaan laajennus, Kellokaan alapuolisen metsäalueen raken-	

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
taminen, Maisematie-Kaulavaara yhdystienrakentaminen ja Kaulavaaran-Tunturipalon alueen rakennusvaraukset. Lisäksi Hyverovan alue, sekä Kuertunturin rinteet. (Yleiskaavan luontoselvitys, s. 17(47) ja s.21 (47) vanhat, monimuotoiset metsät). Uuden hallitusohjelman mukaan valtion suojelemattomat arvometsät tulee siirtää pysyvään suojeluun kansainvälisten biodiversiteetisopimusten mukaan. Yleiskaavan yllä mainitut alueet ovat kartoitettu Koneen-Säätiön raportissa, ja ne täyttävät tiukimmatkin vanhojen, luonnontilaisten metsien suojelukriteerit. (Suomen valtion suojelemattomat arvometsät, osa II. 2022. Ylläs, sivu 14). "Uuden hallitusohjelman päätös vanhojen ja luonnontilaisten metsien siirtämisestä pysyvään suojeluun on tärkeä askel luonnonmonimuotoisuuden varmistamiseksi, ja se toteuttaa osaltaan Suomenkansainvälisiä biodiversiteettisitoumuksia" (Metsähallitus, tiedote 19.6.2023). Yleiskaavan luontoselvityksestä puuttuvat uhanalaisten ym. samalmakasvien, kääpien ja jäkälän inventointi. Yleiskaavan luontoselvityksen linnusto-kohdassa viitataan vanhentuneisiin tietoihin esim. vuodelta 1998. Yleiskaavanluontoselvityksen tulee olla ajankohtainen. Yleiskaavassa ei ole riittävästi selvitetty rakentamisen vaikutusta I ja II k:n pohjavesialueille (esim. Palovaara, Röykkämukanmaa, Tunturipalo). Alueen vedensaanti tulee huomioida nyt ja tulevaisuudessa, ilmastolämpeneminen huomoiden. Yleiskaavan luontoselvityksessä (s 38/47) todetaan, että lisäksi kaava-alueella esiintyy uhanalaiseksi luokiteltuja metsä- ja suotyyppisiä, jota ei ole kattavasti inventoitu. Eli luontoselvitys ei nykyisellään ole riittävä. Kun kaava-alueen luontoa ei tunneta, niin kaavan vaikutukset luontoon ovat vain epätieteellisiä arvauksia. Yleiskaavan kasvatavoite ja matkailijamäärät Yleiskaavaa ohjaa edelleen 50 000 petipaikan kasvatavoite. Tavoite on täysin epärealistinen nykyisessä kehityksessä. Tavoite ei myöskään ole sosiaalisesti eikä ekologisesti kestävä. Metsähallituksen mukaan Ylläksen kansallispuisto kestää maksimissaan 700 000 käyntiä/vuosi, jonka jälkeen kansallispuiston luontoarvot, kasvit ja eläimistö tulevat heikkenemään. 700 000 käynnin määrä ylittyi jo vuonna 2021. Alueen luonto- ja biodiversiteetti -arvot jatkavat heikkenemistään lukuisista, erittäin hintavista, kestäväntoimien toimenpiteistä huolimatta. Jos kävijämäärät jatkavat kasvuaan, alueen luontomatkailu romahtaa luonnon tilan heikentyessä. Tätäkö yleiskaavassa tavoitellaan? - Yleiskaavassa ja lapin matkailussa haetaan kasvua etenkin kesäaikaan. Maaston kuluminen on kuitenkin pahinta sulan maan aikaan, eikä arktinen, karu maaperä tule kestävästi kasvavia kävijämääriä. Nykyaikaista kehitystä olisi hakea laatua eikä määrää. Laadukkaita luontokokemuksia, viihtyisää kyläyhteisöä vakituksille asukkaille ja turisteille. - Yleiskaavaa johtaa edelleen yksityisautoilu ja kallis mökkitonttikauppa. Nämä eivät ole kestävästi tulevaisuuden mukaisia. Ylläsjärven rautatieasemaan viitataan julkisen liikenteen merkkipaaluun. Todellisuudessa koko rautatietä ei ole edes alettu vielä suunnitella maastoon, saati rakentamaan. Alueen yksityisautoilu tulee saada kuriin esimerkiksi minibussi tai kimpataksi- tyyppisillä 'keveillä' julkisen liikenteen vaihtoehtoilla. Parkkipaikkojen laajentaminen virkistysalueille ei ole kestävästi kehityksen ratkaisu. Parkkipaikat lähtöportteille tulisi tehdä maksullisiksi. Liikenneturvallisuus on jo nyt alueella heikkoa, suojateitä ei juurikaan ole, teiden kunto on huono, liikennenopeudet ovat kovia. Lisäksi autoilun määrän kasvu, ja päästöt kiihdyttävät ilmastomuutosta. Yksityisautoilun suosiminen ei ole kansainvälisten ilmastositoumusten mukaista kehitystä. Kaivos ja yleiskaava Yleiskaavaa ei tule käsitellä kaivoskaavasta erillisenä. Yleiskaava-uudistusta ei tule kehittää ilman alueen yhtenäistä kehittämisstrategiaa, johon suunniteltu kaivos myös liittyy.	Osayleiskaavamuutoksella on osoitettu kaikki merkittävät luonnonarvokohteet ja alueet ja ne on turvattu monin kaavamääräyksin. Myös pohjavesialueet, geologisesti arvokkaat lieveuomastot, kallioalueet, kivikot ja harjut sekä luonnonsuojelualueet, Natura-alueet ja erityisiä ympäristöarvoja sisältävät metsätalousalueet on kaavamuutoksella osoitettu luontoarvot huomioiden. Kaavamuutoksen päätavoitteena on ja yleismääräyksellä on varmistettu, että Ylläksellä tulee täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävästi kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttämällä ja olemassa olevaa infraa hyödyntämällä. Kaava määrää, että alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen, sekä että rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakennettavaksi osoitetut alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi ja asemakaavoituksen yhteydessä laaditaan tarkemmat luontoselvitykset, hulevesiselvitykset ja pohjavesialueiden arvioinnit yleispiirteisen osayleiskaavan alueiden tarkemman suunnittelun vuoksi. Yleiskaavan alueet sisältävät paitsi rakentamisalueita myös luonnonympäristön ja virkistysalueita, liikunnan ja yhdyskuntatekniikan vaatimat tilat. Pohjavesialueella on otettava huomioon pohjaveden suojeleminen, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyttä ei vaaranneta. Osayleiskaavan uudistus tiivistää ja täydentää ensisijaisesti jo rakennettuja alueita sekä esittää voimassa olevan osayleiskaavan laajoja alueita paremmin rakennettaville paikoille ja niiden käyttöönottoa vaiheistaen. Osayleiskaava ei nosta tai muuta voimassa olevan osayleiskaavan mitoitusta. Osayleiskaava perustuu joukkoliikenteen mahdollistavalle yhdyskuntarakennetta tiivistävälle ja täydentävälle ratkaisulle. Alueen joukkoliikenteen kehityskäytävät ja yhteystarpeet on osoitettu kaavamuutoksessa sekä jalankulun ja pyöräilyn runkoreitti on suunniteltu ja osoitettu kaavamerkinnoin. Saavutettavuutena autotomille on esitetty maakuntakaavan uusi rautatie terminaalineen. Voimassa olevasta kaavasta poiketen on kaavamuutoksessa kokoojakatu osoitettu huomattavasti lyhyempänä ohjeellisella linjauksella ja pitkän aikavälin mahdollisena yhteystarpeena. Kaavatyön alkuvaiheilla on esitetty tarpeita pysäköintipaikkojen osoittamiseksi reittien lähelle. Osayleiskaavassa on esitetty useita mahdollisia ja osittain vaihtoehtoisia pysäköintialueita yleiselle pysäköinnille mahdollisesti toteutettavaksi. Koska retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaisella VR-alueilla sallitaan toimintoja palveleva ajoneuvoliikenne ja pysäköinti, voi kunta yhdessä Metsähallituksen kanssa selvittää jatkosuunnittelussa, mikäli muille kuin osayleiskaavamuutoksessa osoitetuille yleisille pysäköintialueille ja yleisen pysäköintialueen kohteille on kaava-alueella tarvetta tulevaisuudessa. Osayleiskaavamuutos ei ulotu Hannukaisen kaivos-hankkeen alueelle. Osayleiskaavamuutoksen kattaman alueelle ei tavoitella kaivostoimintaa, ja koska alueelle ei ole osoitettu kaivostoimintaa, ei myöskään sen yhteensovittamista muun toiminnan kanssa ole ollut tarpeen tutkia enemmälti.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
16. MUISTUSTUS	
Loma-asutus ja matkailu ovat alueen olennainen käyttömuoto ja elinkeino. Vieraat ja loma-asukkaat tulevat alueelta hakemaan puhdasta ja alkuperäistä luontoa. Tämän vuoksi osayleiskaavamuutoksessa on huomioitava riittävästi luonnonympäristön säilyminen sekä erityisesti uhanalaiset luontotyypit ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Periaate on tärkeä matkailun vetovoiman säilymisen kannalta. Osayleiskaavaehdotuksessa onkin lisätty paljon luo- alueita kaava-karttaan, jotka edistävät edellä mainittua tavoitetta. Esitämme Kuertunturin kaakkoispuolella sijaitsevan rinte-suon merkintää vähintään luo alueeksi Liitteenä olevassa, voimassa olevassa asemakaavakartassa näkyy Kuertunturin rinteessä, Kettukoantien pään itäpuolella oleva suoalue. (liite 1). Alue erottuu myös osayleiskaavan uudistamisen luontoselvityksen liitekartassa no 1. Alue on Kuertunturin valumavesien pidätysalue, joka talvella pysyy osittain jäätymättömänä vesien liikkua alueella alaspäin. Alueen yli kulkee talvella hiihtoreitti. Kyseinen suoalue on luonnontilassa, eikä hiihtoreitti häiritse luonnontilaa. Luonnontilaisten soiden ominaisuuksissa voidaan erottaa kaksi päävaihtelusuuntaa: märkyys ja ravinteisuus. Nämä ovat toisistaan riippumattomia, eli sekä hyvin märät, rimpiset tai kuijuiset avosuot, että suhteellisen kuivat, usein luonnostaan metsäiset suot voivat olla joko runsas- tai niukkaravinteisia. Lisäksi voidaan erottaa muita, hienovaraisempia vaihtelusuuntia. Tämän laajan vaihtelun vuoksi soiden merkitys monimuotoisuudelle on suuri. Niiden erikaisuus ovat erityisesti märkiin oloihin sopeutuneet lajit. Suot voivat varastoida suuriakin määriä vettä, mikä auttaa niitä puskuroimaan kasvukauden aikaisia vedenpinnan vaihteluita. Rinnesuot saavat vettä ja ravinteita pohja- ja valumavesistä, paikoin myös suoraan mineraalimaasta, koska turvekerros on ohut, yleensä vain noin metrin paksuinen. Turvekerros on sitä ohuempi, mitä jyrkempi rinne on. Rinnesuot ovat erityisen haavoittuvia, sillä soille tulevien vesien määrät ja virtaukset muuttuvat herkästi. Yksikin oja voi aiheuttaa suon kuivahtamisen ja myös kauempana suon valuma-alueella tehdyt toimet voivat heijastua suon vesitalouteen. Sen johdosta tämän tyyppisten soiden ympäristön kaikessa käytössä on huomioitava riittävä koskemattomuus vesitalouden säilyttämiseksi ennallaan. Suojelutarpeen vuoksi esitämme kartassa näkyvän suoalueen merkintää osayleiskaavamuutoksessa vähintään luo-alueeksi (lute 3), reuna-alueet mukaan lukien, muiden osayleiskaavaehdotuksen kartassa esitettyjen luo- alueiden tapaan, jotta alueen luonnontilaisuus säilyy. Muutosehdotuksessa suoaluetta ei ole nyt mitenkään huomioitu (liite 2 karttakuva ehdotuskartasta suon kohdasta). Merkintä luo-alueeksi edistäisi luonnon monimuotoisuuttaja soiden suojelun yleisperiaatetta. Biodiversiteetin säilyttäminen ja edistäminen on myös kaikessa maankäytön suunnittelussa yhä tärkeämpi tavoite. EU maat hyväksyivät 2020 biodiversiteettistrategian, jonka mukaan maat haluavat kääntää monimuotoisuuden säilyvyyden suunnan positiiviseksi 2030 mennessä. Tämä periaate on myös sisällytetty EU-tasolla aineistoon päätöksessä kesällä 2023, parlamentin päättäessä kantansa ennallistamisasetukseen. Äkäslompolon kylän alueella ei ole montakaan suota. Luo-merkintä riittävän laajana turvaisi alkuperäisen lappilaisen maisematyyppin pysyvyyttä osana kylän kokonaisnäkymää. Tähänkin saakka suo-alue on pysynyt luonnontilassa ja pidetään se sellaisena edelleen. Kun tarvetta rakentamiselle jatkossa on, muualla Äkäslompolossa löytyy tiiviimmällekin rakentamiselle aivan riittävästi tilaa.	Osayleiskaava on laadittu mittakaavaan 1:20000 osoittamaan eri maankäyttötarkoituksia yleispiirteisesti. Kyseisellä alueella on voimassa tarkempi asemakaava ja alueen toteutuminen ja luvitus jatkossakin tapahtuu tarkempaan voimassa olevaan kaavaan perustuen eikä osayleiskaavaan. Yleiskaavatasolla kyläalueet pitävät sisällään soveltuvaa asumista ja sen soveltuvat ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat työpaikkatoiminnot, näihin liittyvän liikenne- ja rakentamattomaksi jätettävät alueet kuten virkistys- ja suojelualueet sekä yhdyskuntateknisen huollon. Mikäli alueen asemakaava lähdetäisiin uudistamaan, tulee alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Tämä tarkoittaa kyseisen avosuon ja puustoisien suon jättämistä rakentamisen ulkopuolelle sekä merkitsemistä soveltuvalla merkinnällä. Luontoselvityksen liitekartassa 1 oleva suo on muistutuksessa mainitusta alueesta länteen ja laajempaan osoitettu luo-alueena (RA- ja VR-alueille).
17. MUISTUSTUS	
Allekirjoittaneet Kolarin kunnan jäsenet ja Ylläksen osayleiskaavan uudistamishankkeen Hannukaisen vapaa-ajan asuntojen alueen	

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
osalliset, joiden oloihin ja etuihin kaava huomattavasti vaikuttaa, ovat toimittaneet Kolarin Kunnanhallitukselle mielipiteen luonnosvaiheeseen 8.11.2021.(Asianajotoimisto Aimo Guttorm: Mielipide 8.11.2021 Ylläksen Oyk). Uudistamme kyseisen mielipiteen alla olevin kommentein: 1. Luonnosvaiheen muutokset kaavamerkinnoissa palautettu Kaavaluonnoksessa oli esitetty merkittäviä muutoksia kaavamerkinnoissa Kolarin kunnan hyväksymän kaivoskaavan naapurialueilla. Tätä muutosta ei mitenkään perusteltu kaavaluonnoksen selityksessä. Vaadimme, että ne tulee kaavaan ehdottomasti palauttaa Äkäslompolon rannoille ja Kuopan alueelle VR ja VL alueet siten kuin ne nyt ovat voimassa olevissa kaavoissa. Nämä on nyt palautettu ja hyvä näin. 2. Hannukaisen alue ehdotetaan poistettavaksi Ylläksen osayleiskaavasta Kaavaehdotuksessa ehdotetaan Hannukaisen alueen poistoa Ylläksen osayleiskaavasta ja näin sinne jäisi voimaan nykyisen kaavan kaavamääräykset. Kunnanhallituksen päätöksistä on luetta- vissa, että Sweco on esityksen takana toteamuksella, että kunta voi näin tehdä. Mitään mutta perustelua ei ole esitetty pöytäkir- jassa. Kaavaehdotuksesta pidetyssä esittely- ja keskustelutilaisuus- dessa Äkäslompolossa 1.6.2023 perustelua tälle muutokselle ky- syttiin ja vastauksena siihen oli, että tämä sen vuoksi, että näin voi- daan tehdä, koska siellä ei ole muutostarpeita. Miksi sitten tehdä tämä muutos? Mitä tämä tarkoittaa alueen asukkaille? Jos alue poistetaan Ylläksen osayleiskaavasta ja kehitystä ohjaavalta Ylläs III –kehittämissuunnitelmasta, miten aluetta on tarkoitus kehittää jatkossa? Ehdotetulle alueen poistamiselle emme ole saaneet perustelua eikä meitä ole osallistettu sen suunnitteluvaiheessa. Viranomaisen on (434/2003) 31 §:ssä edellytetyllä tavalla huolehtia asian riittä- västä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Vaadimme täten, että vi- ranomaisen selvittää mikä vaikutus muutoksella on toisaalta poistet- tavan alueen asukkaille ja kiinteistöjen omistajille ja alueen kehittä- miselle sekä toisaalta Yllä III – kehityssuunnitelman toteuttamiselle. 3. Lopuksi Kolarin kunta aikoo viedä läpi Ylläksen osayleiskaavan uudistuk- sen ilman, että heidän jo päättämänsä, Hannukaisen kaivoksen osayleiskaavaa lainkaan huomioitaisiin sen suunnittelussa ja toteu- tuksessa. Kolarin kunnan valtuuston myönteinen päätös Hannukai- sen kaivoksen osayleiskaavasta 10.5.2021 tuo kuitenkin selkeästi esiin kunnan tavoitteen ja tahtotilan siitä, että kaivos on tuleva to- teutettavaksi, eikä sitä seikkaa voi ohittaa Ylläksen osayleiskaavan uudistuksessa.	Laatimisvaiheessa ei länsiosalle yleiskaava-aluetta il- mennyt voimassa olevaan osayleiskaavaan päivitys- tai muutostarpeita, eikä viranomaisten, kunnan tai maanomistajien osalta uusia tavoitteita. Kunnanhalli- tus päätti 17.5.2022, että Kuerjoen länsipuolisten alu- eiden voimassa olevaa osayleiskaavaa ei tässä kaava- prosessissa päivitetä, koska voimassa olevan osayleiskaavan uudistamiseen ei esiintynyt tarvetta. Alueen maankäyttöä ohjaa voimassa oleva osayleis- kaava ja osalla aluetta tarkempi ranta-asemakaava. Hannukaisen kaivosalueen kaavoitus on oma kaava- prosessinsa ja vireillä olevista osayleis- ja asemakaa- vaproseesseista on tämän kaavamuutoksen selostuk- sessa kuvaukset. Ylläksen alueen osayleiskaavan päi- vitystyön tavoitteet ja tarkoitus on kerrottu moninaisesti kaavaselostuksessa. Hannukaisen alueen maankäyt- tötarkaisu ei liity Ylläksen osayleiskaavan päivitykseen, joka perustuu kaavaselostuksen kappaleessa 3 esitel- tyihin tavoitteisiin.
18. MUISTUTUS	
Uusimmassa Ylläksen osayleiskaavan muutosehdotuksessa on ehdotettu pysäköintialuetta (LP - kuva liitteenä) rakennettavaksi Äkäslompoloon Hormistonjätkän itäpuolelle Kesänkijärven tuntu- maan. Ehdotus on mielestämme ongelmallinen seuraavista syistä: 1. Ehdotetulle pysäköintialueelle ei kulje tällä hetkellä tietä, vaan pysäköintialue on ehdotettu rakennettavaksi pyöräreit- in / ladun var- teen ilman olemassa olevaa tieyhteyttä. 2. Mikäli tie rakennetaan ehdotetulle alueelle, se joudutaan raken- tamaan siten, että syntyy vaarallinen ladun ja tien risteys todella jyrkän mäen alle suositulle reitille 3. Mikäli tie rakennetaan jatkamalla Hormistojätkäntietä pyörärei- tin/ladun viera- alas hormistonjätkälle joudutaan se rakentamaan jo kaavoitetun loma-asunto tontin ja ladunväliin todella ahtaaseen paikkaan tai vaihtoehtoisesti ladun itäpuolelle VR alueelle. 4. Pysäköintialue on ehdotettu rakennettavaksi hiljaisen loma- asuntotien päätyyn, mikä ei ole linjassa muun kaavoituksen kanssa. Pysäköintialueet tulisi kaavoittaa ja rakentaa vilkkaiden tei- den reunaan keskeisille paikoille ja lähelle matkailuelinkeinoa. Toivoisin että pysäköintialueen paikkaa arvioitaisiin uudelleen ja se sijoitettaisiin paikkaan, johon ei tarvitse tehdä uutta kallista tietä herkälle alueelle ja siten että se ei ole hiljaisen loma-asuntotien päässä lisä- ten kohtuuttomasti liikennettä. Mikäli Hormistonjätkän	Kaavatyön alkuvaiheilla on esitetty tarpeita pysäköinti- paikkojen osoittamiseksi reittien lähelle. Osayleiskaa- vassa on esitetty useita mahdollisia ja osittain vaihto- ehtoisia pysäköintialueita yleiselle pysäköinnille mah- dollisesti toteutettavaksi. Koska retkeily-, ulkoilu- ja po- ronhoitovaltaisella VR-alueilla sallitaan toimintoja pal- veleva ajoneuvoliikenne ja pysäköinti, poistetaan muis- tutuksessa hankalaksi kuvattu pienialainen yleinen py- säköintialue hyväksymismenettelyyn eteneväst- ä osayleiskaavamuutoksesta. Kunta voi yhdessä Metsä- hallituksen kanssa selvittää jatkosuunnittelussa, mikäli muille kuin osayleiskaavamuutoksessa osoitetuille yleisille pysäköintialueille ja yleisen pysäköintialueen kohteille on kaava-alueella tarvetta tulevaisuudessa.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
alueelle halutaan rakentaa pysäköintialue on esim. Hormistonjärven länsipuolella ylläsmajatie päässä kaavoitettuna alue RM kaavamerkintänä (matkailu), jossa parkkialue voisi hyödyttää mahdollista liiketoimintaa ja tiekin olisi jo rakennettu eikä vaarallista ladun ylitystä muodostuisi.	
19. MUISTUTUS	
Tässä luodaan jopa vaihteellinen kuva junaradasta vain matkailupalvelua tukevana ratana. On edesvastuutonta ja harhaanjohtavaa jättää mainitsematta, että rata tulee Lapin Liiton mukaan pääasiassa tavaraliikenteen käyttöön, puu - ja malmikuormien liikuttamiseen ja mahdollisen ratayhteyden myötä Narvikin satamaan johtaviin kuljetuksiin lähtien Sodankylän kaivoksista. Lapin Liiton selvityksestä rataa koskien voi lukea mm. täältä: https://www.lapinliitto.fi/wp-content/uploads/2020/11/Pohjois-Suomen-liikenne-ja-logistiikkastrategia.pdf Ilman tavaraliikennettä ei rataa rakenneta ja tavaraliikenteellä rata maksetaan. Matkustajaliikenteen arvo on max. 5-10% Lapin Liiton mukaan radan käytössä. Ylläsjärven kylä on erittäin iso alue, sillä ei ole yhtä selvää keskustaa kuten esim. Äkäslompolossa on. Kaavaillun juna-aseman sijainnista Ylläsjärvellä joutuvat lähes kaikki alueelle tulevat ottamaan joka tapauksessa bussi- tai taksityhteyden majoituspaikkaansa. Eli tilanne ei muutu nykyisestä eikä päästä eroon joukkoliikennevälineen vaihdosta, mihin liikenneselvityksessä vedotaan. Se mihin ei voida vaikuttaa, on junien määrä, mikä on nykyisellään jo ongelmallista. Vaikka meillä on ratayhteys Kolariin ja myös autojuna moni haluaisi käyttää Tunturi-Lappiin tulon, niin junien puuttuminen ja paikkojen rajallisuus myös sesongilla on suuri ongelma. Edelleen myös tunturikylät ovat matkan päässä toisistaan ja Äkäslompoloon ja muualle Ylläksen alueella radan varresta on matkaa. On todellakin vaihteellista lausua ja antaa näin ruusuista kuvaa radan ja aseman tulon vaikutuksista alueelle. Radan vaikutukset Ylläsjärven kylälle on jätetty täysin huomiotta eikä esim. melu-, eikä tarinamallinnoksia ole tehty niin huolellisesti kuin tarpeen olisi. Kuinka usein liikennettä tulisi olemaan, kuinka pitkiä ja raskaita junia radalla kulkee. Näkemykseni ja saamieni tietojen perusteella tässä tehdään juna-rataa teollisuuden tarpeisiin, hakien sille hyväksyntää matkailun kustannuksella. Tämä ei ole eettisesti oikea tapa toimia, ja antaa kuvan, ettei koko totuutta haluta näissä esittelytilaisuuksissakaan tuoda esille esittämällä tietämättömyyksiä. Tämä junarata on maanlaajuisestikin iso asia, eikä sen merkitystä ole kunnassa tuotu tarpeeksi esille eikä vaihtoehtoja sen linjaamiseen. Ratalinjaukselle on vaihtoehtoja eikä ole kunnan tehtävä miettiä, mikä pohja on kallis tai halpa vaan minne se on olemassa olevalla kylärakenteella mahdollista viedä. Nyt rataa ollaan linjaamassa keskeltä asutusta, tuomatta sen vaikutuksia tarpeeksi hyvin esille. Esitän, että ratalinjausta mietitään vielä uudelleen Ylläsjoen pohjoispuolta viistäen sekä Ylläslompolon ja Ylläsjärven välistä. Ylläksen matkailun kannalta ei ole merkitystä onko mahdollinen juna-asema henkilöliikenteelle 2 km suuntaan tai toiseen, sillä joukkoliikenteen välineitä joutuu käyttämään joka tapauksessa alueelle junalla saavuttaessa.	Osayleiskaavan ohjeellinen ratalinjaus noudattelee voimassa olevan maakuntakaavan Rautuvaarasta Ylläsjärvelle osoitettua sivuraidetta. Osayleiskaavassa on huomioitu myös maakuntakaavan Ylläksen ja Levin välille on esitetty raideliikenteen kehittämiseksi selvittettävä yhteys. Osayleiskaava ei määritä tarkkaa sijaintia eikä eritasoissa toteutettavia reittejä ja radan risteyksiä, vaan toteutuksen paikka tarkastellaan radan suunnitteluvaiheessa. Osayleiskaavatyötä varten on tehty melumallinnus (Liite 5). Melun aluerajaus osoittaa yleispiirteisesti rauta- ja maantieliikenteen päivämeluvyöhykkeen (45dB) ennustetilanteessa vuonna 2040. Kaava määrittää, että rakennusten suunnittelussa ja sijoituksessa on huomioitava, että valtioneuvoston päätöksen mukaiset melutason ohjearvot ulko- ja sisätiloissa toteutuvat uudis- ja korjausrakentamisessa sekä mahdolliset muutokset melualueessa tie- ja ratamuutosten myötä. Osayleiskaavassa rakennettavaksi osoitetut alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi ja tarkemman suunnittelun myötä tulee myös laatia täsmällisempiä hanketta koskevia selvityksiä. ELY-keskuksen lausunnon mukaan: <i>"Raideliikenteen kehittäminen Rautuvaarasta Ylläsjärvelle ja Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 suunnittelussa esitetty Tunturirata tukisivat alueen kestävän matkailun toteuttamista merkittävästi."</i> Osayleiskaavan ohjeellinen raja on osoitettu yhtä etäälle rakennetuista alueista niin etelään kuin pohjoiseen ja henkilöliikenteen terminaalialue on sijoitettu rakentamattomalle alueelle, jotta ohjeellista sijaintia voidaan ympäröivineen alueineen kehittää palvelemaan joukkoliikenteen matkaketjuja ja kevyen liikenteen saavutettavuus on varmistettava lähialueella.
20. MUISTUTUS	
Selostuksen 6.3.5. Virkistys-kappaleen kuvissa on ulkoilureittejä Ylläsjärvellä. Tässä huomasi, että sininen reitti (talvireitti) kulkee Kierintien loppupäässä itäpuolelta, kuten on muutamia vuosia sitten kulkenut. Nythän latu kulkee Kierintien päädyssä länsipuolelta. Onko tässä tarkoitus siirtää reittiä jälleen itäpuolelle? Ja samoin uudessa kaavaehdotuksessa talvireitti (valkoinen reittimerkintä) kulki tien itäpuolella. Meillä on mökki tiennimi päädyssä, ja olemme olleet tyytyväisiä, kun reitti on kulkenut tiennimi mökkien ohi, eli tien länsipuolelta.	Osayleiskaavalla ei ole tarkoitus muuttaa tai siirtää olevia reittejä. Muistutuksessa huomautettuun kohtaan on tehty tekninen tarkastus ko. selostuksen mukaan ja kaavakartalle.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
21. MUISTUTUS Mielipiteen esittäjinä ovat kiinteistöjen xxx-xxx-xxx-xxx (kiinteistö-nimi) ja xxx-xxx-xxx-xxx (kiinteistönimi) allekirjoittaneet asukkaat sekä heidän hallinnossaan olevan kiinteistön xxx-xxx-xxx-xxx (kiinteistönimi) puolesta samat henkilöt. Yleisellä tasolla todettakoon, että Swecon kartta ei anna oikeutettua kuvaa tonttien rajoista, niiden etäisyyksistä ja todellisten viheralueiden laajuudesta. Oheistamme vertailun vuoksi kaksi karttaa rinnakkain. Swecon kartta (vasemmalla) on viheralueiden ja kiinteistöjen osalta hyvin epätarkka ja antaa siten väärän kuvan todellisuudesta. Oikeanpuoleisesta (Kolarin karttatiimi) käy nimittäin ilmi, että Vivaldin päärakennus, joka on rakennettu kauan ennen kaavoitusta, sijaitsee puolittain sittemmin kaavoitetulla viheralueella. Todellisuudessa etäisyyttä asemakaavaan kuluvaan tonttiin nro xxx (kiinteistönimi) johon on myönnetty rakennusoikeutta 1150 neliötä, on vain reilu 10 metriä. Käytävä on siten nyt aivan liian kapea ja jo tästä syystä vaadimme, että kelkkareitti reititetään uudestaan ja muualle. Swecon ehdotuksesta näyttää myös siltä, että tarkoitus on mahdollisesti vetää kelkkareitti tontin nro xxx halki, mikä sinänsä sekin on mahdotonta, koska tontti on asemakaava-alueita ja siihen rakennettaneen ajan mittaan uusia asuntoja. Mielestämme tämäkin tosiasiasta puoltaa kelkkareittiehdotuksen hylkäämistä. Kaikki kolme tonttia (kiinteistönimi, kiinteistönimi ja kiinteistönimi) ovat saman nyt jo 17 päden perheen omistuksessa ja kuvitteellinen kelkkareitti kulki tulevaisuudessa mitä todennäköisemmin perheemme ”pihapiirin” halki. Sitä mukaan kuin uusia perheitä perustetaan, tarvitaan lisää tonttimaata. Tämän lisäksi olemme huolissamme luonnonarvojen säilymisestä ja kelkkaliikenteen aiheuttamista ympäristöhaitoista. Alueen halki kulkee vanha porojotos, jota pitkin porot ovat kulkeneet iät ja ajat. Polun leikkaava reitti koituisi käsittääksemme suureksi vahingoksi porojen perinteiselle liikkumiselle. Ottaen huomioon suunnitellun väylän kapeutta ja asutuksen läheisyyttä reitin molemmin puolin olemme myös huolissamme liikenteen aiheuttamista melu- ja hajuhaitoista, varsinkin jos liikkeellä ovat isommat porukat pitkissä letkoissa, mikä on melko yleistä talvisin. Ymmärrämme täysin uuden kelkkareitin tarpeellisuuden mutta ehdotettu reititys herättää vakavia huolia. Kelkkaliikenne saatiin aikanaan pois Äkäslompolon jäältä viitaten ympäristöhaittoihin mutta käsillä oleva suunnittelu siirtää ristiriitaisesti samat ongelmat tiheästi asutun seudun kannettavaksi. Siksi esitämme kohteliaasti, että kunnan suunnittelijat etsivät kokonaan korvaavaa reittiä moottorikelkoille, kauemmas asutuksesta. Tiheästi asuttujen kiinteistöjen halki ei ole mielekästä reitittää mahdollisesti suurta volyymia omaavaa liikennettä menettämättä tuntuvasti luonnon arvoja ja asumisviihtyvyyttä. Huolet ympäristöhaitoista sitä paitsi kasvavat yhä enenevässä määrin tämän johdosta. Lopuksi haluamme ystävällisesti muistuttaa myös siitä, että reitin suunniteltu jatko ylittää Nilivaarantien, Nililahentien ja Ulkuniementien jo nyt vaarallisen vilkkaan kolmiristeyksen pysäköintipaikkoi-neen, jossa varsinkin sesonkiaikaan on ruuhkaksi asti auto- ja muuta liikennettä (julkista ja yksityistä) sekä luvattomasti pysäköi-tyjä autoja tien poskessa. Ruuhkaisessa tieliikenneympäristössä vakavien onnettomuuksien mahdollisuus on suuri. Toivomme, että Kolarin kunta yhtyy näkemyksiimme ja tekee kei-koille uuden, mielekkäämmän reitityksen Nilivaaran alueella.	Osayleiskaava on laadittu mittakaavaan 1:20000 osoit-tamaan eri maankäyttötarkoituksia yleispiirteisesti. Ky-seisellä alueella on voimassa tarkempi asemakaava ja alueen toteutuminen ja luvitus jatkossakin tapahtuu tar-kempaan voimassa olevaan kaavaan perustuen eikä osayleiskaavaan. Osayleiskaava ei ota kantaa siihen, että yksi muistu-tuksessa luetelluista lomarakennuksista sijaitsee lähi-virkistysalueella (VR) eikä asemakaavan rakentamis-alueen sisällä, vaan osayleiskaavassa kiinteistöjen ra-kennukset ovat RA-alueilla. Muistutusten vuoksi hyväksymismenettelyyn etene-västä osayleiskaavamuutoksesta on poistettu tämä kiistanalainen yhteystarve. ks. perustelu vastine 2.
22. MUISTUTUS Ihmettelen, miten suunnitelmassa voidaan sijoittaa parkkipaikka alueelle, jossa nopeus kasvaa suureksi hiihto- ja pyöräilyreitistön varressa hormistonjängän kupeessa. Tämä tuo vaarallisen risteä-vän kohdan kuntoilijoille ja muille liikkujille. Mikäli tuohon mäkeen aiotaan parkkipaikka tehdä niin maan muokkausta joudutaan mä-keen tehdä melkoisesti, joka vaikuttaa väistämättä myös alueen	Kaavatyön alkuvaiheilla on esitetty tarpeita pysäköinti-paikkojen osoittamiseksi reittien lähelle. Osayleiskaa-vassa on esitetty useita mahdollisia ja osittain vaihto-ehtoisia pysäköintialueita yleiselle pysäköinnille mah-dollisesti toteutettavaksi. Koska retkeily-, ulkoilu- ja po-ronhoitovaltaisella VR-alueilla sallitaan toimintoja pal-

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
luontoon. En kyllä näe järkeä tuoda parkkialuetta herkän hormistonjängän suo alueen läheisyyteen! Äkäslompolon matkailu valttina on nimenomaan luonto ja sen arvot. Nyt tällaiseen paikkaan rakennettavalla parkkialueella kajoetaan hormistonjängän alueen natura luontoon enkä löydä tähän kyllä riittävää perustetta. Kulkeminen parkkialueelle hormistonjängätien kautta ei tule onnistumaan tien kapeuden vuoksi. Tulen vastustamaan tätä hanketta!	veleva ajoneuvoliikenne ja pysäköinti, poistetaan muistutuksessa hankalaksi kuvattu pienialainen yleinen pysäköintialue hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta. Kunta voi yhdessä Metsähallituksen kanssa selvittää jatkosuunnittelussa, mikäli muille kuin osayleiskaavamuutoksessa osoitetuille yleisille pysäköintialueille ja yleisen pysäköintialueen kohteille on kaava-alueella tarvetta tulevaisuudessa.
23. MUISTUTUS	
Olen melkoisen hämmästynyt, kun huomasi osana Ylläksen kaavamuutoksia parkkipaikkasuunnitelman Hormistonjängäntien päähän. En tiedä, mitä tahoa voisin kiittää asian informoinnista. Hormistonjängäntien alue on edelleen rakentuva alue ja ihan varmasti yllätyksenä kaikille rakentajillekin tulee tämä parkkipaikan kaavailtu sijoituspaikka. Meille rakentajina oli erittäin tärkeää, että rakennamme rauhalliselle paikalle, jossa ei ole ylimääräistä läpikululiikennettä. Em. vuoksi toivon hartaasti, että kulkua parkkipaikalle ei ole kaavailtu ahtaan ja kapean Hormistonjängäntien kautta. En muutenkaan täysin ymmärrä parkkipaikan sijaintipaikkaa, koska rinnettä tullaan jatkossakin laskemaan pyöriä ja suksilla alas hurjaa vauhtia. Aiotaanko todellakin synnyttää tällainen vaaranpaikka? Myös mahtavan ja rauhoittavan suoympäristön turmeleminen melusaasteella olisi erittäin lyhytnäköistä. Parkkipaikan myötä yksi Äkäslompolon kauneimmista helmistä altistetaan entisestään turistiryyksille ja se luonnon rauha, mitä ihmiset tulevat alueelta hakemaan on lisääntyvän autoliikenteen vuoksi menetetty. Tätäkö Äkäslompolon- ja Ylläksen alueen kehittäminen tarkoittaa; kauniimpien ja arvokkaimpien luontoalueiden asteittaista turmelemista? Tätäkö ihmiset todella kaipaa? Toivon, että edellä mainitun suhteen käytetään tervettä harkintaa, niin että tulevatkin sukupolvet voivat nauttia ainutlaatuisesta suoalueen tuomasta rauhasta ja luontomaisemasta. Uskon, että jokainen päätöksiä tekevä henkilö, joka on alueella vierailut pitkospuita kävellen, voi edellä mainitun allekirjoittaa. Ylläkselle retkeilemään tulevat liikunnalliset ihmiset eivät tarvitse tällaista lähiparkkialuetta vai onko tulevaisuudessa tarkoituksena, että reittejä pystytään kiertämään autoillen ilman omaa vaivannäköä?	Kaavatyön alkuvaiheilla on esitetty tarpeita pysäköintipaikkojen osoittamiseksi reittien lähelle. Osayleiskaavassa on esitetty useita mahdollisia ja osittain vaihtoehtoisia pysäköintialueita yleiselle pysäköinnille mahdollisesti toteutettavaksi. Koska retkeily-, ulkoilu- ja poronhoitovaltaisella VR-alueilla sallitaan toimintoja palveleva ajoneuvoliikenne ja pysäköinti, poistetaan muistutuksessa hankalaksi kuvattu pienialainen yleinen pysäköintialue hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta. Kunta voi yhdessä Metsähallituksen kanssa selvittää jatkosuunnittelussa, mikäli muille kuin osayleiskaavamuutoksessa osoitetuille yleisille pysäköintialueille ja yleisen pysäköintialueen kohteille on kaava-alueella tarvetta tulevaisuudessa.
24. MUISTUTUS	
Kiinteistön xxx-xxx-xxx-xxx oikeudenomistajana ja Äkäslompolon kyläläisenä lausun seuraavaa osayleiskaavan muutosehdotuksesta: Kolarin kunta on muuttamassa Ylläksen osayleiskaavaa. Mielestäni nykyinen muutosehdotus sisältää vakavia puutteita ja on monelta osin ainakin poronhoitolain ja maanrakennuslain vastainen, minkä vuoksi ehdotusta ei voi mitenkään hyväksyä, Yleiskaavan muutosehdotuksessa ei huomioida alueen perinteisiä elinkeinoja kuten poronhoitoa, Äkäslompolon perinteistä kylämaisemaa, eikä kylän ympäristössä säilyneitä luonto- ja virkistysarvoiltaan merkittäviä vanhoja metsiä, Kaavaluonnos ei ole tulevaisuuteen katsova, vaan perustuu menneen maailman arvoihin ja virheelliseen ymmärrykseen alueen talouden menestystekijöistä. Äkäslompolon ja koko Lapin vetovoima perustuu täysin luontoon' puhtaisiin vesiin, kunnon talviin, täältä vielä löytyviin, helposti lähestyttäviin ikimetsiin ja rakentamattomaan maisemaan. Tällä kaavaehdotuksella murennetaan alueen taloudellisen menestyksen kulmakiviä. Kaavaluonnoksen kohta, jossa kelkkareittiä ollaan sijoittamassa poronhoitoon käytettävälle pellolle, sotii nähdäkseni poronhoitolain poronhoidolle antamaa suojaa vastaan ja haittaa merkittävästi elinkeinon harjoittamista alueella. Ristiriitaisesti vapaa-ajan kelkkailulle varataan yksityisten maanomistajien mailta alueita ja toisaalla suunnitellaan pysäköintipaikkoja autoille. Myös moottorikelkoille voidaan varata kelkkaparkit kylän liepeiltä, joista on mahdollista kävellä tai paikallisliikennettä käyttäen tavoittaa keskustan palvelut.	Osayleiskaavamuutos on laadittu maakäyttö- ja rakennuslain mukaisesti ja perustuu riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointeihin (nyk. AKL 9 §, AKL 39 §). Voimassa olevasta kaavasta poiketen kaavamuutos huomioi poronhoidon monin tavoin, ei ainoastaan aluerajauksissaan vaiheistuksessa ja merkinnöissä, mutta myös yleismääräyksissä. Osayleiskaavamuutoksella on voimassa olevan kaavan alueita tarkastettu ja yhdyskuntarakennetta tiivistetty juuri luonnonympäristön alueidenlaajentamiseksi. Kaavamuutos määrää paitsi uudisrakentamisen sopeutumisesta kauko- ja lähimaisemaan myös ympäristönsä ja että avautuvia näkymiä, luonnon ja maiseman arvoja tulee vaalia eikä saa heikentää alueelle tai sen ulkopuolelle sijoitettavia luonnon ja maiseman arvoja. Muistutusten vuoksi hyväksymismenettelyyn etenevästä osayleiskaavamuutoksesta on poistettu tämä kiistanalainen yhteystarve. ks. perustelu vastine 2.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
Vanhon metsien tuhoaminen Ylläksen ns. maisematien alapuolelta Kaulavaarasta sekä Kuertunturin ja Äkäsjoen välistä haittaa merkittävästi poronhoitoa, kun laidunalueet vähenevät ja on siten nähdäkseni poronhoitolain vastainen. Ainutlaatuisten vanhojen metsien tuhoaminen varaamalla niitä rakentamiselle on täysin valtakunnallisia ja Euroopan unionin kattavia vanhojen metsien suojelutavoitteita vastaan. Ylläksen ympäristössä on valtakunnallisesti merkittäviä vielä suojelamattomia vanhoja metsiä. Näitä metsiä on kartoitettu laajasti. Nämä vanhat metsät Ovat paitsi luontoarvoiltaan mittaamattoman arvokkaita, mutta myös virkistyskäytön näkökulmasta äärimmäisen tärkeitä. Ylläksen latu- ja reittiverkosto risteilee alueen vanhoissa metsissä. Lähes kylän keskustaan asti ulottuvat vanhat metsät ovat aivan poikkeuksellisia ja luovat alueelle oman erityisen luonteensa. Kaavaluonnoksen merkinnät yksittäisten kohteiden suojelemiseksi eivät ole riittäviä, vaan kokonaiset metsäalueet on jätettävä rakentamisen ulkopuolelle.	Muistutuksessa mainittuja alueita on supistettu voimassa olevan kaavan varauksista huomattavasti ja valtaosa alueista on osoitettu joko laajentumisen alueina, eli täydentämään olemassa olevaa rakennetta, mikäli vastaavat alueet on otettu jo käyttöön ja pitkän aikavälin reserveinä minkä käyttöönotto on mahdollista vasta, kun samalla maankäyttömerkinnällä osoitettu alue on lähes toteutunut. Lisäksi osayleiskaava määrää, että rakennettavaksi osoitetut alueet on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi. Päättävöitteena on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja olemassa olevaa infraa hyödyntäen. Asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen.
25. MUISTUTUS	
Oheassa vielä tarkennetut kommentit Ylläksen osayleiskaavaan Ylläs Ski Resort – Ylläsjärven osalta. Liitteenä myös vuokra-alueellemme laadittu asemakaava ehdotus, josta tehty tarkennukset myös osayleiskaavaan. Samoin vuosille 2023 – 2035 tehty projektisuunnitelma hotelli, huoneistohotelli, asuinalue yms. hankkeista. Toivomme, että nämä kaikki hankkeet mahdollistetaan osayleiskaavassa. Hankkeiden investointiarvo on yli 500 milj.euroa ja työllistävä vaikutus yli 500 henkilötyövuotta. Osayleiskaavassa tähdätään 50.000 vuodepaikkaan, eli n. 25.000 vuodepaikan lisäykseen. Ylläs Ski Resort, Ylläsjärvi alueella on nyt n. 2500 vuodepaikkaa ja asemakaava ehdotus tähtää n. 10.000 vuodepaikkaan. Tulevista vuodepaikkalisäyksistä huomattavin osuus on mahdollista toteuttaa keskuksessamme. Vuosikymmenten aikana Ylläksellä toimineena olen havainnut, että veturiyritysten kehittäminen ja investoinnit ovat elintärkeitä koko matkailun kehittämiseksi kunnassa. Yleiskaavalla ja asemakaava ehdotuksellamme luodaan tälle hyvät edellytykset. Suunnitelmassa olevista hankkeista on tällä hetkellä neuvottelujen alla kohde no 1 Basecamp Hotelli ja vanhan päärakennuksen paikalle toteutettava Huoneistohotellihanke, kohde no 5, kortteli 401. Uskomme että hankkeita saadaan toteutukseen kahden seuraavan vuoden aikana. (mukana 3 liitettä)	Suunnitelman alueet sijoittuvat osayleiskaavan rakennettavaksi osoitetuille alueille, jotka on tarkoitettu asemakaavoitettaviksi. Päättävöitteena on täydentää ja tiivistää jo käyttöön otettuja alueita kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja olemassa olevaa infraa hyödyntäen. Asemakaavaa laadittaessa tulee alueen omaleimaisuus ja topografia ottaa suunnittelun lähtökohdiksi. Alueiden suunnittelussa sekä toteutuksessa tulee huomioida luontoarvojen säilyttäminen. Rakennusten sijoittamiseen rakennuspaikalla tulee kiinnittää erityistä huomiota. Uudet rakennukset tulee toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja väriyksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähimaisemaan, tuntuin kaukomaisemaan tai kyläkuvaan.
26. MUISTUTUS	
Ylläksen asemankaavaan ja osayleiskaavan muutokseen liittyen vaadimme, että: (1) Sivu 81: velhoniemen kiinteistöjen (xxx-xxx-xxx-xxx kiinteistönimi ja xxx-xxx-xxx-xxx kiinteistönimi) alueet on Maitonivalla merkitty lähivirkistysalueeksi (VI). Kyseinen alue tulee palauttaa osayleiskaavassa maa- ja metsätalousmaaksi, kuten se on voimassa olevassa asemakaavassa. (2) Sivu 80: Äkäslompolojärven pohjoisrannalla kiinteistöjen (xxx-xxx-xxx-xxx kiinteistönimi ja xxx-xxx-xxx-xxx kiinteistönimi) molempien kiinteistöjen rantaan, venevalkaman kohdalla on merkitty asemakaavassa voimassa olevassa osayleiskaavassa retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), vaikka se on asemakaavassa vahvistettu virkistysalueeksi. Kyseinen alue tulee palauttaa asemakaavassa loma-asuntojen korttelialueeksi (RA). (3) Sivu 69: [kiinteistönimi] kiinteistön rajalla kulkevaa venevalkamaan johtavaan nk. vanhaa tukkitietä (kuvassa sininen katkoviiva) ei saa suunnitella käytettäväksi ulkoilun uutena talvireitinä järvelle tai sieltä pois. Kyseistä vanhaa tukkitietä ei ole merkitty kiinteistörekisteri otteeseen eikä kartalla rasitteeksi, eikä sellaista tule myöskään perustaa. Perustelut: (1) Äkäslompolon järvi välittömien ympäristöineen on merkitty Natura-alueeksi. Järven rantakaistan kasvusto on luonteeltaan hyvin herkkää ihmisen aiheuttamalle eroosiolle ja siten erittäin hitaasti,	Osayleiskaavamuutos ei korvaa voimassa olevaa asemakaavaa. Yleiskaavan M- ja V-alkuisten alueiden metsänhoitoa toteutetaan metsälainpuitteissa. Osayleiskaavamuutos ei korvaa voimassa olevaa asemakaavaa. Kiinteistöjen osalle ja Äkäslompolon rannasta pohjoiseen on osayleiskaavamuutoksessa osoitettu kyläaluetta. Merkintä ei estä kiinteistöjen nykykäyttöä, mutta antaa mahdollisuuden kiinteistönomistajalle tulevaisuudessa asemakaavamuutoksella laajempiin maankäyttötarkoituksiin. Osayleiskaava on yleispiirteinen suunnitelma, jonka perusteella ei suoraan reittitoimituksia pidetä. Mitkä esitetty latu koetaan alueella tarpeelliseksi ja suunnitellaan maastoon on tarkemman suunnittelun ja reittitoimituksen asia.

MUISTUTUS	VASTINE JA TOIMENPITEET
jos lainkaan, uusiutuvaa. Reitti ei edistäisi maisema-arvojen vaalimista sekä herkän luontoympäristön kestäväää käyttöä ja olisi siten luonnonsuojelulain 1 tavoitteiden vastainen. (2) ja (3) Alueella on useita rakennuksia rannan välittömässä tuntumassa / rannalla. Venevalkama ja mahdollinen kehittäminen yleisenä virkistysalueen sen mukaisine vaikeasti arvioitavine henkilöliikenteen kulkisi säännöllisen epäsäännöllisesti talojen välittömän piha-piirin ohi rikkoen perustuslain 10 5:ssä suojattua kotirauhaa sekä perustuslain 15 S:n omaisuuden suojaa. Talvireitti Äkäslompolojärvelle: Kyseessä on aikoinaan (1959) hankomistoituksessa muodostettu nykyinen yhteinen maa-alue (venevalkama RN:ot xx:xx-xx). Äkäslompolon osayleiskaavan uudistamiseen (Ylläs III) liittyen oli venesatama/ -valkamaa kirjattu "alueelle saa rakentaa käyttötarkoitusta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia sekä pysäköinnin". Vaikka tästä asiasta ei viiteasiakirjan kuvien esitystavasta johtuen tai tekstiosuudesta löytynyt mainintaa toteamme, että vastustamme venevalkaman kehittämistä niin, että sinne mahdollistettaisiin rakennusten ja rakennehien mukaan luettuna laiturin sijoittaminen niiden aiheuttaman immission seuraavin perustein: • Tällaiset rakennelmat vähentäisivät luonnon kauneutta, ympäristön viihtyisyyttä sekä kulttuuriarvoja (vesilaki (578/2011) 3:2.2-3). • Venevalkaman rakennukset ja rakennelmat eivät edistäisi maisema-arvojen vaalimista sekä herkän luontoympäristön kestäväää käyttöä ja olisi siten luonnonsuojelulain 1 tavoitteiden vastainen.	Osayleiskaavamuutos ei korvaa voimassa olevaa asemakaavaa, eikä toimi rakentamislupien myöntämisen perusteena. Osayleiskaavaan on venevalkamien kohdemerkinnät nostettu informatiivisina merkintöinä voimassa olevista asemakaavoista. Mikäli maanomistaja haluaisi venevalkamaa kehitettävän, tulee kaavamääräyksen mukaisesti uudet rakennukset toteuttaa koon, muodon, materiaalien ja värityksen osalta siten, että ne sopivat sijainnista riippuen ympäröivään lähimaisemaan, tunturin kaukomaisemaan tai kyläkuvaan.